

ВИСОЧАНСЬКА СЕЛИЩНА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

Стратегія розвитку Височанської селищної територіальної громади до 2027 року

Високий 2025

Профіль Височанської селищної територіальної громади розроблено спільними зусиллями створеної в громаді робочої групи з розробки Стратегії розвитку Височанської селищної територіальної громади та експерта (Володимир Родченко) проекту «Стратегічне планування в Сумській, Харківській та Чернігівській областях», який реалізується Чернігівською міською громадською організацією «Сіверський інститут регіональних досліджень» та став можливим завдяки Агентству США з міжнародного розвитку (USAID) та щирій підтримці американського народу через проект USAID «ГОВЕРЛА». Зміст цього документу не обов'язково відображає погляди USAID та Уряду США.

Зміст

РОЗДІЛ I. ПРОФІЛЬ ВИСОЧАНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	7
1. ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК ГРОМАДИ	7
2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ГЕОГРАФІЧНЕ РОЗТАШУВАННЯ ГРОМАДИ	11
3. ПРИРОДНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ГРОМАДИ	20
4. ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ ТА СТАН ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ	29
5. СИСТЕМА ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ В ГРОМАДІ	36
6. РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ ГРОМАДИ	53
7. ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТА СТАН ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО СЕРЕДОВИЩА	62
8. БЮДЖЕТ ГРОМАДИ	65
9. СИСТЕМА ОРГАНІВ ВЛАДИ	68
10. МІСТОБУДІВНА ДОКУМЕНТАЦІЯ	71
11. САМООРГАНІЗАЦІЯ НАСЕЛЕННЯ ТА ПОТРЕБИ БЕНЕФІЦІАРІВ	72
РОЗДІЛ II. SWOT-АНАЛІЗ ВИСОЧАНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	76
РОЗДІЛ III. СЦЕНАРІЇ РОЗВИТКУ ВИСОЧАНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2027 РОКУ	85
РОЗДІЛ IV СТРАТЕГІЧНІ, ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ І ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ВИСОЧАНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2027 РОКУ	92
РОЗДІЛ V. ПРОВЕДЕННЯ МОНИТОРИНГУ, ОЦІНЮВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ВИСОЧАНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2027 РОКУ	103
ДОДАТКИ	105

Перелік таблиць

Таблиця 1.1. Визначні історичні особистості, пов'язані з громадою.....	8
Таблиця 2.1. Склад та чисельність населених пунктів громади станом на 01.01.2023 року.....	13
Таблиця 2.2. Розподіл населення громади за статтю та віком станом на 01.01.2024 рік.....	13
Таблиця 3.1. Відомість обліку водних об'єктів Харківського району Харківської області Височанської ОТГ.....	25
Таблиця 3.2. Динаміка обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за 2022 та 2023 рік (дані станом на 08.05.2023).....	28
Таблиця 4.1. Чисельність населення у громаді в 2021 році.....	29
Таблиця 4.2. Динаміка природного та міграційного приросту населення у Височанській громаді з 2021 по 2024 рік.....	30
Таблиця 4.3. Можливі способи працевлаштування для громади.....	35
Таблиця 5.1. Освітня мережа громади.....	36
Таблиця 5.2. Фактична мережа та наповнюваність закладів загальної середньої освіти громади на 2024-2025 навчальний рік.....	37
Таблиця 5.3. Результати складання НМТ випускників ЗЗСО громади за 2024 рік.....	38
Таблиця 5.4. Місце ЗЗСО Височанської селищної ради у рейтингу шкіл Харківської області за результатами НМТ- 2024.....	39
Таблиця 5.5. Інформація про вступ випускників 11 класів до закладів вищої освіти у 2024 році.....	39
Таблиця 5.6. Заклади загальної середньої освіти громади в яких відкриті інклюзивні класи.....	39
Таблиця 5.7. Фактична мережа закладів дошкільної освіти громади станом на 2024 рік.....	41
Таблиця 5.8. Система охорони здоров'я громади, 2024 р.....	44
Таблиця 5.9. Обсяг бюджетного фінансування за окремими медичними програмами.....	45
Таблиця 5.10. Інформація щодо контактних даних посадових осіб місцевих органів влади, які опікуються питаннями: допомоги ВПО, сім'ям з дітьми, особам з інвалідністю, особам похилого віку, надання гуманітарної допомоги тощо.....	46
Таблиця 5.11. КУ «Центр надання соціальних послуг Височанської селищної ради».....	47
Таблиця 5.12. Заклади, установи, організації, які надають юридичну допомогу у Височанській селищній територіальній громаді.....	48
Таблиця 5.13. Заклади культури громади.....	49
Таблиця 5.14. Перелік пам'яток громади.....	50
Таблиця 6.1. Найбільші підприємства громади.....	54
Таблиця 6.2. Основні підприємства аграрного сектору громади.....	55
Таблиця 6.3. Кількість банкоматів/терміналів на території громади.....	56
Таблиця 6.4. Перелік підприємств ЖКГ громади.....	57
Таблиця 9.1. Керівний склад Височанської селищної ради.....	68
Таблиця 9.2. Інформація щодо міжнародної благодійної допомоги за I-III квартали 2024 року на території громади.....	70
Таблиця 11.1. Здобутки Громадських об'єднань протягом 2022-2024 років.....	73
Таблиця 11.2. Ідентифікація основних потреб бенефіціарів у громаді.....	74
Таблиця II.1. SWOT-матриця Височанської селищної територіальної громади.....	80
Таблиця III.1. Оцінка чисельності мешканців громади за кількістю декларацій з лікарями первинної ланки.....	85
Таблиця III.2. Прогнозні оцінки чисельності мешканців громади на 2027 рік.....	85
Таблиця III.3. Прогнозні оцінки чисельності мешканців громади на 2035 рік.....	86
Таблиця IV.1. Виклики та пріоритети в цілепокладанні розвитку громади.....	92
Таблиця IV.2. Операційні цілі і завдання до стратегічної цілі 1.....	96
Таблиця IV.3. Індикатори для оцінки досягнення цілі 1.....	96
Таблиця IV.4. Операційні цілі і завдання до стратегічної цілі 2.....	97
Таблиця IV.5. Індикатори для оцінки досягнення цілі 2.....	97

Таблиця IV.6. Операційні цілі і завдання до стратегічної цілі 3.....	98
Таблиця IV.7 Індикатори для оцінки досягнення цілі 3	99
Таблиця IV.8 Матриця відповідності операційних цілей Височанської ТГ державним стратегічним цілям (ДСРР, до 2027 року).....	101
Таблиця IV.8 Матриця відповідності операційних цілей Височанської ТГ стратегічним цілям Харківської області (2021–2027).....	102

Перелік рисунків розділу 1

Рисунок 2.1. Карта Височанської селищної територіальної громади.....	12
Рисунок 2.2. Чисельність мешканців громади, станом на 2024 рік	14
Рисунок 2.3. Розташування громади	14
Рисунок 2.4. Карта основних доріг Харківської області	16
Рисунок 2.5. Карта-схема Харківського району.....	17
Рисунок 2.6. Громада в «ядрі» Харківської агломерації.....	19
Рисунок 3.1. Структура земельного фонду громади.....	22
Рисунок 3.2. Карта-схема розташування лісових масивів громади	23
Рисунок 3.3. Карта моніторингу якості повітря	28
Рисунок 4.1. Порівняльна характеристика кількості населення Височанської ТГ та сусідніх громад.....	31
Рисунок 4.2. Статеві-віковий аналіз укладення декларацій на медичне обслуговування населенням громади станом на 14.01.2025 р.	31
Рисунок 4.3. Категорії мешканців згідно декларування населення громади за 2022 рік	32
Рисунок 4.4. Оцінка мешканцями та підприємцями громади прийнятності рівня зарплати в громаді.....	34
Рисунок 5.1. Проектна потужність та наповненість комунальних закладів середньої освіти громади	38
Рисунок 5.2. Кількість учнів в навчальних закладах громади на 2024-2025 навчальний рік.....	41
Рисунок 5.3. Проектна потужність та наповненість комунальних дошкільних навчальних закладів громади	43
Рисунок 5.4. Карта місць надання послуг за програмою медичних гарантій у громаді...45	45
Рисунок 6.1. Пошкодження та руйнування на території громади на 2024 рік.....	53
Рисунок 6.2. Структура видів економічної діяльності	54
Рисунок 6.3. Результати опитування підприємців щодо їх думки про громаду	54
Рисунок 6.4. Міжнародні транспортні коридори, які проходять через Україну	61
Рисунок 7.1. Чисельність підприємців в громаді	63
Рисунок 8.1. Структура бюджету громади на 2024 рік.....	65
Рисунок 8.2. Витрати бюджету громади за 2024 рік.....	66
Рисунок 8.3. Структура дохідної частини бюджету громади за 2024 рік.....	66
Рисунок 8.4. Структура видатків бюджету громади у 2024 році.....	67
Рисунок 11.1 Узагальнення першочергових питань, що потребують вирішення (за результатами опитування мешканців).....	75
Рисунок IV.1. Дерево цілей громади.....	95

Перелік скорочень та аббревіатур, що зустрічаються в тексті

- ЗЗСО — заклад загальної середньої освіти (школи I–III ступенів).
- ЗДО — заклад дошкільної освіти (дитячий садок).
- ООП — особливі освітні потреби (інклюзивна освіта).
- МСП — мале та середнє підприємництво.
- СПД — суб'єкти підприємницької діяльності.
- ВПО — внутрішньо переміщені особи.
- ПСС — психосоціальна підтримка.
- STEM — Science, Technology, Engineering, Mathematics (природничі науки, технології, інженерія, математика).
- ТЕО — техніко-економічне обґрунтування (передінвестиційний документ).

- ПТ — передпроектні роботи/технічні рішення (документація до стадії проєктування).
- КРІ — Key Performance Indicators (ключові показники ефективності).
- е-послуги (е-послуги) — електронні публічні послуги.
- ІС — інформаційна система (програмно-технічний комплекс для збору/аналізу даних).
- ІоТ — Інтернет речей (мережа підключених датчиків/пристроїв).
- АСКОЕ — автоматизована система комерційного обліку електроенергії.
- ВДЕ — відновлювані джерела енергії (сонце, вітер тощо).
- СЕС — сонячна електростанція (дахова або наземна).
- ДСНС — Державна служба України з надзвичайних ситуацій.
- ВМС — Video Management System (система керування відеоспостереженням).
- ЕСКО — енергосервісна компанія/контракт.
- ККП — комбінат комунальних підприємств (муніципальна експлуатаційна структура).
- ТПВ — тверді побутові відходи (міські відходи).
- ЦЗ — центр зайнятості (державна служба зайнятості).
- ХАБ — багатофункціональний простір/центр (у контексті — молодіжний хаб).

РОЗДІЛ I. ПРОФІЛЬ ВИСОЧАНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

1. ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК ГРОМАДИ

Першим документальним згадуванням території, на якій створена громада, є історичне першоджерело «Іпатіївський літопис» та літературна пам'ятка стародавньої Русі «Слово о полку Ігоревім». В них розповідається про невдалий похід Новгород-Сіверського князя Ігоря Святославовича на половців та його втечу з полону у 1185/1186 роках. Під час втечі він переховувався у Донецькому городищі (давньоруське місто Донець VIII—XIII ст. н. е), яке знаходиться на межі міста Харкова та с-ще Покотилівка (район Карачівка), в той частині де протікає річка Уди. Після нападу половців, що переслідували князя Ігоря, місто занепадає, а згодом після набігів монголо-татарських орд і зовсім перестає існувати. На довгі часи територія вздовж річки Уди перетворюється на «Дике поле», що знаходиться на південно-західному кордоні Руського царства.

Одна з визначних історичних подій, які проходили на території громади – це переховування у Донецькому городищі (давньоруське місто Донець VIII—XIII ст. н. е) літописного Новгород-Сіверського князя Ігоря Святославовича, що втік з половецького полону, і про що згадується в Іпатіївському літописі під 1185 роком. Про це розповідає «Слово о полку Ігоревім». Донецьке городище, як пам'ятка археології та історії, знаходиться на межі міста Харкова та с-ще Покотилівка, в той частині де протікає річка Уди.

Височанська селищна територіальна громада об'єднала села і селища Покотилівської, Височанської, Бабаївської та Ржавецької територій.

З початком національно-визвольного руху українських козаків проти польського засилля, за домовленістю гетьмана Богдана Хмельницького та царя Алексія Михайловича, кордони «Дикого поля» були відкриті для переселенців із Правобережної України та військових загонів, що зазнали поразки.

Так, у 1643 році на землях відведених по річці Уди з'являється поселення Бабаї, яке заснував Федір Клементій Бабай. Воно входило до Харківського воеводства, Харківського полку, потім до Харківського повіту. За даними 1864 року тут налічувалось 166 дворових господарств, існувала православна церква, школа, вінокурний, пивоварний, цегельний, овчинний та лісопильний заводи. В 1914 році село було центром Бабаївської волості, з кількістю жителів 3370 осіб. Статус селище міського типу Бабаям надано у 1938 році.

Заселення території, на якій саме існувало стародавнє Донецьке городище, відбулось наприкінці XIX століття. На березу річки Уди, поряд з городищем, виникло поселення Карачівка, засноване карачівцями, що мешкали тут у період російсько-турецької війни. В 1869 році поблизу поселення пройшла Курсько-Харківсько-Азовська залізниця. У 80-90 роках XIX століття було збудовано залізничну платформу Карачівка, а неподалік від неї — станцію Покотилівка. Поряд з ними розпочинається і будівництво жилих будинків.

У 1941–1943 рр. Високий було зайняте німецькими військами. Остаточно червоні повернули контроль над селом у серпні 1943 року. В роки нацистсько-радянської війни 968 мешканців селища билися з загарбниками на фронтах, з них 124 загинули.

В 1959 року за рішенням Харківського облвиконкому Карачівка та Покотилівка були об'єднані під спільною назвою Покотилівка. До цього залізничне полотно було розподільчою смугою між двома сусідніми населеними пунктами. Але ці історичні назви поселень досі вживаються жителями селища.

Таблиця 1.1. Визначні історичні особистості, пов'язані з громадою.

Прізвище	Досягнення
Сковорода Григорій Савич	мандрівний філософ, викладав у Харківському колегіумі, у в період з 1769 по 1774 роки проживав у свого учня - Якова Правицького, що був священником у селі Бабаї, та написав тут збірник «Байки Харківські»
Монзуль Катерина Володимирівна	український футбольний арбітр. Перша жінка-арбітр в Україні, яка потрапила в елітну категорію арбітрів та арбітринь ФІФА та перша арбітриня, яка обслуговувала матчі прем'єр-ліги України. Судила фінал жіночої Ліги чемпіонів 2013/14 «Тюресо» - «Вольфсбург» і фінал жіночого чемпіонату світу 2015 США - Японія.
Бондаренко Олександр Степанович	радянський науковець, доктор економічних наук, віце-президент Всесоюзної академії сільськогосподарських наук імені Леніна.
Ярмак Сергій Федорович	учасники Великої Вітчизняної війни, Герої Радянського Союзу, були жителями Бабаїв.
Потапенко Пилип Олексійович	
Воронченко Ігор Олександрович	адмірал Військово-Морських Сил ЗС України, командувач ВМС України (2016–2020), із 2020 - Головний інспектор Міністерства оборони України. Родом з с-ще Бабаї, де живе його родина.
Шульженко Клавдія Іванівна	радянська українська співачка, акторка, народна артистка СРСР, деякий час жила з родиною в будинку між Бабаями та Покотилівкою.
Хоткевич Гнат Мартинович	український письменник, актор, мистецтвознавець, з 1928 по 1938 роки мешкав у Високому - організував у Харкові перший робітничий театр, вів клас бандури у Харківському музично-драматичному інституті, написав підручник з гри на бандурі, автор творів: літературних - «Довбуш», «Гуцульський рік», «Кам'яна душа»; наукових – про Григорія Сковороду, Тараса Шевченка, Юрія Федьковича, Ольгу Кобилянську, розстріляний за доносом у 1938 році.

Заснування селища Високий теж пов'язано з Південною залізницею, оскільки першими поселенцями були саме службовці цієї залізниці. З 1920 року тут починають селитися робітники та службовці промислового Харкова. Поруч з Високим з'являються селища Зелений Гай (1907), Науковий (1935), Новий Високий (1957). У 1964 році вони разом з хутором увійшли до складу с-ще Високий.

Кожен населений пункт Слобожанщини має неповторну та самобутню історію. У Височанській селищній раді багато історичних та пам'ятних місць, пов'язаних із видатними подіями далекого минулого. Вашій увазі пропонуються найбільш яскраві сторінки його історії.

Першою такою сторінкою є перебування у Бабаї видатного українського філософа **Григорія Савича Сковороди** (1722-1784) у свого приятеля, священика Якова Правицького. Мандрівного філософа приймав у себе в гостях у своєму родовому маєтку бабаївський поміщик П.А. Щербинін, нащадки якого вірно служили Батьківщині з кінця XVII до початку XX ст.

У Бабаївському лісі, в місцях, пов'язаних з творчістю Г.С. Сковороди знаходиться меморіал «Стежка Сковороди». Від бюста філософа загадкова лісова стежка спускається до Холодної криниці, а далі до Чорного озера, улюблених місць Г.С. Сковороди. В цьому дивовижному краї ним були написані відомі філософські трактати та «Байки харківські». У селищі Бабаї, на площі, біля Палацу культури та мистецтв встановлено погруддя Г.С. Сковороди.

Візитівкою картою **культурно - мистецького життя** громади став традиційний щорічний культурно - мистецький захід «Сад пісень Сковороди», що з кожним роком приваблював все більшу кількість гостей та учасників. Захід проводився як безперервне дійство сучасного музичного фольклорного та поетичного мистецтва, в

якому беруть участь народні колективи та гурти, професійні музиканти та кобзарі.

Фоторепортаж з мистецького заходу «Сад пісень Сковороди»

У селищі Бабаї працює **історико - краєзнавчий музей**, який дивує розмаїттям експозицій та виставкових залів, присвячених різноманітній тематиці (етнографія, період Другої світової війни, історія селища Бабаї, природа рідного краю). Працюють виставки традиційних музичних інструментів, нумізматики, картин відомих художників, фарфору і фаянсу, зразків розписів посуду регіонів України. В експозиції музею зібрані матеріали, які розповідають про життя відомих людей, чиї долі тісно переплітаються з історією селища Бабаї: родини Щербиніних, Г.С. Сковороди, К.І. Шульженко, О.А. Марченко.

У селищі Високий працює **музей Гната Хоткевича**, присвячений відомому українському мистецтвознавцю, актору, музиканту, письменнику.

У громаді велика увага приділяється збереженню об'єктів культурної спадщини, а саме пам'яткам, присвяченим воїнам, загиблим за свободу та незалежність нашої держави під час Другої світової війни та антитерористичної операції, героям - ліквідаторам аварії на ЧАЕС та воїнам - інтернаціоналістам, пам'ятному знаку, присвяченого жертвам Голодомору.

Пам'ятники культурної спадщини

Цікавими є не тільки історія громади, а також її сьогодення. До історичних пам'яток додалися нові об'єкти, які сприяють гармонійному розвитку людей. Це санаторій «Високий», дитячий оздоровчий табір «Лісова галявина» (сел. Високий), кінно - спортивний комплекс «Троя» (сел. Бабаї). Список спортивних об'єктів району очолює спортивно-тренувальна база «Металіст» у сел. Високий, що відповідає найсучаснішим вимогам для проведення змагань міжнародного рівня (наприклад, там проводили тренування до чемпіонату Європи з футболу у 2012 році).

Світлини спортивно-тренувальних комплексів

Зони відпочинку та водні об'єкти для любительської та спортивної рибалки діють у багатьох населених пунктах громади: Бабаї, Високий, Покотилівка, Ржавець.

У ресторанному комплексі «Сковорода» на березі Чорного озера можна насолодитися чудовою прогулянкою та відпочинком. Ресторан також є і філософським клубом, де відбуваються читання творів Г.С. Сковороди.

На території комплексу можна відвідати традиційну українську хату під солом'яною стріхою, бліндаж часів Другої світової війни та контактний зоопарк.

На березі, серед дерев розташовані дерев'яні будиночки та затишні альтанки з видом на озеро, облаштовані для комфортного відпочинку із сім'єю та друзями. До послуг відпочиваючих мангал, на якому можна самим підсмажити щойно зловлену рибу, форель, приготувати шашлик.

До послуг туристів та відпочиваючих у селищі Бабаї в розважальному комплексі «SOHO» пропонується аквазона та басейн для дітей. Працює ресторан з літньою терасою, є двоповерховий дерев'яний готель.

Великої популярності серед жителів та гостей району набуває **подісвий туризм**. У калейдоскопі **спортивних** заходів найбільш улюбленими серед різних вікових категорій є спартакіади «Мама, тато, я», футбол, баскетбол, волейбол, змагання з пляжного волейболу, спортивного орієнтування, велоспорту, настільного тенісу, шахів і шашок тощо.

У громаді масово проходили традиційні народні свята та обрядові дійства до Різдва та Нового року, свята Масляної, учасником яких міг стати будь який бажаючий. Творчі колективи створювали барвисті театралізовані вистави, що чарують своєю красою та дарують чудовий настрій і посмішки усім учасникам заходів та залишають приємні спогади.

Жителі громади пишаються творчими колективами, виконавцями, які гідно виступають за честь Височанської селищної ради як культурного осередку Слобожанщини на міжнародних, регіональних, обласних та інших фестивалях і конкурсах, стають їх переможцями.

Майстри народної творчості району вражають унікальними, самобутніми роботами з соломи, бісероплітіння, кераміки, української вишивки, різьблення по дереву.

Знайомство з історією рідного краю допомагає відчувати причетність до духовності, народних традицій та героїчних подвигів. Та найбільша гордість громади – це її люди, які своїм життям і своїми трудовими здобутками творять історію рідного краю.

Висновки

- 1. **Історичне значення території:** Громада має багатий історичний спадок, зокрема через згадки про селище у літописах, яке стало важливим етапом в історії.*
- 2. **Видатні особистості:** Територія громади пов'язана з важливими історичними особистостями, такими як філософ Григорій Сковорода, футбольний арбітр Катерина Монзуль, науковець Олександр Бондаренко, артистка Клавдія Шульженко та багато інших, що залишили значний слід у культурному, науковому та спортивному житті.*
- 3. **Розвиток та поселення:** З розвитком Південної залізниці, територія громади стала місцем заселення робітників і службовців, а також виникнення нових поселень, таких як Високий і Бабаї, що активно розвивалися в XIX-XX століттях.*
- 4. **Збереження культурної спадщини:** У громаді велика увага приділяється збереженню культурної спадщини, зокрема через меморіали, музеї та пам'ятники, пов'язані з історією війни, видатними особистостями та повсякчас підтримуються народні традиції.*

2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ГЕОГРАФІЧНЕ РОЗТАШУВАННЯ ГРОМАДИ

2.1. Розташування та склад громади

Височанська об'єднана територіальна громада була створена згідно Розпорядження КМУ від 12.06.2020 року №725-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій громад Харківської області». Перші вибори голови та депутатів Височанської селищної ради відбулися 25 жовтня 2020 року.

Об'єдналися 3 селищні ради, площа об'єднаної громади – 63,6 км²: Височанська (у складі: с-ще. Високий, с. Науковий, с. Зелений Гай, с. Нова Березівка), Покотилівська

(у складі: с-ще. Покотилівка, с. Карачівка), Бабаївська (у складі: с-ще. Бабаї, с. Затишне), Село Ржавець (було у складі Яковлівської сільської ради).

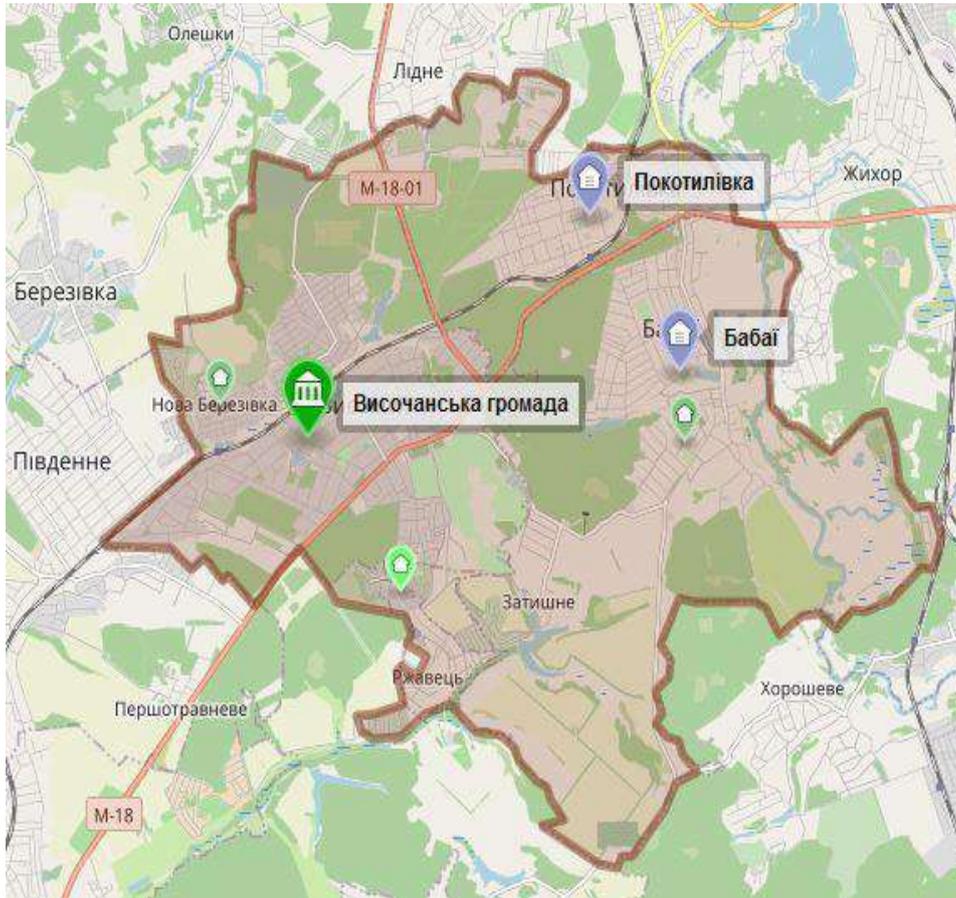

Рисунок 2.1. Карта Височанської селищної територіальної громади

Селища міського типу Бабаї, Покотилівка, Високий мають відмінні історичні корені. Вони розділені між собою трасами державного та міжнародного значення М 18(Е105), міською кільцевою дорогою, залишками лісових масивів (дуб) та яблуневими садами, розпайованими після ліквідації відділень Харківської овочевої фабрики. В 2012 році до міста Харків відійшло 21,2 га території Бабаївської селищної ради та частина Покотилівської (територія літописного Донецького городища, вулиці Агрономічна, Вишнева, Молодіжна, Нова Південна, Радгоспна, пров. Артема). Таким чином території Покотилівки та Бабаїв межують з Харковом.

Відстань до Харкова - 20 км (автомобільним шляхом).

Відстань до Києва - 450 км (автомобільним шляхом).

Відстань до Львову - 900 км (автомобільним шляхом).

Відстань до Білорусі (через Гомель) - 400 км (автомобільним шляхом до найближчого пункту пропуску на кордоні з Білоруссю).

Відстань до Польщі (через Львів) - 700 км (автомобільним шляхом до найближчого пункту пропуску на кордоні з Польщею).

Відстань до Румунії (через Чернівці) - 1,100 км (автомобільним шляхом до найближчого пункту пропуску на кордоні з Румунією).

Відстань до Молдови (через Одесу) - 750 км (автомобільним шляхом до найближчого пункту пропуску на кордоні з Молдовою). Ці відстані є приблизними та можуть варіюватися залежно від конкретних маршрутів, обраних доріг і умов дорожнього руху.

Населення громади на 2023 рік становило 24000 осіб та внутрішньо-переміщених - 14235 осіб. Склад - мононаціональний, понад 90% - українці. Є також росіяни, євреї, поляки, роми. За релігійною приналежністю - переважно православні християни.

Таблиця 2.1. Склад та чисельність населених пунктів громади станом на 01.01.2023 року

№ п/п	Міські, селищні, сільські ради та населенні пункти в них	Загальна площа території (тис. км2)	Кількість населення	Кількість домоволодінь*
1	с-ще.Бабаї	30,46	6403	2600
2	с-ще. Високий	16,89	9248	8292
3	Нова Березівка	3,68	1045	242
4	с-ще. Покотилівка	7,07	6408	2520
5	с. Ржавець	0,48	298	270
6	с. Затиштя	2,52	598	67

Наявний один Покотилівський старостинський округ.

Наявне населення на 2024 рік – 27478 осіб та 13690 внутрішньо-переміщених осіб.

Таблиця 2.2. Розподіл населення громади за статтю та віком станом на 01.01.2024 рік.

Міські, селищні, сільські ради та населенні пункти в них	Чоловіки					Жінки				
	0-17	18-39	40-59	60+	усього	0-17	18-39	40-59	60+	усього
Міські ради	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Селищні ради	2045	1659	6190	1810	11704	1450	3648	4238	2960	12296
Сільські ради	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього:	2045	1659	6190	1810	11704	1450	3648	4238	2960	12296

Рисунок 2.2. Чисельність мешканців громади, станом на 2024 рік

Згідно з наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22.12.2022 № 309 Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією територія громади віднесена до територій можливих бойових дій.

2.2. Адміністративний центр громади

Селище Високий знаходиться в Харківській області та є адміністративним центром Височанської селищної територіальної громади. Воно розташоване на південь від Харкова, приблизно за 20 км від міста, на правому березі річки Уди.

Населення громади на 2024 рік становить близько 27478 осіб, у т.ч. селище Високий 9248 осіб (без ВПО). Це досить компактне селище, де мешкає різноманітне населення, у тому числі сім'ї працівників і службовців, а також ВПО та люди, зайняті в сільському господарстві та малому бізнесі.

Селище Високий має добре розвинену інфраструктуру. Тут є лікарня, школи, культурні установи, дитячі садки та спортивні об'єкти. Селище обслуговується рядом підприємств, зокрема в аграрному секторі, а також має близькість до Харкова, що сприяє розвитку малого і середнього бізнесу.

Високий розташовано поруч з залізничною станцією, що забезпечує гарне транспортне сполучення з Харковом та іншими населеними пунктами. Окрім того, є розвинута мережа автобусних маршрутів.

Рисунок 2.3. Розташування громади

В селищі є кілька культурних та історичних пам'яток, що пов'язані з історією місцевих мешканців і важливими подіями. Одним з важливих культурних осередків є музеї, а також традиційні святкування та народні свята. Селище приваблює тих, хто шукає спокійне життя в оточенні природи, зокрема для туристів є можливість для відпочинку на природі, риболовлі та екскурсій та розташоване у мальовничій місцевості, що надає можливості для розвитку рекреації та туризму. Також, поряд є природні резервати та зони відпочинку.

У селищі є декілька загальноосвітніх шкіл, а також спортивні споруди для заняття фізкультурою і спортом. У Високому знаходиться навчально - тренувальна база харківського футбольного клубу «Металіст 1925». Також по вулиці Спортивна знаходиться селищний Стадіон для гри в футбол. Також неподалік знаходиться волейбольне поле та літній майданчик з тренажерами. Спорт є важливою частиною життя громади, проводяться різноманітні змагання, спортивні заходи для дітей та дорослих.

Високий активно розвивається, поєднуючи сучасні зручності з багатою історією та природними ресурсами, що робить його привабливим як для місцевих мешканців, так і для туристів.

2.3. Громада в системі Харківської агломерації

Харківська область розташована на північному сході України на межі лісостепової та степової фізико-географічних зон. За природно-кліматичними умовами територію області можна розділити на дві зони: лісостепову – це центральні, північні і західні райони і степову - південні і східні райони. Клімат помірний. Середньорічні

температури: літня + 21⁰ С, зимова - 7⁰ С. Кількість опадів – 540 мм (середньорічна).

Рисунок 2.4. Карта основних доріг Харківської області

На півночі і північному сході Харківська область межує з Белгородською областю країни - агресора, на сході – з Луганською, на південному сході – з Донецькою, на південному заході – з Дніпропетровською, на заході і північному заході – з Полтавською та Сумською областями України. Територія області – 31,4 тис. км, що складає 5,2 % території України. Область характеризується великою компактністю, що в умовах рівнинного рельєфу вельми сприяє розвитку внутрішньообласних господарських зв'язків.

Територію області перетинають магістральні шосейні дороги та залізничні шляхи, через які вона має вихід до багатьох індустріальних центрів за межами України.

Височанська селищна територіальна громада входить до Харківського району. Нинішній Харківський район - адміністративна одиниця Харківської області.

Харківський район - найбільший за чисельністю населення район України, у північній та центральній частині Харківської області, що був утворений 2020 року. Адміністративний центр - місто Харків.

До складу району входять 15 територіальних громад.

Район розташований на півночі Харківській області.

Займає площу - 3222,5 км².

На півночі район межує з Белгородським районом Белгородської області, країни – агресором, Росії, на сході з Чугуївським районом, на півдні з Берестинським районом, на заході з Богодухівським районом Харківської області.

також фермерські господарства в кількості - 183 (з них 13, які мають землі понад 100 га) та низку невеликих

підсобних господарств, а також підприємства: «Агротехсервіс», «Агроплемсервіс», Сільгоспхімія», цехи з виробництва продуктів харчування - олії, борошна, круп, ковбас і т.п.

Формування агломерацій є об'єктивною необхідністю розвитку міських територій, як точок випереджального економічного розвитку та підвищення міжнародної конкурентоспроможності регіону та країни в цілому. Харківська область входила у п'ятірку найбільших агломерацій України.

В територіальному відношенні, в межах міських агломерацій простежуються центральні та периферійні елементи. На основі їх поєднання в конкретних природних та соціально - економічних умовах формуються різні типи функціонально-територіальної структури міських агломерацій: моноцентричні та поліцентричні (конурбації). В Україні прикладами моноцентричних агломерацій є Київська, Харківська, Одеська, Львівська.

Моноцентричні полюси зростання розвиваються на базі багатогалузевої обробної промисловості, інноваційних технологій машинобудування і хімії та комерційно спрямованих високоприбуткових галузей споживчої орієнтації (легкої і харчової промисловості, лісопромислового комплексу, виробництва будматеріалів та ін.). При цьому ядро агломерації виступає основним генератором інновацій, соціальних трансформацій, інформаційних, комунікативних, кредитно-фінансових ресурсів, ринкових та підприємницьких сил, передового прогресивного досвіду управління тощо. Отримуючи розширений доступ до цих видів матеріальних і соціальних благ, промислові підприємства периферійної зони забезпечують високу ефективність свого функціонування при мінімізації затрат на землю, працю, інфраструктуру.

Харківську міську агломерацію, яка реально сформувалася у 1980-х роках, складають місто - центр, урбанізоване ядро, зовнішня зона та прилеглі до неї адміністративні райони. Урбанізоване ядро в радіусі 10-20 км від межі міста включає території Дергачівського і Харківського районів. На радіальних осях урбанізації розташовані міста Дергачі, Мерефа і Люботин.

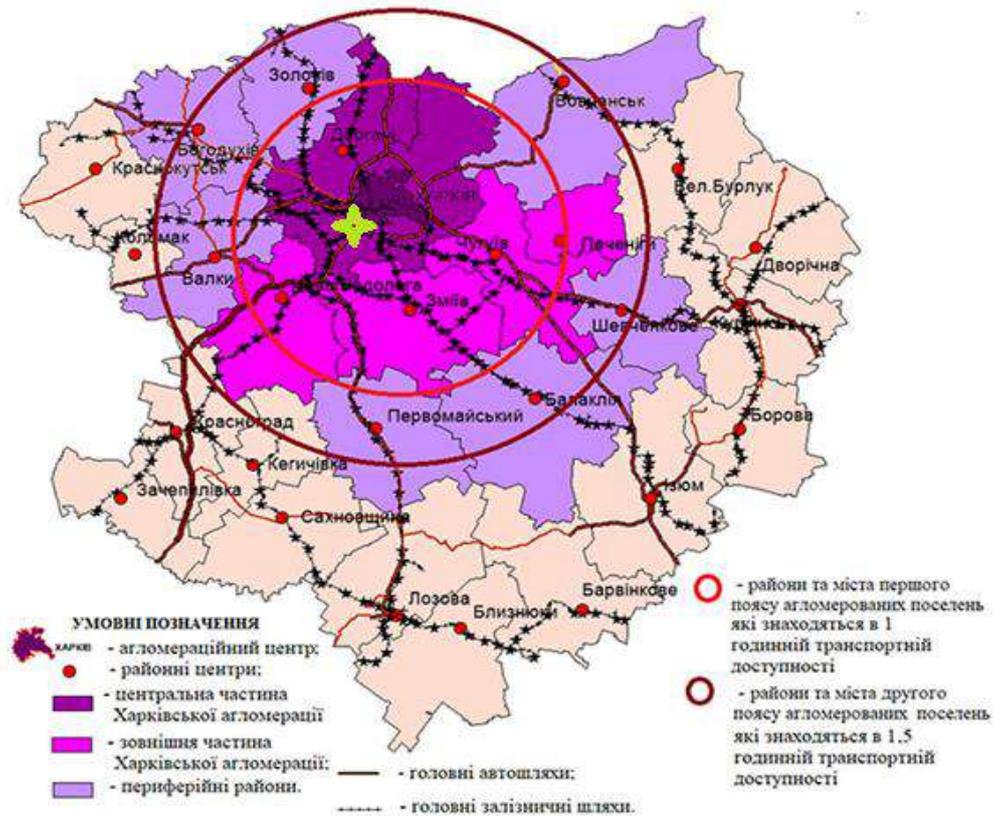

Рисунок 2.6. Громада в «ядрі» Харківської агломерації

Прогноз розвитку основних мереж розселення Харківської області до 2031 року, виконаний Державним науково-дослідним інститутом проектування міст «Дніпромiсто» імені Ю.М. Білоконя (м. Київ) в рамках Схеми планування Харківської області підтверджує тенденцію формування двох основних осей інтенсивного розселення в регіоні.

Висновки

1. *Височанська селищна територіальна громада – приміська громада, яка сформована завдяки об'єднанню трьох селищних рад - Височанської, Покотилівської та Бабаївської.*
2. *Громада знаходиться в Харківській області, з гарними транспортними розв'язками.*
3. *Демографічна ситуація включає переважання жінок і людей середнього віку.*
4. *Селище Високий - адміністративний центр громади, має розвинену інфраструктуру.*
5. *Громада розташована в межах Харківської агломерації, має багатий економічний потенціал, розвинену інфраструктуру та перспективи для подальшого розвитку, що дозволяє покращувати якість життя місцевих мешканців і приваблювати нових жителів.*

3. ПРИРОДНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ГРОМАДИ

3.1. Ландшафтні особливості рельєфу

Територія громади розташована в межах Лівобережного Лісостепу, на південному заході Харківської області. Рельєф на цих територіях досить різноманітний, включаючи височини, низини та річкові долини. Він сформований в результаті різних геологічних процесів, зокрема, вивітрюванням та ерозією. Височанська ТГ охоплює кілька природних типів ландшафтів, серед яких можна виділити основні.

Основними ландшафтними одиницями громади є височини та пагорби. Височини в даному регіоні зазвичай не дуже високі, проте вони мають виражену рельєфну структуру. Висоти рельєфу можуть досягати до 150-200 м над рівнем моря. Ці ділянки утворюють природні перешкоди для водних потоків, формуючи численні яри та балки.

Через територію Височанської ТГ протікає річка Уди. Річкові долини характерні для цієї місцевості, і вони часто мають сильно розгалужену мережу приток і балок. Долини річок формують помірно рівнинні ділянки, де зберігаються родючі ґрунти, які використовуються для сільськогосподарського виробництва.

Ландшафти громади мають і лісисті ділянки, хоча в основному це території Лісостепу. Лісові масиви на території громади складаються переважно з дубових і соснових лісів. Ліси ростуть переважно на схилах і в долинах річки, оскільки ці території більш захищені від ерозії.

Рельєф громади безпосередньо впливає на екологічні умови регіону. Височини з їх схилами та ярами є важливими для біорізноманіття, оскільки створюють різні екологічні ніші для флори та фауни. Багато видів рослин і тварин можуть знайти притулок у таких природних середовищах.

Рельєф також визначає способи використання території в сільському господарстві. Високі та рівнинні ділянки з добре розвиненим ґрунтовим покривом використовуються для вирощування культур, тоді як схили та низини можуть бути використані для пасовищ або зберігання води. Річкові мережі та ставки є стратегічно важливими для іригації.

Тим самим, рельєф громади різноманітний, поєднуючи височини, долини річок, яри та ліси. Така структура ландшафту є сприятливою для розвитку сільського господарства, зокрема для вирощування зернових і фруктових культур, а також для туризму і рекреації. Цей природний потенціал може бути ефективно використаний для підвищення рівня життя в громаді та розвитку місцевої економіки.

3.2. Земельний фонд і характеристика ґрунтів

Ґрунти громади, розташованої в межах Лівобережного Лісостепу, мають важливе значення для сільськогосподарського виробництва, оскільки основним економічним напрямком громади є сільське господарство.

Чорноземи - це найбільш поширений і родючий тип ґрунтів на території громади. Вони займають великі площі, особливо на рівнинних ділянках. Чорноземи вважаються одними з найкращих ґрунтів для сільськогосподарських культур завдяки високому вмісту органічних речовин, добрій водо- та повітропроникності, а також здатності утримувати живильні речовини. На території громади чорноземи здебільшого мають

середню або високу родючість, що забезпечує хороші результати при вирощуванні зернових, технічних культур (соняшник, кукурудза) та овочів.

Сірі лісові ґрунти зустрічаються на територіях, що мають більшу зволоженість, таких як схили і низини в межах річкових долин. Вони є менш родючими, ніж чорноземи, але все одно достатньо сприятливі для рослинництва, зокрема для вирощування кормових культур і деяких сільськогосподарських рослин. Ці ґрунти характеризуються меншою кількістю органічних речовин і мають кислувату реакцію.

На деяких ділянках, особливо в низинних місцях та в прилеглих до річок знижених районах, можна зустріти солонці та солончакуваті ґрунти. Вони утворюються на місцях, де спостерігається високий рівень ґрунтових вод і де часто відбувається підвищене засолення. Солонці мають погану водопроникність і низьку родючість, що обмежує їх використання для сільського господарства, хоча в деяких випадках їх можна осушувати та покращувати.

Дерново-підзолисті ґрунти утворюються в лісових і лісостепових зонах, де досить високий рівень опадів та помірний клімат. Вони зазвичай мають високу кислотність і середній рівень родючості. Ці ґрунти можуть бути використані для вирощування лісових культур або деяких видів овочів та зернових культур за умови проведення меліоративних заходів.

На території громади є також лісові ґрунти, особливо в лісистих місцевостях. Вони часто мають високий вміст органічної речовини, однак на них характерна висока кислотність, що може ускладнювати вирощування більшості сільськогосподарських культур без належного обробітку ґрунту та використання мінеральних добрив.

Гумусовий шар на більшості ґрунтів громади має середню або високу потужність, що сприяє кращому утриманню вологи та поживних речовин. Це важливо для збереження родючості ґрунтів, особливо під час посушливих періодів, які можуть траплятися в регіоні.

На території громади є певні ділянки, схильні до ерозії, особливо на схилах височин і в ярах. Це може бути проблемою для підтримки родючості ґрунтів, якщо не проводяться відповідні агротехнічні заходи, такі як збереження ґрунту, використання сівозмін, розведення трав'яних культур на схилах тощо.

Ґрунти громади є різноманітними та забезпечують великі можливості для аграрного розвитку. Чорноземи, як основний тип ґрунтів, мають високу родючість, що робить регіон підходящим для інтенсивного сільськогосподарського виробництва. Проте на території громади також є ділянки з менш родючими ґрунтами, які потребують додаткових агротехнічних заходів для ефективного використання.

Ґрунти у громаді, як і в регіоні загалом, характеризуються неоднорідністю та значною антропогенною деградацією. Основні виклики включають високу частку еродованих ґрунтів (до 41% сільгоспугідь області) і низький вміст гумусу, що впливає на родючість. Значна розораність земель, відсутність належного ґрунтозахисного землеробства та інтенсивне використання призводять до погіршення стану агроландшафтів.

Сільськогосподарська діяльність переважно базується на чорноземах, однак вологозабезпечення та інші показники родючості знижуються через ерозію, посухи та нераціональне використання. Крім того, виявлено вплив забруднення через господарську діяльність, що потребує створення екологічних карт і зон моніторингу забруднення.

Найбільша загроза ґрунтам – це антропогенний вплив у вигляді внесення різноманітних пестицидів, стимуляторів росту, непропорційне використання мінеральних добрив у цілому. Подальша ефективна та раціональна експлуатація земель без погіршення якості залежатиме від рівня виробничої культури товаровиробників, здатності державної та місцевої влади контролювати дотримання ними агротехнологій.

Нинішній стан ґрунтів сільськогосподарських угідь є відносно задовільним, хоча не безпроблемним. Значний негативний вплив на стан ґрунтів вносять численні промислові розробки корисних копалин, після експлуатації яких рекультивация не може у повній мірі відновити попередній стан родючого шару ґрунту.

Рекомендовано впроваджувати програми раціонального землекористування, зокрема ґрунтозахисне землеробство, лісонасадження для зменшення ерозії, а також підвищення контролю за забрудненням ґрунтів.

Структура земельного фонду громади є важливою для розуміння використання земельних ресурсів, а також для планування аграрного, економічного та екологічного розвитку громади. Височанська громада знаходиться на території, яка переважно складається з сільськогосподарських угідь та земель лісогощодарського призначення. Структура земельного фонду громади подана на рисунку:

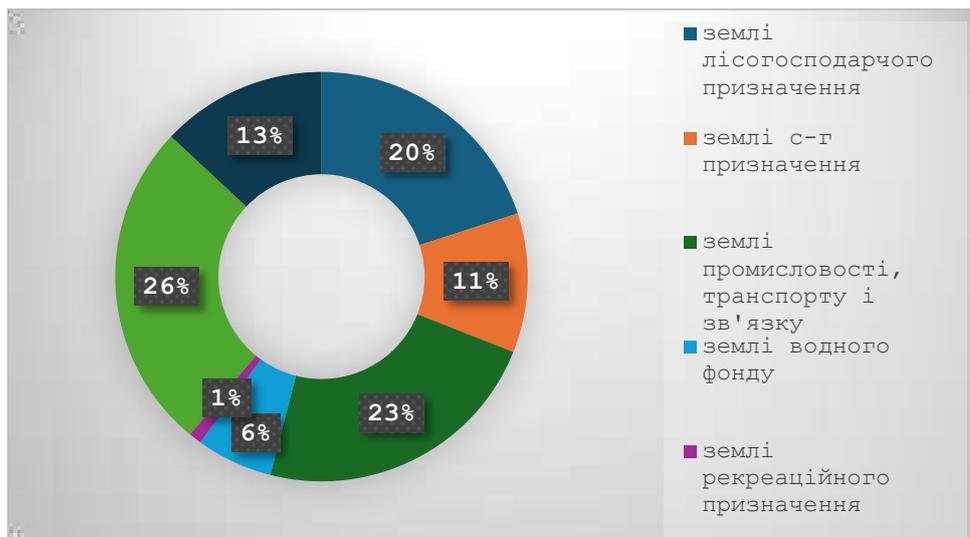

Рисунок 3.1. Структура земельного фонду громади

Сприятливі умови для аграрного виробництва визначають громаду як важливий сільськогосподарський регіон Харківської області.

3.3. Лісові масиви і природно-заповідний фонд

Основні характеристики лісових масивів громади:

Ліси на території громади здебільшого представлені змішаними лісами, з домінуванням листяних і хвойних порід. До основних типів лісів, що зустрічаються у громаді, відносяться:

Дубові ліси: дуб є однією з головних порід у лісах громади, створюючи стабільні та багаті екосистеми.

Грабові ліси: поруч з дубовими, грабові ліси зустрічаються у змішаних лісах. Вони також мають високий екологічний потенціал.

Соснові ліси: хвойні ліси, де домінує сосна, займають меншу площу, але вони важливі для екології та економіки.

Березові ліси: деякі ділянки займають березові ліси, часто на місцях, де відбуваються природні відновлення лісових масивів.

Лісові масиви займають приблизно 20 % території громади. Це значна площа яка має важливу екологічну роль у забезпеченні водного балансу, захисті ґрунтів від ерозії, а також у збереженні біорізноманіття.

Ліси допомагають підтримувати екологічну рівновагу, зберігають різноманіття флори та фауни, знижують ризик ерозії ґрунтів і затримують вологу, допомагають регулювати водний баланс на території, поглинаючи і випаровуючи вологу, що впливає на рівень ґрунтових вод, також захищають ґрунти від ерозії, особливо в зонах, схильних до вітрової і водної ерозії.

Рисунок 3.2. Карта-схема розташування лісових масивів громади

Лісові масиви є важливим джерелом деревини для місцевої економіки. Збір лісових продуктів, таких як деревина для будівництва та палива, є важливою частиною економічної діяльності. Окрім того, лісові масиви забезпечують місцевих жителів лікарськими рослинами, ягодами та грибами.

Ліси також мають значну роль в організації відпочинку та рекреації для мешканців громади та туристів. Прогулянки по лісах, збір грибів та ягід є популярними заняттями серед місцевих жителів, що має позитивний вплив на здоров'я людей і соціальний клімат.

Ліси громади, як і на більшій частині Харківської області, можуть бути піддані різним загрозам, таким як вирубка, пожежі та хвороби рослин. Для збереження лісових ресурсів важливими є заходи щодо охорони лісів, а також ведення лісового господарства з урахуванням принципів сталого розвитку.

Ліси в межах громади розташовані переважно в районах річок і струмків, а також в межах лісових та природоохоронних зон. Це дозволяє лісам виконувати захисну роль для водойм, зберігаючи чистоту води і підтримуючи екологічний баланс.

Лісові масиви громади Харківської області мають значне екологічне, економічне та соціальне значення для місцевих жителів. Вони забезпечують регулювання кліматичних умов, підтримку біорізноманіття, а також є важливими ресурсами для розвитку місцевої економіки через заготівлю деревини та збори лісових продуктів. Збереження та раціональне використання лісових ресурсів є важливим завданням для сталого розвитку громади.

Природно-заповідний фонд громади є важливою частиною природоохоронної системи регіону, яка сприяє збереженню природної спадщини, збереженню біорізноманіття та екологічної рівноваги. Природно-заповідний фонд включає в себе природні території, що мають особливу екологічну, наукову, культурну або естетичну цінність, прикладом може слугувати лісопаркова зона з старовинним дубом.

У громаді знаходяться природні території, що мають статус природоохоронних об'єктів. Хоча їх кількість не є великою, їх роль у підтриманні екосистем і збереженні природних ландшафтів надзвичайно важлива. Одним із основних типів таких територій є лісові заказники та пам'ятки природи — це окремі об'єкти природного походження, що мають унікальне значення для збереження різноманіття флори і фауни або важливі для наукових досліджень.

Для розвитку та збереження природно-заповідного фонду громади найбільш перспективними напрямками є :

1. **Посилення охорони та контролю** за природоохоронними територіями.
2. **Розвиток екологічного туризму**, що дозволить не тільки сприяти збереженню природних територій, але й створювати можливості для економічного розвитку громади.
3. **Наукові дослідження та моніторинг** стану екосистем на природоохоронних територіях.
4. **Освітні програми** для місцевих жителів, щоб підвищити їхню обізнаність про важливість охорони природи та сталого використання природних ресурсів.

Таким чином, природно-заповідний фонд громади є важливою частиною екологічної інфраструктури Харківської області, сприяючи збереженню природних ресурсів і забезпеченню сталого розвитку громади.

3.4. Водні ресурси

Водні ресурси громади є важливою складовою екосистеми та економічного розвитку території. Вони включають поверхневі та підземні води, які використовуються

для питного водопостачання, сільського господарства, промисловості та рекреаційних потреб. Характеристика водних ресурсів громади охоплює наявність річок, озер, ставків та джерел, а також якість води та вплив людської діяльності на водні екосистеми.

Річка Уди – головна водна артерія громади, що протікає через територію громади. Уди - одна з основних річок, що впливає на водний баланс регіону.

Підземні води на території громади є важливим джерелом водопостачання. Вони здебільшого представлені артезіанськими водами, що мають високу якість і використовуються для забезпечення питним водопостачанням. Підземні води також використовуються в сільському господарстві, для поливу земель і забезпечення водою тваринництва.

Водні ресурси громади активно використовуються в сільському господарстві для зрошення земель, що має важливе значення для вирощування зернових та інших культур. Системи зрошення ставків і річок дозволяють підтримувати необхідний рівень води для сільськогосподарських потреб, особливо в періоди посухи.

Таблиця 3.1.Відомість обліку водних об'єктів Харківського району Харківської області Височанської ОТГ.

Найменування водного об'єкта, місце розташування, найменування сільради, найближчого населеного пункту	Площа водного дзеркала, га
«Гайдучка» (ставок) Харківська область, Харківський район, с-ще. Бабаї	8,3
земельна ділянка (ставок) Харківська область, Харківський район, с-ще. Бабаї	5,9
земельна ділянка (ставок) Харківська область, Харківський район, с-ще Покотилівська	6,7
земельна ділянка (ставок) розташована по Мерефянському шосе в с-ще. Бабаї біля Храму Архангела Михайла	5,2
земельна ділянка (ставок) Харківська область, Харківський район, поблизу с. Затишного	29,2
земельна ділянка (ставок) Харківська область, Харківський район, поблизу с. Затишного	11,2
земельна ділянка (ставок) північно-східній околиці с-ще. Високий «Науковий» за межами населеного пункту	5,9
земельна ділянка (ставок) південно-східній частині с-ще. Високий «Зеленогайський»	3,8
земельна ділянка (ставок) на північно-східній околиці с-ще. Високий «Нововисочанський»	2,9
земельна ділянка (ставок) в районі залізничної платформи «Високий» - «Поштовий».	1,8
земельна ділянка (ставок) в районі с. Ржавець, знаходиться при в'їзді вул. 1-го Травня, с. Ржавець	2,4

На території Харківської області основне джерело водокористування - це підземні води, які видобуваються зі свердловин та використовуються для питного і господарського водопостачання. Поверхневі води, як правило, підлягають моніторингу для визначення забруднень, відповідно до нормативів охорони навколишнього середовища. У річках, що мають господарсько-питне призначення, допустима

концентрація шкідливих речовин не повинна перевищувати 0,25 мг/л, а для рибогосподарських водойм - 0,75 мг/л.

Прогнозні запаси підземних вод у регіоні дозволяють забезпечити середньодобове споживання, проте є проблеми із забрудненням та раціональним використанням цих ресурсів. Значну увагу приділяють управлінню басейнами річок, зокрема в басейні Сіверського Дінця, де впроваджуються заходи для покращення якості води та підтримки екосистем.

Для розв'язання екологічних проблем розробляються плани управління водними ресурсами, зокрема в межах програм Харківської області, спрямованих на покращення стану довкілля і забезпечення сталого використання природних ресурсів.

Таким чином, водні ресурси громади є важливими для розвитку місцевої економіки, забезпечення населення водою та підтримки екологічного балансу, але потребують уваги щодо охорони та сталого використання.

3.5. Кліматичні умови

Кліматичні умови громади, яка розташована в Харківській області, характеризуються помірно континентальним кліматом. Це тип клімату, який властивий для більшої частини східної України, де відзначаються яскраво виражені сезони з холодною зимою та теплим літом.

Основні характеристики клімату громади :

Зимовий період зазвичай холодний, з середньою температурою в грудні, січні та лютому, яка може коливатися від -6°C до -8°C , хоча в окремі роки можливі сильні морози до -15°C або нижче. Зима супроводжується сніговим покривом, який зазвичай тримається з кінця грудня до початку березня. Однак в останні роки сніговий покрив може бути нестабільним через зміну кліматичних умов.

Літні місяці (червень, липень, серпень) характеризуються теплою та навіть спекотною погодою. Середня температура в липні становить близько $+24^{\circ}\text{C}$... $+26^{\circ}\text{C}$, але в окремі роки можливі сильні хвилі спеки з температурами до $+35^{\circ}\text{C}$. Літо є досить вологим, з середньою кількістю опадів, які сприяють росту сільськогосподарських культур. В період липня-серпня спостерігаються найбільші дощі.

Навесні температура поступово підвищується, з середніми температурами в березні $+2^{\circ}\text{C}$ до $+5^{\circ}\text{C}$, а в квітні та травні вже близько $+15^{\circ}\text{C}$ до $+20^{\circ}\text{C}$. Весна — це період помірних дощів, що сприяють відновленню рослинності після зими. Однак, можуть бути і короточасні заморозки, особливо на початку квітня.

Осінь є прохолодною, з пониженням температури від $+18^{\circ}\text{C}$ до $+20^{\circ}\text{C}$ у вересні до $+5^{\circ}\text{C}$ до $+10^{\circ}\text{C}$ у жовтні і листопаді. Осінь супроводжується помірними дощами, іноді трапляються сильні дощі та штормові вітри, особливо в жовтні та листопаді.

Клімат громади також відзначається помірними вітрами. Вітровий режим змінюється в залежності від пори року. Взимку та в осінньо-зимовий період часто спостерігаються сильні північні вітри, а влітку переважають західні й південно-західні вітри.

Річна кількість опадів варіюється, але в середньому становить 500-600 мм на рік. Більша частина опадів випадає в літні місяці, тоді як зимою дощів зазвичай мало.

Клімат громади, як і в інших частинах Харківської області, характеризується холодною зимою і теплим літом, з чітко вираженими сезонами. Підвищена кількість

опадів влітку і холодні зимові місяці сприяють специфічному розвитку флори і фауни, а також визначають характер сільськогосподарської діяльності в цьому регіоні.

Клімат на теренах громади не має значних територіальних коливань.

3.6. Екологічна ситуація

Громада, як і більшість населених пунктів Харківської області, має свої природні переваги, серед яких лісові масиви, зелені насадження та доступ до водних ресурсів. Природні території використовуються для рекреації, що сприяє підтриманню певного рівня екологічного балансу.

У громаді є ініціативи для покращення стану зелених зон, впорядкування територій, висаджування дерев, а також покращення очищення води. Ці ініціативи є важливими для збереження чистоти навколишнього середовища та підвищення якості життя мешканців.

Ситуація з водними ресурсами, особливо в питному водопостачанні, є важливою темою. Вода, що постачається для населення, може мати домішки з промислових забруднень або залишкові шкідливі речовини, що потрапляють в систему через зливові канали та викиди з підприємств. Також водні об'єкти, що знаходяться поблизу, можуть бути піддані забрудненню через сільськогосподарські стоки та відсутність достатнього очищення.

Проблеми з відходами в громаді є важливою екологічною проблемою. Хоча збір сміття в районі повністю організоване, але є несанкціоноване накопичення відходів на території селища та відсутні заходи з переробки. В результаті цього погіршується санітарно-екологічний стан, а також створюються додаткові джерела забруднення для довкілля.

Сільськогосподарська діяльність на території Високого теж має негативний вплив на екологію. Використання пестицидів, гербіцидів та надмірне використання хімічних добрив спричиняє забруднення ґрунтів і водних ресурсів. Це особливо важливо для здоров'я місцевого населення та для збереження біорізноманіття.

Як і в інших регіонах України, громада стикається з наслідками зміни клімату, такими як посухи, аномально високі температури влітку та зниження рівня води в річках і озерах. Це може вплинути на сільське господарство, водопостачання та рекреаційні можливості.

До основних антропогенних джерел забруднення атмосфери належать: теплове та енергетичне устаткування; промислові підприємства, сільське господарство та всі види транспорту. До цього додався вплив російсько-української війни в вигляді забруднення повітря продуктами горіння, детонування авіабомб, ракет. За даними Міністерства довкілля України, обсяг викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря за час війни дорівнює обсягу викидів одного металургійного підприємства за цілий рік роботи. Від таких вибухів в атмосферне повітря викидаються свинець, сажа, вуглець й інші шкідливі речовини. А залишки снарядів містять сірку, мідь, залізо та вуглець. Непрямий вплив бойових дій – це пожежі в екосистемах, вибухи нафтобаз, атаки на промислові об'єкти та склади небезпечних відходів, як-от пінополіуретан, мінеральні добрива, лакофарбові вибори, аміачна селітра тощо. І хоча громада розташована на значній відстані від основних воєнних дій, але вітрами шкідливі речовини розносяться на великі відстані.

Таблиця 3.2. Динаміка обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за 2022 та 2023 рік (дані станом на 08.05.2023).

Показник	2022 рік	2023 рік
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на км ² , т	0,740	1,236

На даний момент якість повітря в Харкові та передмісті, включаючи громаду, оцінюється як добра, із низьким рівнем забруднення за основними показниками, такими як РМ2.5. Індекс якості повітря (AQI) перебуває на рівні близько 12, що вказує на безпечні умови для здоров'я більшості людей. Основний забруднювач — дрібнодисперсні частинки (РМ2.5), концентрація яких становить приблизно 2,3 мкг/м³.

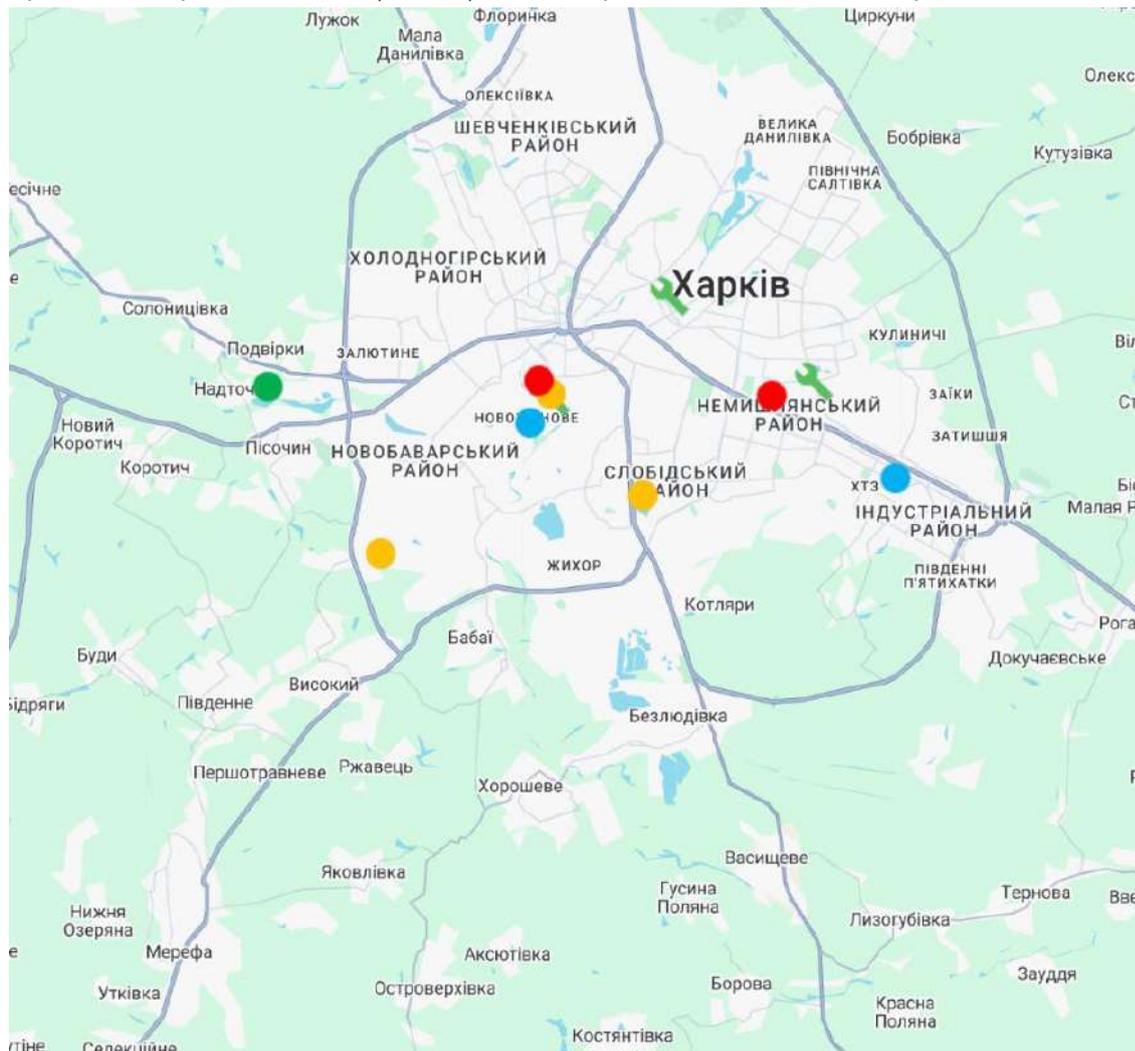

Рисунок 3.3. Карта моніторингу якості повітря

Однак у минулому регіон стикався з локальними проблемами, такими як пожежі в екосистемах, що призводило до періодичного зростання рівня забруднення.

За даними <https://eco-city.org.ua/> на 15.12.2024 рівень забруднення атмосферного повітря - жовтий - категорія якості повітря III - Якість повітря несприятлива.

Висновки

1. Громада завдяки річкам та ставкам має високу водозабезпеченість, але низької якості через відсутність модернізованих очисних споруд.

2. Екологічними проблемами, окрім стану води, є відкладання в часі на невизначений термін рекультивації територій після завершення їхньої експлуатації на предмет видобутку корисних матеріалів, деградація земель, в т.ч. ерозія ґрунтів як наслідок їхньої неправильної експлуатації, водна ерозія, а також переробка ТПВ.

4. ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ ТА СТАН ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ

Станом на 2024 рік чисельність населення громади становила 27478 осіб. Громада була утворена шляхом об'єднання Височанської, селищних Бабаївської, Покотилівської рад, а також частини Яковлівської сільської ради (с.Ржавець). Вона охоплює площу 63,6 км² і складається з 5 селищ та одного села.

Таблиця 4.1. Чисельність населення у громаді в 2021 році

Показник	Територія	01.01.2022, осіб.
Чисельність наявного населення	Харківська область	2583325
	Міське населення	2095352
	Сільське населення	487973
Чисельність наявного населення	Харківський район	1709108
	Міське населення	1613859
	Сільське населення	95249
Міграційний рух населення, на 1000 наявного населення	Харківська область	0,15
	Харківський район	0,25
Природний приріст, на 1000 наявного населення	Харківська область	-15,1
	Харківський район	-15,1
Чисельність наявного населення	Височанська громада	23121
Природний приріст, на 1000 наявного населення	Височанська громада	-14,5

Для з'ясування демографічної ситуації у громаді впродовж тривалого періоду використані демографічні показники колишнього Харківського району. Вони демонструють динаміку кількості народжених, померлих, природний приріст (скорочення) та міграційний приріст (скорочення) населення у громаді Харківської області за період 2021 року.¹

Міграційний рух населення в Харківській області характеризується показником міграційного скорочення. Цей показник відображає різницю між кількістю прибулих та вибулих осіб відносно загальної чисельності населення регіону.

Показники природного приросту населення у громаді від'ємні, а ситуація з міграційним рухом - загрозлива. У 2022 р., з початком повномаштабного вторгнення, міграційний рух населення (на 1000 наявних жителів) сягнув показника -14,5.

¹ Статистичний щорічник Харківської області за 2021. - Харків

Станом на 01.01.2024 загальна кількість зареєстрованого населення в Височанській громаді вже становила 27478 осіб.

Отже, населення Височанської громади зменшується як за рахунок перевищення показника смертності над народжуваністю. Як наслідок, із року в рік громада втрачає мешканців. Але позитивна міграція з зон бойових дій до більш безпечної території Височанської громади, забезпечила позитивну динаміку кількісних показників населення.

Таблиця 4.2. Динаміка природного та міграційного приросту населення у Височанській громаді з 2021 по 2024 рік.

Показники	2021	2022	2023	2024
Народжені	38	48	46	42
Померлі	621	571	482	371
Природний приріст	-583	-523	-436	-371
Прибулі	-	108	398	442
Вибулі	-	309	924	729
Сальдо міграції		-201	-526	-287
Загальне збільшення (зменшення)		-724	-962	-658

У порівнянні з сусідніми об'єднаними громадами - Височанську селищну раду можна зарахувати до середніх за розміром. Специфічною особливістю принципів її кількісного формування, територіальної ідентичності є близькість розташування до Харкова – міста-мільйонника, із відповідною вагою в економічній, науковій та культурній сферах.

Гендерний баланс на теренах громади характерний для України – переважають жінки, розрив між ними та чоловіками становить 6%.

На теренах громади незначну більшість становлять мешканці та мешканки працездатного віку. Водночас збільшується частка населення старшого працездатного віку - за рахунок середнього. Кількість дітей молодшого віку помітно менше, ніж середнього та старшого. Більше того, щонайменше останні три роки цей показник постійно зменшується. Тож частка дітей серед населення громади в цілому зменшуватиметься.

Такі тенденції є підставою для планування розвитку інфраструктури гуманітарної та соціальної сфер - насамперед, освіти, медицини, соціального захисту, а також врахування специфічних потреб у сфері культури та спорту.

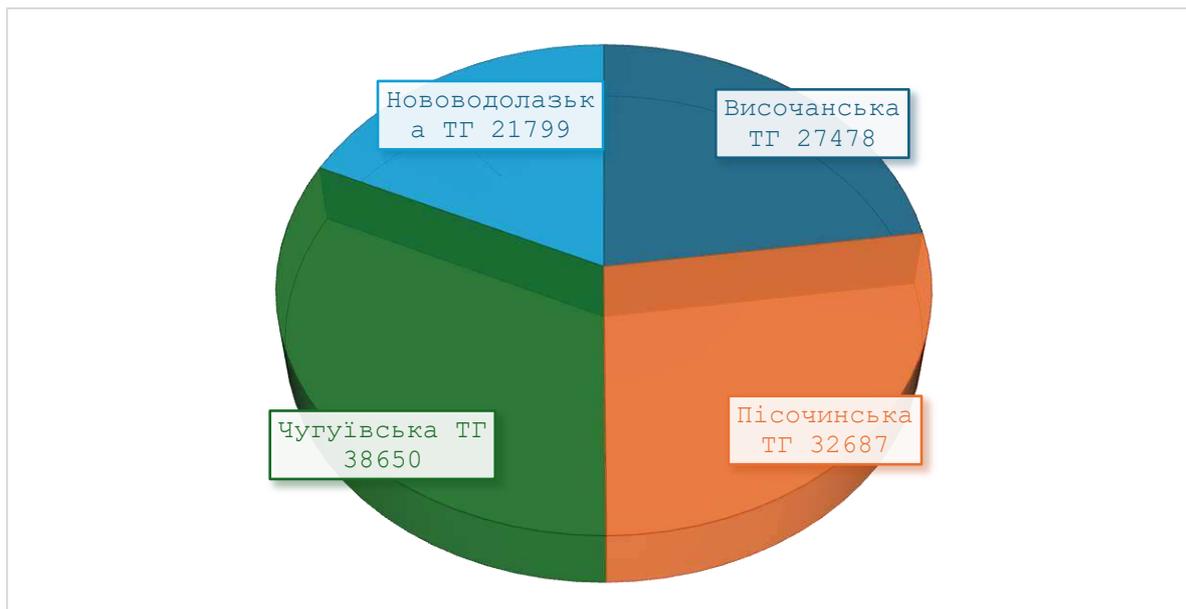

Рисунок 4.1. Порівняльна характеристика кількості населення Височанської ТГ та сусідніх громад

Одним з небагатьох джерел, що може дати орієнтовну інформацію про статеві-віковий склад громади можуть бути дані Національної служби охорони здоров'я стосовно кількості укладених декларацій про медичне обслуговування на території громади.

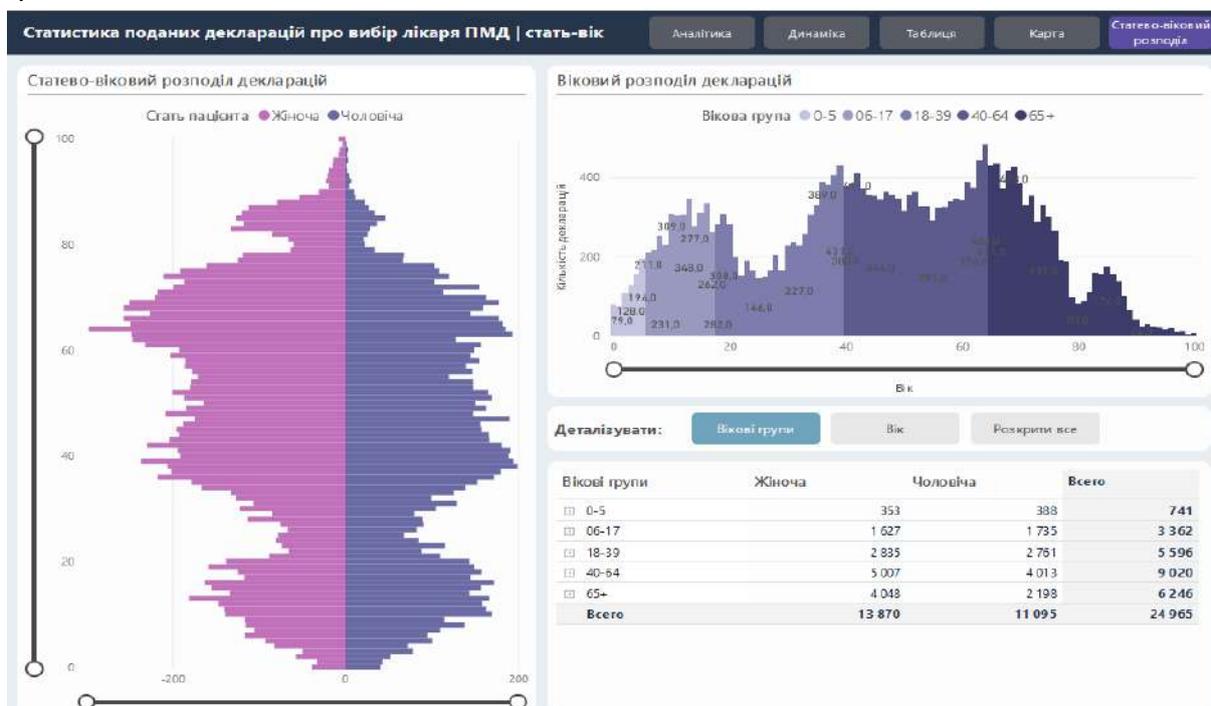

Рисунок 4.2. Статеві-віковий аналіз укладення декларацій на медичне обслуговування населенням Височанської громади станом на 14.01.2025 р.

(<https://edata.e-health.gov.ua/e-data/dashboard/declar-stats>)

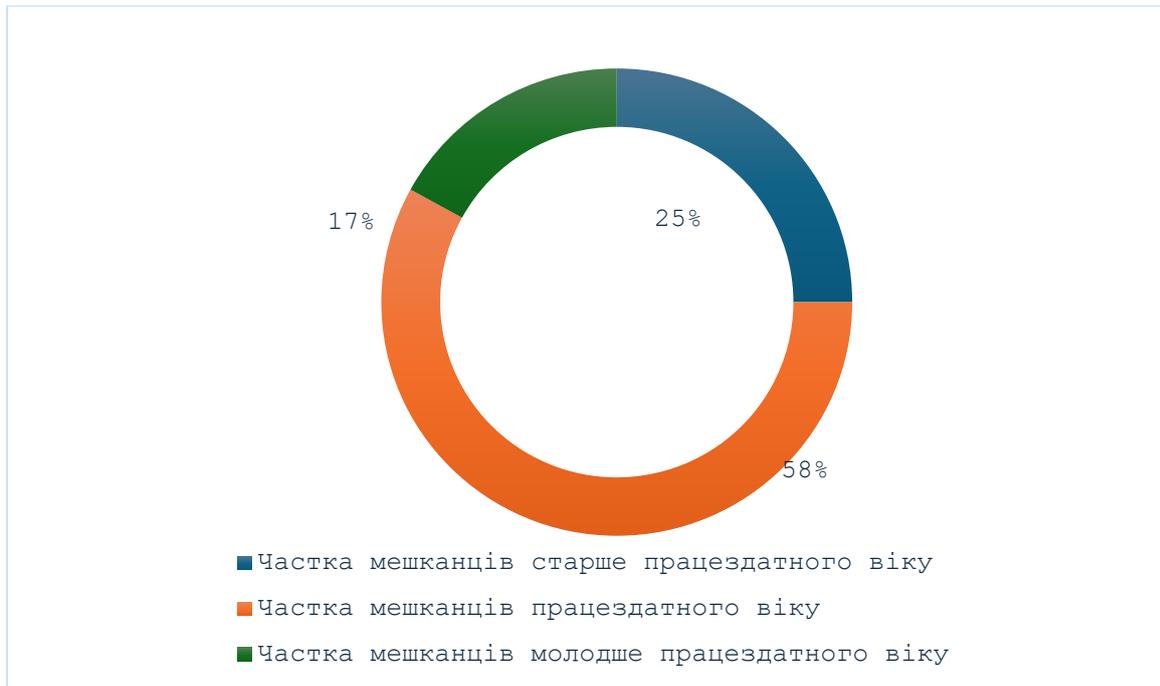

Рисунок 4.3. Категорії мешканців згідно декларування населення громади за 2022 рік

Природно, що чисельно найбільшим є селище Високий, частка мешканців якого складає 65% тих, які проживають в ОТГ. У зв'язку із тим, що внутрішньоміграційні процеси у формуванні аналізованої структури як до об'єднання, так і після нього, відігравали мінімальну роль, можна передбачити, що ситуація у даній площині у найближчі роки залишатиметься незмінною.

Щодо вікової структури, звертає на себе увагу відносно невелика вага осіб старше та молодше працездатного віку. Таким чином, навантаження на кожну особу у працездатному віці складає менше 1.

Низьку кількість осіб шкільного та дошкільного віку слід сприймати радше як негативний аспект – адже є опосередкованим свідченням того, що мешканці об'єднаної громади не розглядають її як місце проживання для своїх дітей і розвитку перспектив для їх подальшого життя.

Однак високий відсоток осіб старше 65 років (понад 25%) вказує на структурні зміщення статистичних величин, що відображають місцеву демографічну ситуацію та є наслідком старіння населення. При цьому, остання із зазначених тенденцій є універсальною у національному масштабі, тому не може вказувати на специфічні місцеві проблеми у аналізованій сфері.

На демографічну ситуацію в громаді в 2022–2024 рр. суттєво вплинула російсько-українська війна - через громаду пройшли більше 20000 тисяч ВПО (переважно жінки та діти). З огляду на відносну безпеку 13690 із них залишаються тут жити. Натомість частина працездатних чоловіків була мобілізована до Збройних сил України, що зменшує їхню частку в населенні громади й потенційно збільшується здатність негативного впливу на демографічні процеси – зменшення й без того негативного природного приросту населення.

Стан зайнятості - один із ключових показників розвитку економіки, що відображає ступінь використання наявних трудових ресурсів. В попередні роки мешканці та мешканки громади, які шукали роботу, користувалися послугами Харківського обласного центру зайнятості.

Станом на 2024 рік у громаді, як і в інших регіонах України, показники зайнятості та доходів населення є відображенням загальнонаціональних тенденцій.

У першому півріччі 2024 року в Україні спостерігався високий рівень безробіття (4,8%), що пов'язано зі змінами на ринку праці через війну. Безробіття в різних регіонах значною мірою залежало від близькості до зон активних бойових дій, проте у відносно безпечних регіонах ситуація покращилася завдяки відновленню ринку праці..

Зростання кількості вакансій у Західній Україні та інших безпечних регіонах (наприклад, Закарпаття, Хмельниччина) перевищило 50–80% порівняно з довоєнними показниками. Проте загалом у сільських громадах, таких як Височанська, доступ до роботи обмежений через низьку економічну активність регіону та міграцію населення.

Середня заробітна плата в громаді складає 9126 грн.

В аграрних регіонах заробітки традиційно залишаються нижчими за середні по країні, але зайнятість у сфері сільського господарства залишається основним джерелом доходу.

Значна частина населення, яка втратила роботу через війну, залежить від соціальних виплат та підтримки з боку держави. У громадах із низькою економічною активністю такі виплати відіграють важливу роль у підтримці базових потреб.

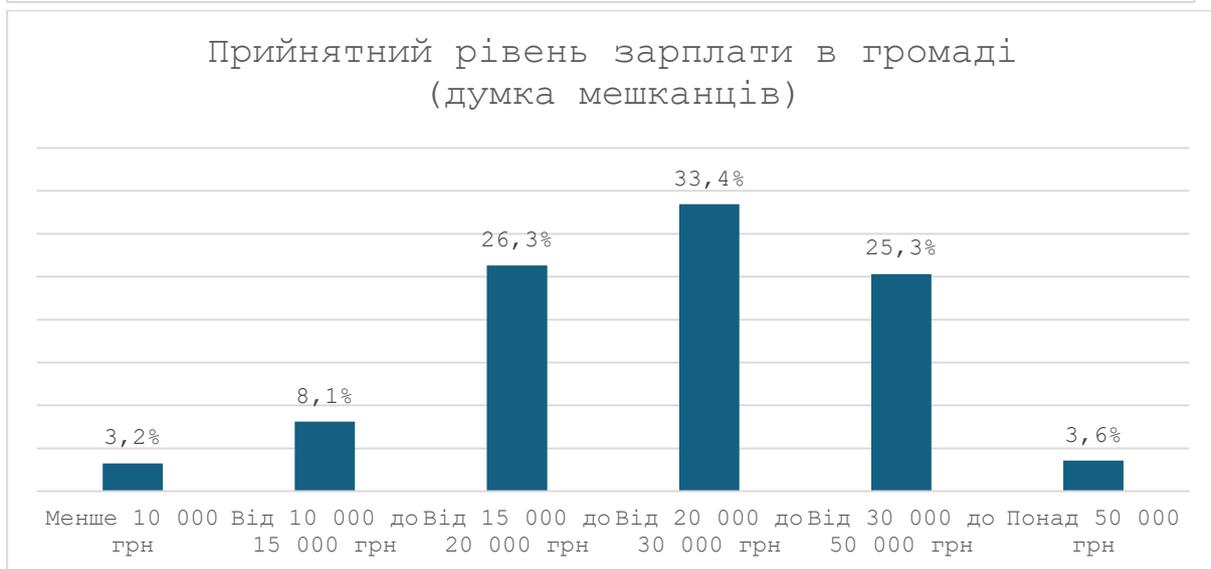
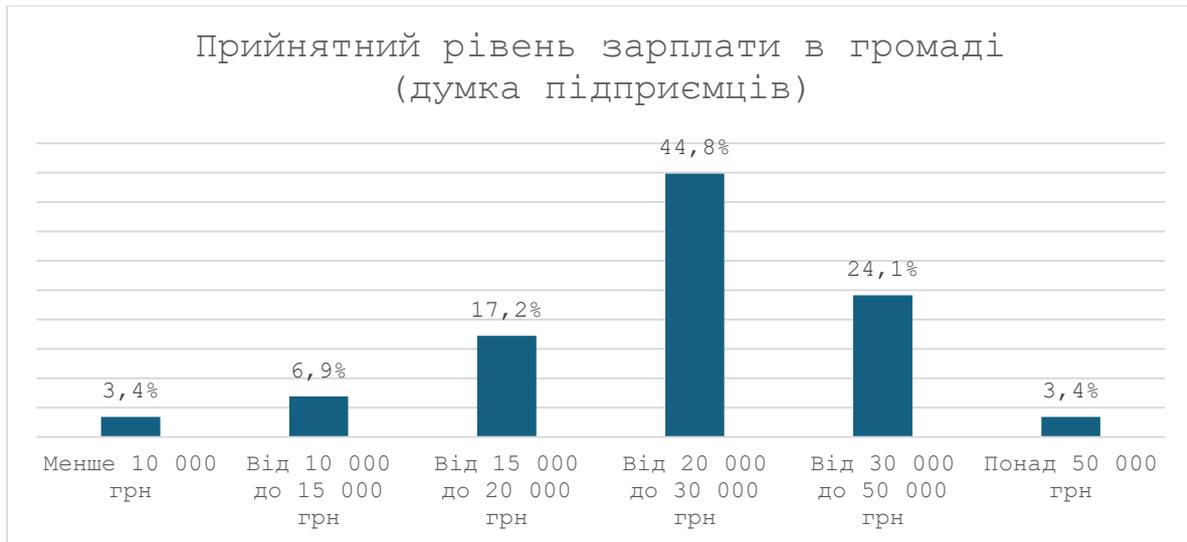

Рисунок 4.4. Оцінка мешканцями та підприємцями громади прийняттого рівня зарплати в громаді

З іншого боку, узагальнення результатів опитувань, щодо достатнього рівня оплати праці в громаді.

Російсько-українська війна призвела до девальвації гривні на понад 30%. За умов, що в 2022 р. ріст зарплат був фактично заморожений, це означало й відповідне падіння купівельної спроможності. В 2023 р. ріст номінальної заробітної плати відновився, але поки що не в бюджетній сфері, яка становить значну частку працюючих в громаді.

Збереження такої ситуації погрожує посиленням міграційних процесів у пошуках праці в країнах ЄС. На тепер виїзд за кордон стримується заборонаю для чоловіків-військовозобов'язаних, але з скасуванням воєнного стану це загрожує стати дуже великою проблемою. Хіба що вдасться швидко збільшити економічну активність громадян й таким чином збільшити надходження до бюджету за наступним розподілом та стимулюванням.

Таблиця 4.3. Можливі способи працевлаштування для громади.

№ з/п	Назва закладу, організації, установи, що надає послугу	Контактна інформація	Графік роботи
1.	Харківський обласний центр зайнятості 	61068, м. Харків, вул. Громадського Олега, 1-А e-mail: 2000.7@khoz.gov.ua тел.: (057) 765-30-81 (073) 055 98 24 (098) 567 05 76 (099) 056 28 00 (095) 138 72 96 https://kha.dcz.gov.ua https://www.facebook.com/Kharkiv.region.zaynyatiis У зв'язку з тим, що деякі центри зайнятості Харківщини працюють у дистанційному режимі, відповідаємо на питання щодо зайнятості та безробіття тут: https://t.me/KharkivOCZ Чат працює у робочі дні з 8:30 до 17:00. Віртуальний помічник @DCZWorkNowBbot	Пн – Пт: 8:30 – 17:00 Перерва: 12:30 – 13:00
2.	Кар'єрний хаб «ВОНАхаб» (Проект реалізується Фондом ООН в галузі народонаселення в Україні UNFPA) 	м. Харків https://www.vonahub.org.ua	Онлайн цілодобово

Послуги з працевлаштування, як мешканцям громади, так і ВПО, надає Харківський обласний центр зайнятості. Варто зазначити, що відповіді на питання щодо зайнятості та безробіття можна отримати у фахівців ОЦЗ у дистанційному режимі: за телефонами або у чат-ботах. Кар'єрний хаб та бізнес-хаб «ВОНАхаб», створений за підтримки UNFPA, пропонує жінкам, постраждалим від домашнього/гендерно зумовленого насильства, онлайн-послуги для вдосконалення професійних навичок та успішного працевлаштування.

Висновки

1. Динаміка населення у громаді співпадає з показниками депопуляції, що притаманні як Харківській області, так і Україні в цілому – щодо природного приросту, так і міграції. Причому якщо в міській місцевості населення скорочується повільніше, ніж у регіоні, то в сільській місцевості – швидше. Приріст населення відбувся завдяки великій кількості переселенців.
2. Для громади характерна складна амплітуда коливань чисельності населення – зменшення змінюється збільшенням. Але результуюча – все ж таки до зменшення населення.
3. Населення громади достатньо рівномірно розподілене між трьома населеними пунктами громади, хоча умови проживання мало чим відрізняються від притаманних селам. Для ринку праці це означає високий рівень прихованого безробіття та великий відсоток самозайнятості серед населення, сезонність праці.
4. Додатковий вплив на ситуацію на ринку зайнятості спричинила російсько-українська війна – мобілізація чоловіків до армії об'єктивно скоротила рівень безробіття – як через зменшення обліку в центрі зайнятості, так і через необхідність заповнити вакансії що утворилися.
5. З часу створення громади для неї притаманно суттєве відставання рівня середньої заробітної плати не лише від України, а й від Харківської області. Такі показники об'єктивно призводять до того, що громада стає донором трудової міграції для інших територій, зокрема м. Харкова.

5. СИСТЕМА ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ В ГРОМАДІ

Публічні послуги – інструмент для розвитку людського капіталу територіальної спільноти, якою є громада. В цьому сенсі це економічна категорія, адже дозволяє через покращення можливостей та зростання рівня задоволеності мешканців та мешканок розраховувати на збільшення їхньої соціальної й економічної активності, що зрештою знаходить своє вираження в грошовому еквіваленті. Водночас, соціально-гуманітарна інфраструктура завжди є компромісом між потребами, що базуються на вивченні тенденцій, бажаннями та можливостями, які має територіальна громада. Адже створення, підтримка та її розвиток вимагають чимало коштів, які ще потрібно заробити (у вигляді податкових та неподаткових надходжень до бюджету ради), аби потім перерозподілити в інтересах суспільного блага.

5.1. Система освітніх послуг в громаді

В системі освіти Височанської територіальної громади мережа дуже розгалужена. Станом на 2022 р. в громаді працювало 10 закладів: 6 – загальної середньої освіти, 3 – дошкільної освіти та 1 – позашкільна (остання належить до сфери культури).

Кількість дітей шкільного та дошкільного віку в громаді значно впала, але завдяки ВПО підтримується на стабільному рівні і становить 2788 осіб. Це вказує на постійно зростаючу потребу у освітній інфраструктурі: як у якісному, так і у кількісному вимірах.

Таблиця 5.1. Освітня мережа громади.

Показники	2024
Кількість дошкільних закладів, одиниць	3
Кількість закладів освіти (опорні заклади, загальноосвітні, школи, гімназії, початкові школи), одиниць	6

Позашкільні заклади освіти, одиниць	1
Інклюзивно-ресурсний центр, одиниць	0

У таблиці подано структуру освітньої мережі громади. У громаді функціонує 6 закладів загальної середньої освіти.

1. Комунальний заклад «Бабаївський ліцей Височанської селищної ради Харківського району Харківської області»
2. Комунальний заклад «Височанський ліцей №1 Височанської селищної ради Харківського району Харківської області»
3. Комунальний заклад «Височанський ліцей №2 Височанської селищної ради Харківського району Харківської області»
4. Комунальний заклад «Зеленогайський ліцей Височанської селищної ради Харківського району Харківської області»
5. Комунальний заклад «Покотилівський ліцей «Промінь» Височанської селищної ради Харківського району Харківської області»
6. Комунальний заклад «Покотилівський ліцей №2 Височанської селищної ради Харківського району Харківської області»

Таблиця 5.2. Фактична мережа та наповнюваність закладів загальної середньої освіти громади на 2024-2025 навчальний рік.

№ зп ЗЗСО	1 клас		2 клас		3 клас		4 клас		Разом 1-4 класи		5 клас		6 клас		7 клас		8 клас		9 клас		Разом 5-9 класи	
	кл.	уч.	кл.	уч.	кл.	уч.	кл.	уч.	кл.	уч.	кл.	уч.	кл.	уч.	кл.	уч.	кл.	уч.	кл.	уч.	кл.	уч.
1	1	28	1	22	1	23	2	37	5	110	2	34	2	45	2	40	1	31	2	35	9	185
2	1	18	1	20	1	18	1	22	4	78	1	15	1	28	1	23	1	21	1	23	5	110
3	2	43	2	36	2	31	2	41	8	151	2	53	2	49	3	65	2	42	1	31	10	240
4	1	10	1	14	1	23	1	26	4	73	1	21	1	19	1	27	1	27	1	18	5	112
5	2	42	2	38	3	62	3	76	10	218	3	85	3	64	3	81	3	65	3	76	15	371
6	1	11	1	20	1	15	1	26	4	72	1	31	1	28	1	24	1	30	1	22	5	135
Разом	8	152	8	150	9	172	10	228	35	702	10	239	10	233	11	260	9	216	9	205	49	1153
№ зп ЗЗСО	10 клас		11 клас		Разом 10-11 класи		Всього															
	кл.	уч.	кл.	уч.	кл.	уч.	кл.	уч.														
1	1	27	1	19	2	46	16	341														
2	1	28	1	19	2	47	11	235														
3	2	51	1	31	3	82	21	473														
4	1	18	1	19	2	37	11	222														
5	2	53	2	61	4	114	29	703														
6	1	27	1	22	2	49	11	256														
Разом	8	204	7	171	15	375	99	2230														

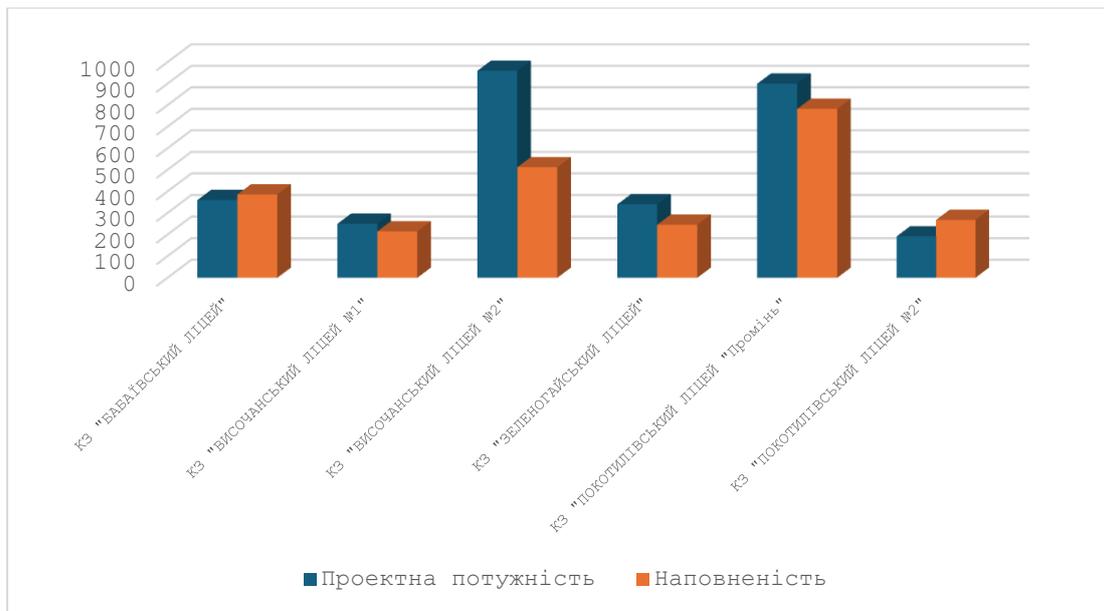

Рисунок 5.1. Проектна потужність та наповненість комунальних закладів середньої освіти громади

З огляду на наявні показники мережа закладів освіти громади вимагає оптимізації. Крім того, існує виклик, на який громаді доведеться дати відповідь. Місцеві органи влади та засновники шкіл повинні прийняти рішення про перетворення деяких шкіл у ліцеї з різними профілями, а інші школи будуть надавати освіту лише для учнів 1–4 класів або 5–9 класів. А в 2027 р. поточні нинішні шестикласники підуть у десятий клас зі зміненими навчальними програмами та підручниками.

Тобто ліцеї перетворяться на старшу спеціалізовану школу, а інші школи стануть гімназіями, де навчатимуть діти у молодшій та старшій школі. За такої постановки питання п'ять ліцеїв в громаді бути не може, максимум – два. І навіть у цьому випадку постане питання про наповнюваність класів й, можливо, кооперацію з іншими громадами на засадах міжмуниципального співробітництва. Показники чисельності учнів середніх та старших класів дозволяють сподіватися на задовільне для громади рішення, але пропозицію треба генерувати вже зараз. Щоправда профільне міністерство досі не презентувало державний стандарт для старших профільних шкіл та навчальних програм, що ускладнює реорганізацію шкільної мережі. За прогнозами Міністерства освіти і науки України остаточно старша школа реорганізується в 2030–2040 рр. Наразі впроваджене дистанційне онлайн навчання.

У 2024 році замість зовнішнього незалежного оцінювання було проведено **національний мультипредметний тест** (далі – НМТ).

Таблиця 5.3. Результати складання НМТ випускників ЗЗСО громади за 2024 рік.

	Українська мова	Українська література	Математика	Історія України	Фізика	Хімія	Біологія	Географія	Іноземна мова
Кількість зареєстрованих	112	14	112	112	8	1	18	17	54
Подолали поріг	108	13	98	108	8	1	18	17	50
Не подолали поріг	1	1	11	1	0	0	0	0	1
Не з'явилися	3	0	3	3	0	0	0	0	3

У закладах загальної середньої освіти Височанської селищної ради у 2023/2024 навчальному році навчалось 169 учнів 11-х класів, з них зареєструвалось на НМТ 112 випускників. З різних причин не складали НМТ 57 дітей.

Найбільшу кількість учасників НМТ (100%) склали випускники КЗ «Височанський ліцей №1», а найменшу (54,9%) – випускники КЗ «Покотилівський ліцей «Промінь».

Таблиця 5.4. Місце ЗЗСО Височанської селищної ради у рейтингу шкіл Харківської області за результатами НМТ- 2024.

№ зп ЗЗСО	Місце (Харківська область)	Бал НМТ	Склав (%)
1	15	145,3	100
2	38	140,5	100
3	80	137,1	96
4	119	134,3	96
5	163	130,6	96
6	223	124,6	93

Таблиця 5.5. Інформація про вступ випускників 11 класів до закладів вищої освіти у 2024 році.

№ зп ЗЗСО	Кількість випускників	Продовжують одержувати освіту		
		ЗВО III-IV рівня акредитації	ЗВО I-II рівня акредитації	ЗП(ПТ)О
1	25	15	4	1
2	17	9	4	0
3	27	10	1	2
4	21	7	3	0
5	28	14	0	1
6	51	28	2	2

Таблиця 5.6. Заклади загальної середньої освіти громади в яких відкриті інклюзивні класи.

№ з/п	Навчальний заклад	2022-2023 н. р.	
		Кількість інклюзивних класів	Кількість учнів в інклюзивних класах
1.	КЗ «Височанський ліцей № 2 Височанської селищної ради Харківського району Харківської області»	1	1
2.	КЗ «Зеленогайський ліцей Височанської селищної ради Харківського району Харківської області»	3	6
3.	КЗ «Покотилівський ліцей «Промінь» Височанської селищної ради Харківського району Харківської області»	7	9
4.	КЗ «Покотилівський ліцей № 2 Височанської селищної ради Харківського району Харківської області»	2	2
РАЗОМ		13	18

Освітня субвенція – найбільше джерело фінансування видатків загальної середньої освіти в громаді. До 2022 р. її обсяги для громади зростали, а далі – почали знижуватись. Так сталося через те, що у 2023 р. змінилися підходи до розрахунку освітньої субвенції – Кабінет Міністрів України видав постанову від 30.12.2022 1472

«Деякі питання розподілу обсягу освітньої субвенції на 2023 рік», якою була змінена методика розрахунку освітньої субвенції (роз'яснення містяться у листі МОН від 10.01.2023 № 1-385-23).²

Нові розрахунки спираються на такі показники співвідношення фактичної наповнюваності класів (ФНК) в громаді з розрахунковою наповнюваністю класів у цілому в Україні. Враховується також приналежність до сільської місцевості. Попри зростання чисельності учнів у громаді в 2021 р. показник її ФНК зменшився – скоріш за все, через меншу наповнюваність класів шкіл, що увійшли в 2020 р. до складу мережі громади (та їхню більшу кількість). Наступного року зменшилася й абсолютна кількість учнів – це також негативно вплинуло на показник ФНК громади. Щоправда, в 2023 р. показник ФНК у громаді зріс та перевищив РНК. При цьому кількість учнів майже не змінилася. Це означає, що в школах відбулися внутрішні структурні зміни – зменшилася кількість класів. За розрахунками у громаді мав би утворитися надлишок освітньої субвенції. Але це не так – в абсолютних показниках її обсяг зменшився через зменшення в цілому у державі цих коштів на 10% (та недодавання державою грошей за допомогою інших способів). При цьому загальна сума видатків з бюджету збільшується, це означає, що в державі панує тенденція збільшення навантаження на утримання галузі освіти на сільський бюджет.

Серед інших питань сфери освіти - морально (а частково й фізично) застаріле навчальне обладнання в профільних закладах, насамперед, брак сучасних технічних засобів навчання (особливо в старостинському окрузі), частково - стан приміщень, що потребують ремонту та термосанації. З викликів останнього часу – необхідність облаштування укріплень та їхнє обладнання всім необхідним для проведення очних занять.

З огляду на впроваджене онлайн навчання, у зв'язку з безпековою ситуацією у громаді, одне з ключових питань організації роботи системи освіти громади, зрештою залишається - оптимізація мережі онлайн навчання.

²

Рисунок 5.2. Кількість учнів в навчальних закладах громади на 2024-2025 навчальний рік

На 2024 – 2025 навчальний рік налічується 152 дитини, які навчаються у 1-х класах Височанських навчальних закладів, що свідчить про значне зменшення кількості учнів і прогнози на 2034 рік випуску негативні.

Заклади дошкільної освіти, у зв'язку з військовими діями, на території України з 2022 року та наразі не працюють. Однак однією з головних проблем дошкільної освіти на мирний час була недостатня кількість місць у дитячих садках (близько 700 дітей). У зв'язку з цим відбувалося надмірне навантаження на існуючу інфраструктуру комунальних дошкільних навчальних закладів.

Таблиця 5.7. Фактична мережа закладів дошкільної освіти громади станом на 2024 рік.

№ п/п	Назва закладу	Всього		З них:					
				Ясельні		Дошкільні		Логопедичні	
		групи	діти	групи	діти	групи	діти	групи	діти
1	Комунальний заклад «Бабаївський заклад дошкільної освіти (ясла-садок) Височанської селищної ради	6	100	1	15	5	85		

	Харківського району Харківської області»								
2	Комунальний заклад «Височанський заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу Височанської селищної ради Харківського району Харківської області»	12	250	1	15	10	225	1	10
3	Комунальний заклад «Покотилівський заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу Височанської селищної ради Харківського району Харківської області»	12	208	2	30	9	168	1	10
	Всього	30	558	4	60	24	478	2	20

У Височанській ТГ працює 3 дошкільних навчальних заклади, в яких організованим вихованням і навчанням охоплено 558 дітей. З нагальних питань мережі дошкільного навчання - недостатня забезпеченість педагогічними кадрами, а також матеріально-технічне забезпечення закладів дошкільної освіти. Йдеться, насамперед, про новітнє технічне обладнання (технічні засоби навчання) та сучасні дидактичні матеріали.

На території громади відсутні заклади фахової освіти. Натомість потреби у відповідних фахівцях забезпечуються переважно за допомогою відповідних навчальних закладів, що працюють у місті Харків, частково в інших обласних центрах.

В сфері позашкільної освіти в Покотилівському старостинському окрузі діє один заклад: КЗ «Центр позашкільної освіти «Джерело» Височанської селищної ради», який налічує 51 гурток для дітей по різних напрямках розвитку та охоплює 975 учнів.

Напрями роботи Центру - науково-технічний, еколого-натуралістичний, художньо-естетичний, дослідницько-експериментальний, військово-патріотичний, соціально-реабілітаційний, оздоровчий. Підтримує розвиток декоративно-ужиткового мистецтва, малювання, виготовлення текстильних іграшок, проведення спортивних фестивалів-конкурсів, має живий куточок, комп'ютерні курси, має програми та лекції проти насильства, мінної безпеки, спортивні секції, діточки роблять поробки для військових та багато іншого.

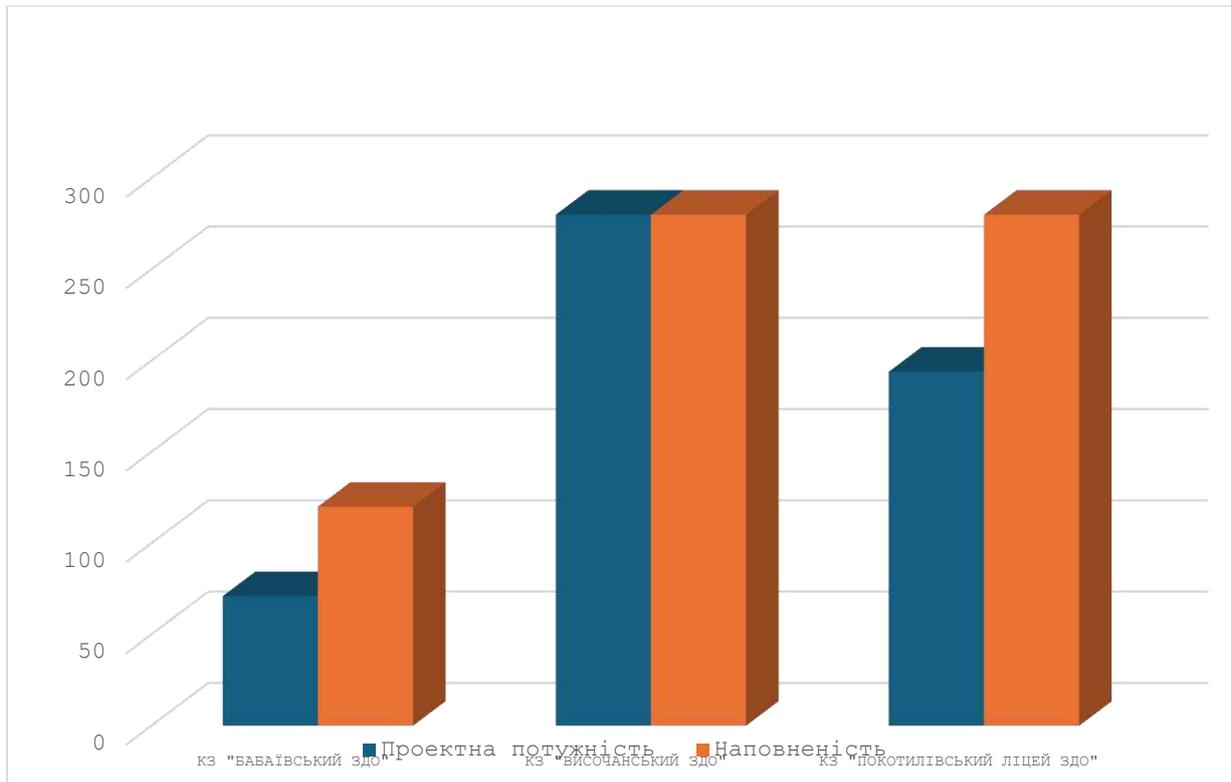

Рисунок 5.3. Проектна потужність та наповненість комунальних дошкільних навчальних закладів громади

Колективи закладів культури мають грамоти та подяки різного рівня. При навчальних закладах громади успішно функціонують зразкові музеї та музеї-кімнати, які відіграють значну роль у розвитку культурного та військово-патріотичного виховання дітей та молоді.

5.2. Система охорони здоров'я

Реформа фінансування системи охорони здоров'я України, складовою якої є зміна підходів до фінансування медицини, тобто перехід від принципу "гроші йдуть за медичним закладом" до принципу "гроші йдуть за пацієнтом" суттєво вплинула на ситуацію в громаді. Хоча приміщення закладів охорони здоров'я залишилися в їхній власності, тобто відповідальність за їхнє утримання та експлуатацію – теж, але фінансування послуг перебрала на себе Національна служба здоров'я України (НСЗУ), а це більша частина коштів. Водночас серед повноважень органів місцевого самоврядування: фінансування програми громадського здоров'я; оплата комунальних послуг та енергоносіїв комунальних закладів охорони здоров'я в громаді, фінансування місцевих програм розвитку та підтримки таких закладів, а також програм надання населенню медичних послуг понад обсяг, передбачений програмою державних гарантій медичного обслуговування населення.

Нові підходи до фінансування (через пакети медичних послуг, які треба здобувати, та послуги сімейного лікаря на первинному рівні надання медичної допомоги) зробили можливим, за умови раціональної організації надання послуг із охорони здоров'я частину коштів направляти на розвиток матеріально-технічної бази громади.

На території громади працюють 3 Амбулаторії загальної практики сімейної медицини, що входять до складу КНП «Центр Первинної медичної допомоги №1 Харківського району» Південноміської ради.

Таблиця 5.8. Система охорони здоров'я громади, 2024 р.

Назва установи	Адреса	ПІБ керівника	Телефон
КНП «ЦПМД №1	сел. Буди	БОЛГОВ Олексій Миколайович	0675461244
структурні підрозділи:			
Покотилівська амбулаторія загальної практики сімейної медицини	сел. Покотилівка	ЖАДАН Вікторія Геннадівна	0660956275
Височанська амбулаторія загальної практики сімейної медицини	сел. Високий	ПИХТІН Юрій Вікторович	0991734676
Бабаївська амбулаторія загальної практики сімейної медицини	сел. Бабаї	ЖУРАВЕЛЬ Тетяна Василівна	0984083417

Станом на листопад 2024 р. налічується 45744 декларацій у Комунальному некомерційному підприємстві Південної міської ради "Центр первинної медичної допомоги №1 Харківського району", де також зареєстрована більшість мешканців громади, бо це найближча медична установа.

Вторинну медичну допомогу надає КНП Мереш'янської міської ради «Мереш'янська центральна районна лікарня».

Вразливі групи населення, які отримують медичні послуги КНП «ЦПМД №1 Харківського району» на червень 2024 року:

- Літні люди - 11018
- Немовлята та діти до 5 років - 1782
- Вагітні та жінки, які годують грудьми - 89
- Люди з інфекційними хворобами - 82
- Люди, які потребують безперервного медичного догляду та люди із мультизахворюваннями - 5126
- Люди з порушенням функцій, в т.ч. із інвалідністю - 1271
- Люди, які потребують післяопераційного догляду - 118
- Люди, які були вимушені покинути свої домівки через війну ВПО - 4922
- Підлітки - 1792
- Члени неповних сімей та діти-сироти – 487.

Послуги охорони здоров'я доступні на території: «Первинна медична допомога», «Мобільна паліативна медична допомога дорослим та дітям», «Супровід і лікування дорослих та дітей з психічними розладами на первинному рівні медичної допомоги», «Забезпечення кадрового потенціалу системи охорони здоров'я шляхом організації надання медичної допомоги із залученням лікарів-інтернів».

Послуги охорони здоров'я надають 28 сімейних лікарів, 26 медичних сестер, 1 психолог, 2 лікарів-акушер-гінеколога, 1 лікар-уролог, 1 лікар-дерматовенеролог, 1 лікар з ультразвукової діагностики.

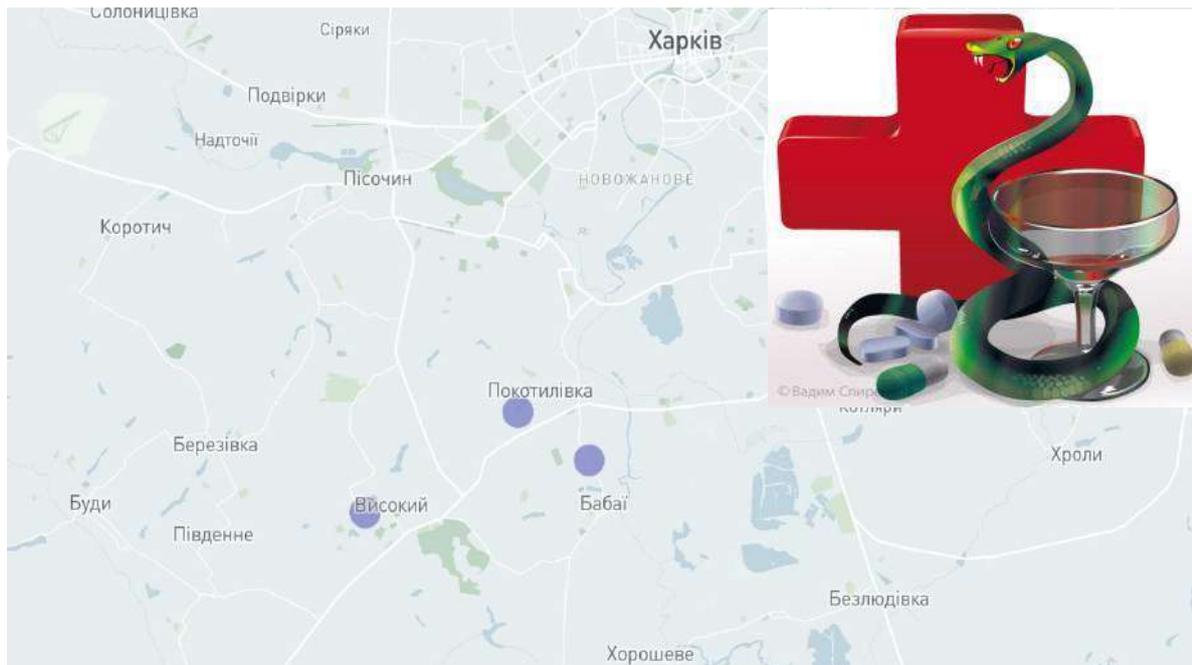

Рисунок 5.4. Карта місць надання послуг за програмою медичних гарантій у громаді

Наявні аутріч-послуги, робота мобільних бригад, телемедицина та консультації надаються у *Сімейному центрі You Too*.

На території Височанської селищної територіальної громади у співпраці з органами місцевого самоврядування працювали 4 громадські та благодійні об'єднання соціального спрямування: Молодіжний центр High Hub, ГО «Сімейний центр You Too», ГО «Громадська варта та ініціатива», БФ «Голоси дітей».

Таблиця 5.9. Обсяг бюджетного фінансування за окремими медичними програмами.

2023 рік	2024 рік
- Програми і централізовані заходи боротьби з туберкульозом 33 173,10	- Програми і централізовані заходи боротьби з туберкульозом 70 000,00
- Централізовані заходи з лікування онкологічних хворих 188 780,76	- Централізовані заходи з лікування онкологічних хворих 330 000,00
- Інші програми та заходи у сфері охорони здоров'я 262 564,26	- Інші програми та заходи у сфері охорони здоров'я 320 023,00
В т.ч.:	В т.ч.:
- за пільговими рецептами хворих на орфанні захворювання - 188 364,26	- за пільговими рецептами хворих на орфанні захворювання - 130 023,00
- придбання пального для підвозу хворих на гемодіаліз- 74 200,00	- придбання пального для підвозу хворих на гемодіаліз - 190 000,00

ЦПМСД зареєстровано через медичну інформаційну систему E-health 24, через яку декларують пацієнтів, підписують договори на постачання медично-інформаційних послуг та договори з Національною службою здоров'я України.

Для своєчасного надання екстреної медичної допомоги населенню у громаді працює одна бригада відділення цілодобового пункту постійного базування бригади екстреної медичної допомоги селища Високий.

Послуги з придбання необхідних лікарських засобів у громаді надають 12 приватних аптек (911, Аптека оптових цін, Добра аптека, Айва, Подорожник, Пассат).

Вимушені переселенці можуть звернутися до будь-якого сімейного лікаря, терапевта або педіатра, незалежно від наявності декларації з лікарем. Щоб знайти медзаклад, який має договір з НСЗУ, можна скористатися дашбордом. Якщо незручно користуватися електронними інструментами, громадяни можуть зателефонувати до контакт-центру НСЗУ. Номер 16-77 – безкоштовний. Оператор контакт-центру допоможе знайти необхідну інформацію.

Вторинну медичну допомогу мешканцям громади надають фахівці КНП Мерешанської міської ради «Мерешанська центральна районна лікарня». В амбулаторії селища Бабаї організовано приймання у таких вузьких фахівців як: гінеколог, хірург, травматолог, ЛОР, невропатолог, дерматолог (дитячий та дорослий).

З початком повномасштабної війни допомога у сфері психічного здоров'я стала одним із пріоритетів Програми медичних гарантій. На час проведення картування у Височанській селищній територіальній громаді надає послуги за напрямом «Психологічна та психіатрична допомога» у трьох амбулаторіях громади один сімейний лікар. Задля збереження ментального здоров'я мешканці громади можуть скористатися медичним пакетом «Супровід і лікування дорослих та дітей з психічними розладами на первинному рівні медичної допомоги». Завдяки цьому напрямку кожен українець та кожна українка можуть отримати базову психологічну допомогу безоплатно у закладі первинної медичної допомоги. Це означає, що, відчуваючи у себе або у близької людини певні порушення ментального здоров'я, люди не повинні одразу шукати психіатра або витрачати кошти на приватного психолога. Можна спочатку проконсультуватись із сімейним лікарем.

5.3. Соціальний захист населення та юридична допомога

В умовах повномасштабного вторгнення питання надання послуг соціального захисту істотно загострилися. Загалом по Харківській області забезпечено координацію роботи 22 управлінь соціального захисту населення та відповідних структурних підрозділів 56 виконавчих органів місцевого самоврядування з метою реалізації державних програм, які профінансовано з початку 2024 року на суму 2,7 млрд грн, та програм, що фінансуються з місцевого бюджету, витрати на які з початку 2024 року склали 552,9 млн. грн.

Протягом 2023-2024 років в Харківській області створено 8 закладів, що надають соціальні послуги, з них 4 Центри надання соціальних послуг, зокрема один у громаді та 2 Центри соціальних служб.

Таблиця 5.10. Інформація щодо контактних даних посадових осіб місцевих органів влади, які опікуються питаннями: допомоги ВПО, сім'ям з дітьми, особам з інвалідністю, особам похилого віку, надання гуманітарної допомоги тощо.

Височанська селищна рада	Адреса, контактні телефони, електронна пошта, сайти	Графік роботи
	62459, Харківська область, с-ще. Високий, вул. Бульварна, 12 +38 (057) 745 82 47 Email: visoky@ukr.net Мороз Олександр Васильович, Височанський селищний голова Сайт: vysochanska-rada.dosvit.org.ua Facebook: https://www.facebook.com/vysochanskarada Telegram: https://t.me/visochanskaselrada	Пн – Чт: 8:00-17:00 Пт: 8:00 – 16:00 Перерва: 12:00 – 13:00

Таблиця 5.11. КУ «Центр надання соціальних послуг Височанської селищної ради».

КУ «Центр надання соціальних послуг Височанської селищної ради»	Адреса, контактні телефони, електронна пошта, сайти	Графік роботи
	62459, Харківська область, Харківський район, с-ще. Високий, вул. Бульварна, 12 +38057 464 284 visoky@ukr.net Керівник: Томах Оксана Вікторівна	Пн – Чт: 8:00 – 17:00 Пт: 8:00 – 16:00 Перерва: 12:00 – 13:00

Мешканці громади можуть отримати безоплатну правову допомогу у Харківському місцевому центрі з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Правники центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги надають:

1. первинну правову допомогу, що полягає у (ст. ст. 7, 9 Закону):
 - наданні правової інформації;
 - наданні консультацій і роз'яснень з правових питань;
 - складенні заяв, скарг та інших документів правового характеру (окрім документів процесуального характеру);
 - наданні допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації.
2. вторинну правову допомогу, що полягає у (ст. ст. 13, 15 Закону):
 - захисті;

- здійсненні представництва інтересів осіб, що мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами;
- складенні документів процесуального характеру. Також консультації правового характеру в дистанційному форматі мешканці громади та ВПО можуть отримати звернувшись в телефонному режимі до ГО «Десяте квітня» або скористатися можливостями Онлайн-платформи для отримання юридичних консультацій, створеної Мережею постачальників безоплатної правової допомоги Данської Ради у справах біженців (DRC).

Таблиця 5.12. Заклади, установи, організації, які надають юридичну допомогу у Височанській селищній територіальній громаді.

№ з/п	Назва закладу, організації, установи, що надає послугу	Контактна інформація, графік роботи	Графік роботи	Цільова аудиторія
1.	Харківський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги 	м. Харків, 61022, Майдан Свободи, 5 «Держпром», 6 під'їзд, 3 поверх (057) 341-65-71 (057) 341-65-72 kharkiv3.kharkiv@legalaid.kh.ua https://legalaid.gov.ua/tsentry/harkivskiy-misti-sevyj-tsentr-z-nadannya-bezoplatnovo-vtorynnovi-pravo-voyi-dopomogy/	Пн – Чт: 09:00 – 18:00 Пт: 09:00 – 16:45 Без обідньої перерви	Мешканці територіальної громади та ВПО
2.	ГО «Десяте квітня» 	Гаряча лінія 800 33 28 58 (дзвінки на території України безкоштовні) https://t.me/TTA_hotline_web	Пн – Сб: 09:00 – 19:00 Нд: вихідний	ВПО
3.	Мережа постачальників безоплатної правової допомоги Данська Рада у справах біженців (DRC) 	Онлайн-платформа для отримання юридичних консультацій https://edopomoha.org/home	цілодобово	Мешканці територіальної громади та ВПО

5.4. Культура і туризм

Основним завданням сфери культури громади є задоволення культурних потреб мешканців і мешканок громади, розвиток національної культури, популяризація здобутків світової, підтримка мистецтв. На території громади знаходиться 15 пам'яток історії, два музеї.

Працівники ГО «Сімейний центр You Too» здійснюють соціальний супровід сімей з дітьми, надають освітні послуги та організують дозвілля дітей.

Таблиця 5.13. Заклади культури громади.

№ з/п	Назва закладу	Адреса, телефон, електронна пошта, сайт закладу
1.	КЗ «Височанська дитячо-юнацька спортивна школа Височанської селищної ради»	с-ще. Бабаї, площа Михайлівська 2 А +380577458163 Сайт: http://merefa-sportschool.edu.kh.ua/
2.	КЗ «Бабаївська школа мистецтв Височанської селищної ради»	с-ще. Бабаї, площа Михайлівська 2А 380577458103 babai.music.school@gmail.com Сайт: https://d-art.org.ua/places/komunalnyj-3zaklad-babayivska-shkola-mystecztv-vysochanskoyi-selyshhnoyi-rady-harkivskoyi-oblasti-harkivskogo-rajonu/
3.	КЗ «Височанська школа мистецтв Височанської селищної ради»	с-ще. Високий, вул. Дружби 45 +380577463679 visokiy-artschool@ukr.net Сторінка Facebook: https://www.facebook.com/Vdshm/ Сайт: vse.ee/sait_vschn
4.	КЗ «Палац культури та мистецтв Височанської селищної ради»	с-ще. Бабаї, площа Михайлівська 2-А +38(057)7458163
5.	Покотилівський будинок культури-філія КЗ «Палац культури та мистецтв»	с-ще. Покотилівка, вул. Культури 2 0689927522 Сторінка Facebook: https://www.facebook.com/groups/173986581188289/?ref=share
6.	КЗ «Публічна бібліотека Височанської селищної ради»	с-ще. Високий, вул. Бібліотечна 64/32 +38 (057) 746-46-33 bibl_visokiy@ukr.net Сторінка Facebook: https://www.facebook.com/groups/344136760731477/
7.	Покотилівська селищна бібліотека-філія для дітей	с-ще. Покотилівка, вул. Незалежності 33 0953163616
8.	Бабаївська селищна бібліотека-філія	с-ще. Бабаї, площа Михайлівська 2А +380507005594
9.	Ржавецька сільська бібліотека-філія	с. Ржавець, вул. Залізнична 9А 0957185936
10.	Покотилівська селищна бібліотека-філія для дорослих	с-ще. Покотилівка, вул. Незалежності 37 0965332825

У громаді працює розгалужена система закладів культури. У КЗ «Височанська дитячо-юнацька спортивна школа» Височанської селищної ради працюють спортивні секції. У КЗ «Центр позашкільної освіти «Джерело» Височанської селищної ради» діти можуть відвідувати гуртки. У громаді працюють дві школи мистецтв:

- КЗ «Бабаївська школа мистецтв Височанської селищної ради»;
- КЗ «Височанська школа мистецтв Височанської селищної ради».

На базі 2 будинків культури та 5 бібліотек регулярно організовують і проводять різноманітні заходи для дітей, підлітків і молоді: майстер-класи, тематичні освітні та розважальні заходи тощо.

Відділ освіти Височанської селищної ради здійснює контроль та надає методичний супровід для:

- 6 закладів загальної середньої освіти;

- 1 закладу позашкільної освіти;
- 3 закладів дошкільної освіти.

З початку воєнного стану всі заклади освіти комунальної форми власності у громаді з міркувань безпеки здійснюють свою діяльність в онлайн-режимі.

Інфраструктура, що може бути задіяна в сфері туризму та рекреації, представлена, головним чином, об'єктами культури, зокрема, двома музеями, закладами харчування та деякими іншими. Надалі – їхній перелік.

Таблиця 5.14. Перелік пам'яток громади.

№ з-п	Пам'ятка:	Локація:
1	Пам'ятник загиблим воїнам Другої світової війни (1941-1945 рр.)	Центральна площа селища Високий.
2	Меморіал "Скорботна мати"	Селище Покотилівка. Присвячений жертвам воєнних дій.
3	Братська могила воїнів Другої світової війни	Біля сільської ради.
4	Меморіальна дошка Олександрову Жукову	Селище Високий, на будівлі школи. Герой Радянського Союзу.
5	Пам'ятник Тарасу Шевченку	Парк культури і відпочинку, Високий.
6	Місце розташування партизанського табору (1941-1943 рр.)	Лісова зона біля селища.
7	Меморіальний комплекс "Герої не вмирають"	Встановлено на честь загиблих під час бойових дій на Донбасі
8	Церква Покрови Пресвятої Богородиці	Селище Покотилівка, історична будівля XIX століття.
9	Пам'ятник ліквідаторам аварії на Чорнобильській АЕС	Центр селища Високий.
10	Меморіальна дошка письменнику Григорію Сковороді	Будинок культури.
11	Кургани скіфської доби	Околиця громади, археологічна пам'ятка.
12	Пам'ятник "Воїнам-афганцям"	Селище Покотилівка.
13	Історичний музей громади	Селище Високий, у приміщенні школи.
14	Пам'ятний знак "На честь першого згадування про селище Високий"	Біля адміністративної будівлі громади.
15	Старовинний дуб – природна пам'ятка	Лісопаркова зона, орієнтовний вік дерева понад 300 років.

Громада, розташована в Харківській області, має потенціал для розвитку туристичної інфраструктури.

Рекомендації для розвитку туризму в громаді:

1. Аналіз потенціалу: Оцінити природні, історичні та культурні ресурси громади, які можуть зацікавити туристів.
2. Розробка стратегії: Використати "Конструктор туристичних стратегій" для створення плану розвитку туристичної інфраструктури.
3. Залучення інвестицій: Шукати партнерів та інвесторів для фінансування туристичних проєктів.
4. Промоція: Розробити маркетингову кампанію для популяризації громади як туристичного напрямку.

Розвиток туристичної інфраструктури у громаді потребує детального планування та інвестицій. Використання сучасних інструментів та стратегій може сприяти перетворенню громади на привабливий туристичний центр.

Туристична інфраструктура громади перебуває на початковому етапі розвитку. Громада має потенціал для залучення туристів завдяки історико-культурним пам'яткам, природним ресурсам та близькості до Харкова. Наразі бракує розвиненої інфраструктури (готелів, закладів харчування, туристичних маршрутів). Для залучення відвідувачів необхідно розробити стратегію розвитку туризму, інвестувати в інфраструктуру та активно промотувати громаду як туристичний напрямок.

Попри незначну кількість об'єктів історико-культурної спадщини та об'єктів природно-заповідного фонду, які б потенційно могли зацікавити відвідувачів, вони мало відомі за межами громади, а обслуговуюча інфраструктура навколо них не розвинута.

Функції туристично-інформаційного центру покладено на Історичний музей громади та місця натхнення письменника Григорія Сковороди, працівники якого здійснюють індивідуальний підхід до формування наповненості туристичних маршрутів відповідно потреб туристів.

Автомобільні дороги та наявні автобусні маршрути дозволяють розвивати на теренах громадах туризм вихідного дня – з орієнтуванням на жителів Харкова та Харківської області. Втім супутня інфраструктура потребує розвитку.

5.5. Фізична культура та спорт

Список спортивних об'єктів району очолює **спортивно-тренувальна база «Металіст»** у селищі Високий, що відповідає найсучаснішим вимогам для проведення змагань міжнародного рівня. Існують в громаді також футбольні команди ДЮСШ (неодноразовий призер чемпіонату Харківського району та обласних змагань) та кінно - спортивний комплекс «Троя» у селищі Бабаї.

Вагомим об'єктом місцевої спортивної інфраструктури є Комунальний заклад «Височанська дитячо-юнацька спортивна школа Височанської селищної ради». Заклад робить внесок в розвиток спорту та його популяризацію, активно розвиваються багато видів спорту: футбол, баскетбол, волейбол, настільний теніс, теквандо, бокс, легка атлетика. Це зумовлює популярність закладу серед цільової аудиторії.

Спортивні заклади та споруди громади: стадіон; спортивний клуб; футбольне поле; дві дитячі юнацькі спортивні школи; шість площинних спортивних споруд.

5.6. Адміністративні послуги

Рішенням від 07 липня 2023 року на підставі статті 12 Закону України «Про адміністративні послуги», керуючись постановою Кабінету Міністрів України від 20 лютого 2013 року №118 «Про затвердження Примірнього положення про центр надання адміністративних послуг» (зі змінами), постановою Кабінету Міністрів України від 01 серпня 2013 року № 588 «Про затвердження Примірнього регламенту Центру надання адміністративних послуг» (зі змінами), статтями 25, 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», враховуючи рекомендації постійної комісії з політико-правових питань, депутатської діяльності, етики, регламенту, регуляторної політики,

зв'язку з громадськими організаціями, селищна рада утворила Центр надання адміністративних послуг Височанської селищної ради як постійно діючий робочий орган при Височанському виконавчому комітеті селищної ради за адресою с. Високий, Бульварна вулиця 12.

Керівництво та відповідальність за організацію діяльності Центру надання адміністративних послуг Височанської селищної ради покладено на структурний підрозділ Височанського виконавчого комітету селищної ради - відділ житлово-комунального господарства, на начальника відділу житлово-комунального господарства Височанського виконавчого комітету селищної ради обов'язки керівника Центру надання адміністративних послуг як робочого органу.

Затверджено «Положення про Центр надання адміністративних послуг Височанської селищної ради» та «Регламент Центру надання адміністративних послуг Височанської селищної ради». Також затверджено перелік адміністративних послуг, які надаються через Центр надання адміністративних послуг Височанської селищної ради (перелік надано в **Додатку А**).

Проблемні питання роботи ЦНАПу:

1. Запровадження надання паспортних послуг (тобто оформлення та видача паспорта громадянина України та паспорта громадянина України для виїзду за кордон) – вони одні з найпопулярніших серед мешканців та мешканок. Але на тепер в громаді паспортної станції немає, а її вартість висока.

2. В ЦНАПі немає державного реєстратора з реєстрації нерухомого майна. Призначення на цю посаду передбачає тестування на знання законодавства, яке проводить Міністерство юстиції України. На тепер такого фахівця не знайшлося, а саме тестування Міністерство проводить нечасто.

Висновки

1. *Станом на 2023 р. мережа системи освіти Височанської селищної територіальної громади дуже розгалужена .*

2. *На даний час наявні дуже великі диспропорції фактичної наповнюваності класів – причиною чого є велика чисельність вивезених дітей з території можливих бойових дій. Усі навчальні заклади знаходяться на дистанційному навчанні.*

3. *Виклик для громади – створення під час шкільної реформи ліцеїв як старшої спеціалізованої школи; це вимагає формулювання власної пропозиції розвитку цієї сфери за нових умов.*

4. *Позашкільною освітою охоплена меншість дітей у громаді – переважно ті, хто живе в її адміністративному центрі.*

5. *В охороні здоров'я мешканці укладають декларації з лікарями КНП Південної Міської Ради "Центром первинної медичної допомоги №1 Харківського району. Практика роботи лікарів-ФОПів у громаді поширена мало.*

6. *Надання адміністративних та соціальних послуг – здобуток громади, воно налагоджено добре та відповідно до чинних вимог законодавства.*

7. *Мережа закладів культури у громаді надзвичайно розгалужена. Її проблема – простори сформовані для функцій, що вимагалися за радянської доби, отже потребують модернізації.*

12. *За час реформи місцевого самоврядування громада досягла значних успіхів у модернізації своєї спортивної інфраструктури та культурної сфери. Водночас більша частина роботи ще попереду.*

13. У Височанській селищній раді забезпечено стабільне функціонування 6 загальноосвітніх шкіл та 3 заклади дошкільної освіти. Сприятливість умов освітнього середовища у Височанській ТГ підтверджують визначні здобутки педагогічних та учнівських колективів у різноманітних конкурсах. Багато учнів стали переможцями районних предметних олімпіад та брали участь у районних та обласних конкурсах, серед яких 25 учнів стали призерами олімпіад. При цьому, очевидно, що розвиток освітньої сфери потребує додаткових інвестицій, пов'язаних з поліпшенням матеріальної бази загальноосвітніх шкіл.

6. РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ ГРОМАДИ

Повномасштабна війна істотно вплинула на стан інфраструктури громади. Інформація про пошкодження і руйнування на території громади подані на рисунку.

Рисунок 6.1. Пошкодження та руйнування на території громади на 2024 рік

Громада характеризується розвинутою інфраструктурою торгівлі та сфери послуг, що забезпечує потреби її мешканців.

Інфраструктура торгівлі та послуг:

Економічний потенціал об'єднаної громади в значній мірі сформований протягом 30-60 рр. минулого століття за рахунок промислових підприємств, що діють у будівельній, харчовій галузях, сфері торгівлі.

Всього в громаді зареєстровано 1526 суб'єктів економічної діяльності фізичних осіб та 348 підприємців-юридичних осіб. Зокрема, працюють:

- 118 магазинів та торговельних кіосків;
- 19 закладів сфери послуг (громадське харчування, побутові послуги),
- 5 автозаправних станцій.

Місцева влада підтримує розвиток малого та середнього бізнесу, створюючи сприятливі умови для підприємців. Більшість малих підприємств, ФОП концентрується на виконанні містообслуговуючих функцій: надання побутових послуг, торгівля, громадське харчування і т. ін. Таким чином, їхня роль у формуванні економічного потенціалу громади не є значною. Наявність значної кількості бюджетоутворюючих підприємств дасть можливість збільшити податкову базу надходжень до бюджету громади.

Рисунок 6.2. Структура видів економічної діяльності

Громада має потенціал для залучення інвестицій у розвиток інфраструктури та розширення спектру послуг. Результати опитування підприємців щодо їх думки про громаду, як місце для ведення бізнесу, представлені на малюнку та дали середній бал 3,74. Оцінка проводилася за 5-ною шкалою: 5 – найвища оцінка, 1 – найнижча.

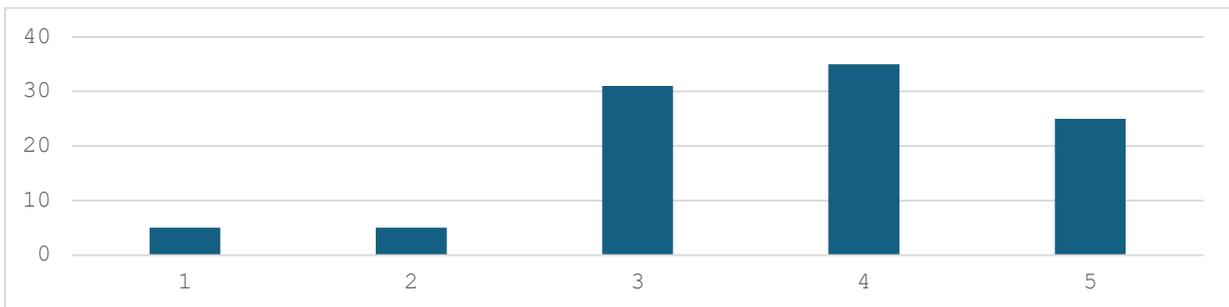

Рисунок 6.3. Результати опитування підприємців щодо їх думки про громаду

Як і в багатьох інших громадах, існують виклики, пов'язані з економічною нестабільністю та необхідністю модернізації інфраструктури.

На території громади зареєстровано 348 підприємств різних галузей.

Таблиця 6.1. Найбільші підприємства громади.

Найменування	Продукція, що випускається	ПП Керівника
--------------	----------------------------	--------------

підприємств		
ТОВ «Науково-виробнича компанія «Квадрат»	Виробництво добрив та азотних сумішей	ШЕВЧЕНКО Сергій Володимирович
ПАТ «Поліемос»	Поліграфія	АПАЛЬКОВА Олена Олександрівна
ТОВ "Еф ай ем сервіс"	Виробництво гофрованого паперу та картону, паперової та картонної тари, дерев'яної тари	ДУБОВІК Вікторія Іванівна
ТОВ «Лінжері про»	Виробництво спіднього одягу та іншого верхнього одягу	ПАВЛЕНКО Ірина Анатоліївна
ТОВ «ТП «Сервіс пак»	Виробництво тари з пластмас, пакування	ЛІТВІН Сергій Олександрович
ТОВ «Саноіл»	Торгівля паливом	МІТРОФАНОВ Віталій Федорович
ТОВ «АТБ-маркет»	Роздрібна торгівля	ОРЕЛ Леонід Іванович
ТОВ «Юридична фірма ІНЕКС»	Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна, лісівництво, організація відпочинку та розваг	ДОБРОСОТСЬКОВ Андрій Вікторович
БО «БФ «Карітас Харків»	Виробництво вікон	КОВАЛЬ Сергій Ігорович
ДП «Харківська державна лісовпорядна експедиція» Харківдержліспроєкт «ХАДО»	Надання допоміжних послуг у лісовому господарстві	ГРИНЕВИЧ Василь Іванович
ТОВ «Карат»	Фірмові масла, СТО	ЗОЗУЛЯ Валерій Петрович.
ТОВ Автолак центр	Виробництво добрив	ШЕВЧЕНКО Сергій Володимирович
ТОВ «Постман»	Виробництво фарб	СВЯТЧЕНКО Антон Сергійович
ТОВ «Кисет»	Текстильні вироби	ШАХ Іван Романович
ТОВ «Юрт»	Тютюнові вироби	ЧОРНИЙ Вадим Володимирович
	Виробництво одягу	ПАВЛЕНКО Ірина Анатоліївна

Таблиця 6.2. Основні підприємства аграрного сектору громади.

Найменування підприємств	Продукція, що випускається	Розташування
ТОВ «Житниця Слобожанщини»	вирощування соняшника	с-ще. Бабаї
ТОВ НВК «Квадрат»	виробництво добрив	с-ще. Бабаї
Фермерське господарство «Пролісок»	Вирощування продукції	с. Високий

На даний час у громаді існують ризики і негативні тенденції, що послаблюють дієвість подальшого економічного зростання. Вони викликані системними, застарілими проблемами, серед яких – воєнні дії на території України, в першу чергу, недостатньо реформовані сфери управління, вплив наслідків світової фінансової та економічної кризи, подорожчання енергоресурсів. Більшість промислових підприємств громади

протягом останніх років поступово скорочують кількість працюючих, в першу чергу, – з огляду на складну макроекономічну ситуацію в регіоні та державі загалом.

Залишається високим та продовжує збільшуватись ступінь зносу основних фондів. Діюча система нарахування амортизації на основні засоби виконує, в основному, фіскальну функцію і не передбачає стимулів для оновлення основних фондів.

6.1. Банківське обслуговування

Банківське обслуговування є лише в с-щі Високий та с-щі Покотилівці, в селах громади воно відсутнє. В адміністративному центрі громади працює два відділення банків, обидва – державні: Ощадбанк та Приватбанк. Крім того, є чотири банкомати, бажаючі можуть зняти готівку в магазинах, обладнаними POS-терміналами під час купівлі товарів.

Деякі населені пункти громади можуть не мати власних банківських відділень або банкоматів. У таких випадках мешканці можуть користуватися послугами найближчих відділень у сусідніх населених пунктах або здійснювати фінансові операції через інтернет-банкінг.

Таблиця 6.3. Кількість банкоматів/терміналів на території громади.

Тип	Кількість діючих станом на 01.12.2024, всього одиниць	
	С-ще Високий	С-ще Покотилівка
Банкомати	1	2
Термінали самообслуговування (ІТВох, інші)	1	3

6.2. Житловий фонд та комунальна інфраструктура

Житловий фонд громади складається із 9719 будинків, серед яких 9593 – індивідуальна забудова. При цьому, менше 7% помешкань підключені до комунальної системи водопостачання. Протяжність мереж водопостачання та каналізаційної системи протягом останніх років не змінювалась.

Рівень газифікації домогосподарств складає майже 84%.

В умовах подорожчання енергетичних ресурсів найактуальнішим питанням залишається перехід на альтернативний вид палива та комбіновані. Тобто встановлення котлів, що використовують природній газ та тверде паливо (зазначені види палива можуть заміщувати одне одного), при паралельній поступовій відмові від використання застарілих систем теплопостачання. На сьогоднішній день, на території населених пунктів багатоквартирний житловий фонд опалюється від індивідуальних газових та електричних опалювальних приладів. Хоча перехід з централізованого теплопостачання на використання локальних систем опалення з використанням, зокрема, твердопаливних генераторів є фінансово витратним, але на сьогоднішній день, за оцінками експертів, доводить свою ефективність та економічну

обґрунтованість. Основним елементом благоустрою є вулично - дорожня мережа та розташовані на ній штучні споруди.

Для житлово-комунального господарства громади притаманна висока зношеність основних фондів.

Таблиця 6.4. Перелік підприємств ЖКГ громади.

№ з/п	Назва підприємства	ПІБ керівника	Контакти
1	КП «Тепловодопостачання Височанської селищної ради»	ЗАСЛАВСЬКИЙ Євген Юрійович	0967532244
2	КП «Жилкомунсервіспослуга Височанської селищної ради»	СОТНІКОВ Віктор Васильович	0677832514
3	КП «Бабаївський вужкг» Височанської селищної ради	КОБЗАР Олександр Іванович	0996431278
4	КП «Високий» Височанської селищної ради	СОТНІКОВ Віктор Васильович	0677832514
5	КП «Водопровідно-каналізаційне господарство» Височанської селищної ради	ЗАСЛАВСЬКИЙ Євген Юрійович	0967532244

6.3. Водопостачання та водовідведення

Водопостачання та водовідведення у громаді забезпечує КП "Тепловодопостачання Височанської селищної ради".

Основні характеристики системи:

1. Інфраструктура:

Водопостачання здійснюється через 6 артезіанських свердловин, 4 водо-насосні станції та мережу водопроводів протяжністю 274 км.

Каналізаційна система включає 23,7 км мереж і одну каналізаційно-насосну станцію, які обслуговують 1738 абонентів.

Кількість абонентів водопостачання – 9102, поданої води за рік – 557 тис. м³.

Близько 60% водопровідних і каналізаційних мереж є застарілими та потребують модернізації чи заміни через високий ступінь зношеності.

2. Виклики:

Регулярні пориви труб через старіння інфраструктури та недостатнє фінансування.

Часті збої в постачанні води через технічні несправності та недостатню кількість резервних потужностей.

Якісні показники структури води.

3. Централізовані послуги:

Централізоване водопостачання доступне в трьох населених пунктах громади.

Жителі приватного сектору часто самостійно вирішують питання водозабезпечення, використовуючи індивідуальні свердловини або інші джерела

Поточні проблеми в громаді пов'язані з відсутністю значних капіталовкладень у модернізацію мереж та впровадження енергоефективних технологій. Органи місцевого самоврядування активно шукають шляхи вирішення цих питань, однак процес ускладнений через обмеженість фінансування та вплив воєнного стану на економіку регіону.

6.4. Управління відходами

Побутові відходи – це відходи, що утворилися в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення. До джерел утворення побутових відходів належать об'єкти, на яких утворюються побутові відходи (житловий будинок, підприємство, установа, організація, земельна ділянка). Найбільш утворюється відходів IV класу небезпеки (99%). Основні способи видалення твердих побутових відходів – їх захоронення на місцях видалення відходів.

У громаді стан управління з відходами залишається важливим екологічним і соціальним викликом. Основні аспекти:

1. Місцеві ініціативи:

В рамках реформи управління відходами, впроваджується створення регіональних планів управління з відходами, які враховують особливості кожної громади. Такі плани включають зменшення обсягів сміття, переробку та утилізацію, а також модернізацію полігонів для захоронення відходів;

Європейський досвід активно інтегрується, зокрема, через впровадження розширеної відповідальності виробника (РВВ), що спрямована на зменшення впливу упаковки та інших продуктів на довкілля.

2. Гранти та підтримка:

Необхідність залучення громади до міжнародних проєктів, таких як грантові програми для впровадження кластерних систем управління відходами. Це сприяє оптимізації збору, сортування та утилізації сміття на рівні малих і середніх громад.

3. Інфраструктура та виклики:

Значна частина сміття продовжує зберігатися на несанкціонованих звалищах, що створює екологічну загрозу. У громаді працюють над впровадженням інструментів моніторингу і забезпеченням дотримання екологічних стандартів.

У громаді організацією вивозу сміття займаються 3 місцеві комунальні підприємства. Загальний обсяг вивезення ТПВ – 16076 м³. Проблемним питанням залишається ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ. Зокрема, для різних населених пунктів громади передбачені окремі компанії:

У селищі Високий — КП «Високий» Височанської селищної ради". Контактна адреса: вул. Театральна, 20.

У селищі Покотилівка — КП "Жилкомунсервіспослуга", що знаходиться на вул. Незалежності, 57.

У селищі Бабаї працює КП "Бабаївське ВУЖКГ Височанської селищної ради».

Ці підприємства забезпечують вивезення твердих побутових відходів за графіком, а укладання договорів на послуги є обов'язковим для жителів.

Охоплення 100% населення на вивіз ТПВ. У громаді планується запровадити публічний договір.

ТВП вивозить на сміттєзвалище, яке розташоване за межами селища. Водночас є низка проблем:

утилізація ТВП фактично не відбувається – лише вивіз;

роздільне збирання ТПВ не здійснюється (відповідно виникає питання нездійснення в побутовій сфері їхнього поділу на класи);

пункти переробки органічних відходів відсутні.

Очисні споруди. Наявні наступні проблеми:

застарілі очисні споруди потребують реконструкції або будівництва нових, що є однією із основних причин забруднення поверхневих вод громади;

скиди неочищених та недостатньо очищених комунально-побутових стічних вод безпосередньо у водні об'єкти та через системи каналізації негативно впливають на якість поверхневих вод.

6.5. Транспортна інфраструктура громади

Транспортне сполучення між населеними пунктами громади та найближчим обласним центром м. Харків здійснюється залізничним, автобусним, маршрутним та особистим транспортом. Через територію громади проходить магістраль Південної залізниці та автотраса державного значення М18 та Е 105. Організовано міжміські автобусні маршрути з м. Харкова від : метро пр. Гагаріна- с-ще. Покотилівка,

с-ще. Бабаї; метро Холодна Гора- с-ще. Високий , с. Нова Березівка, с. Зелений Гай. На території громади розташовані 5 зупинок міжміських електричок в Мереш'янському та Лозівському напрямі – Карачівка, Покотилівка, Науковий, Зелений Гай.

Височанська громада, розташована в Харківському районі Харківської області, має розвинену автомобільну інфраструктуру, що забезпечує сполучення між населеними пунктами громади та з обласним центром - містом Харків.

Через територію громади проходять кілька автобусних маршрутів приміського сполучення, зокрема: Маршрут №1182, Маршрут №1608, Маршрут №1624, Маршрут №1605, Маршрут №1155, Маршрут №1187.

Ці маршрути забезпечують регулярне перевезення пасажирів між населеними пунктами громади та сусідніми районами.

Пільгові перевезення:

Відповідно до Програми соціального захисту населення громади, передбачено фінансування пільгового проїзду для окремих категорій громадян автомобільним транспортом приміського сполучення загального користування. Зокрема, з 27 478 осіб населення громади, 6 737 мають право на соціальні пільги, у тому числі на пільгові перевезення.

Громада активно працює над покращенням дорожньої інфраструктури, забезпечуючи належний стан доріг та мостів для безпечного та комфортного пересування мешканців і гостей регіону.

Височанська громада, розташована в Харківському районі, має доступ до залізничної інфраструктури, що забезпечує сполучення з містом Харків та іншими населеними пунктами регіону.

На території громади розташовані залізничні станції, які обслуговують пасажирські та вантажні перевезення.

У громаді розташовані такі залізничні станції: Залізнична станція "Покотилівка", Залізнична станція "Високий"

Ці станції забезпечують мешканцям громади доступ до залізничного транспорту для поїздок у межах області та за її межі.

Мешканці громади можуть користуватися приміськими поїздами для поїздок до Харкова та інших населених пунктів.

Автобусні пасажирські перевезення у громаді забезпечують сполучення між населеними пунктами громади, а також з Харковом та іншими сусідніми районами. Громада має розвинену мережу приміських маршрутів, що охоплюють ключові населені пункти:

1. **Маршрут с-ще Високий — м. Харків (станція метро "Індустріальна")**

Регулярний приміський маршрут, що з'єднує центр громади з Харковом.

Графік руху залежить від часу доби, з піковими періодами вранці та ввечері.

2. **Маршрут с-ще Покотилівка — м. Харків**

Один із найзатребуваніших маршрутів для жителів селища Покотилівка, що забезпечує сполучення з центральними районами Харкова.

3. **Маршрут с-ще Високий — м. Люботин**

Пролягає через кілька населених пунктів громади, забезпечуючи перевезення місцевих жителів у напрямку міста Люботин.

4. **Маршрут с-ще Покотилівка — н.п. Мала Данилівка**

Сполучає громаду з іншими населеними пунктами в межах Харківського району.

На маршрутах використовуються автобуси малого та середнього класу. Для мешканців громади передбачено пільги для окремих категорій громадян (пенсіонери, учасники бойових дій, студенти тощо) на громадський транспорт. Пільги фінансуються за рахунок місцевого бюджету. **Графік руху** залежить від маршруту та сезону, з більш частими рейсами в будні дні.

У громаді розташовано кілька ключових автобусних зупинок, облаштованих для зручності пасажирів: Центральна зупинка в селищі Високий, Зупинки біля залізничних станцій "Покотилівка" та "Високий".

Основну вагу у формуванні конкурентної переваги розташування на цьому фоні відіграє безпосереднє сусідство громади з обласним центром – містом-мільйонником Харковом: вдале сполучення різними видами транспорту з містом, **безпосередня близькість міжнародного аеропорту Харків** (в межах 10 км) дозволяє розглядати розташування Височанської селищної ради не лише в масштабі регіону, але й на національному та міжнародному рівнях. Однак, його робота обмежена через бойові дії.

Важливим чинником, що формує конкурентоспроможність громади, є також те, що її територією (або у безпосередній близькості до неї) проходять автомобільна та залізнична гілки 9 міжнародного транспортного коридору, який поєднує Гельсінкі, Київ, Бухарест та Александруполіс (Греція).

Рисунок 6.4. Міжнародні транспортні коридори, які проходять через Україну

6.6. Поштовий, мобільний зв'язок та інтернет

У громаді функціонують поштові відділення основних операторів: Укрпошта, Нова Пошта та Meest.

Укрпошта:

Відділення №62459

Відділення №62460

Нова Пошта:

Відділення №1

Поштомат №35189

Meest:

Міні-відділення №2

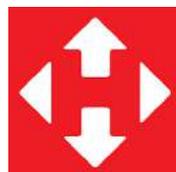
На території Височанської селищної територіальної громади є покриття усіх найбільших операторів мобільного зв'язку України: Київстар, МТС, lifecell, Інтертелеком. Якість покриття, звісно, відрізняється в різних куточках громади, проте мобільні оператори постійно покращують рівень покриття, зокрема в 2022–2023 рр. було відведено нові земельні ділянки для встановлення щогл мобільного зв'язку.

ПАТ «Укртелеком» надає послуги стаціонарного телефонного зв'язку на території громади та доступ до мережі інтернет за технологією сполучення ADSL за наявності підключення до телефонної лінії.

Станом на 2023 р. 100% закладів соціальної та гуманітарної сфери підключені до провідникового інтернету.

У громаді мешканці мають доступ до послуг мобільного зв'язку та інтернету від провідних операторів України – повне покриття.

Мешканці громади користуються різними видами інтернет-з'єднання:

Фіксований широкосмуговий інтернет: Деякі населені пункти мають доступ до послуг фіксованого інтернету через оптоволоконні або DSL-лінії, що забезпечує стабільне та швидке з'єднання.

Мобільний інтернет: Завдяки покриттю 3G та 4G від основних операторів, мешканці можуть користуватися мобільним інтернетом для повсякденних потреб.

Супутниковий інтернет: У віддалених районах, де відсутня інфраструктура для фіксованого або мобільного інтернету, можливе використання супутникового з'єднання.

Особливостями є те, що розвиток інтернет-інфраструктури в сільських районах може бути обмеженим через економічні та географічні фактори. У деяких місцях можливі перебої або низька швидкість інтернету, що впливає на користувацький досвід та якість послуги. Не всі мешканці можуть дозволити собі підключення до високошвидкісного інтернету через фінансові обмеження.

Висновки

За результатами аналізу інфраструктурного комплексу Височанської громади встановлено, що попри значні пошкодження об'єктів внаслідок бойових дій, територія зберігає стійкий економічний потенціал із розгалуженою структурою підприємництва. Проте системний знос основних фондів промислового сектору вимагає впровадження механізмів стимулювання інвестицій для їх оновлення.

Фінансово-банківська інфраструктура характеризується нерівномірним розподілом, оскільки обслуговування зосереджене лише у селищах Високий та Покотилівка, що зумовлює необхідність подальшого розвитку цифрових сервісів у сільській місцевості. Стан житлово-комунальної сфери та систем водозабезпечення оцінюється як складний через низький рівень охоплення населення централізованими послугами та високу аварійність мереж, що актуалізує питання переходу на альтернативні джерела енергії та капітальної модернізації інженерних споруд.

У сфері екологічного управління, попри повне охоплення населення послугами з вивезення відходів, залишається потреба у впровадженні технологій роздільного збору та реконструкції очисних споруд. Водночас стратегічною перевагою громади є її вигідне логістичне розташування на перетині міжнародних транспортних коридорів і розвинена мережа залізничного та автобусного сполучення. Високий рівень цифровізації соціальної сфери та повне покриття мобільним зв'язком створюють сприятливі умови для подальшого розвитку інформаційного простору.

Узагальнюючи вищевикладене, інфраструктура громади потребує комплексного технологічного оновлення та залучення зовнішніх ресурсів для подолання наслідків воєнного стану та системної деградації комунальних мереж.

7. ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТА СТАН ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО СЕРЕДОВИЩА

7.1. Підприємницьке середовище

Підприємницьке середовище громади характеризується поєднанням традиційних і сучасних напрямків господарської діяльності, що відображає як історичні особливості регіону, так і сучасні виклики та можливості.

Громада розташована поблизу Харкова, що створює сприятливі умови для розвитку малого та середнього бізнесу завдяки близькості до великого міста, транспортної інфраструктури та ринків збуту. Основу підприємницької діяльності складають сільське господарство (рослинництво, тваринництво, вирощування овочів і фруктів), переробна промисловість, торгівля, сфера послуг, а також будівництво.

У громаді діють фермерські господарства, приватні підприємці, невеликі виробничі та торговельні компанії. Останніми роками спостерігається зростання інтересу до розвитку агротуризму, екологічного землеробства, а також впровадження інноваційних технологій у сільському господарстві. Підприємці активно співпрацюють із місцевою владою, беруть участь у грантових програмах, залучають інвестиції для модернізації виробництва та розширення бізнесу.

Водночас підприємницьке середовище стикається з певними викликами: нестача кваліфікованих кадрів, обмежений доступ до фінансування, вплив воєнних дій на економічну стабільність регіону. Проте громада демонструє стійкість і прагнення до розвитку, активно шукає нові можливості для підтримки бізнесу, створення нових робочих місць і підвищення якості життя мешканців.

Рисунок 7.1. Чисельність підприємців в громаді

Загалом, підприємницьке середовище Височанської громади є динамічним, відкритим до інновацій і співпраці, з потенціалом для подальшого зростання та диверсифікації економіки.

Аналітичний огляд структури підприємництва Височанської територіальної громади, здійснений на основі відкритих даних платформи Opendatabot (розділи «Компанії за обігом» та «Компанії за персоналом» для Височанської ТГ), свідчить про наявність розвиненої, але водночас концентрованої системи юридичних осіб.

За кількістю суб'єктів господарювання громада характеризується значною діловою активністю: у вибірці «компанії за персоналом» відображено 874 компанії, у вибірці «компанії за обігом» — 171 компанія.

Це підтверджує наявність широкої бази юридичних осіб, серед яких відносно невелика група підприємств формує основний обсяг виручки та зайнятості. Територіально бізнес зосереджений у межах населених пунктів Бабаї, Високий, Затишне, Нова Березівка, Покотилівка, Ржавець, що формують просторовий каркас економічної активності громади.

Структура видів економічної діяльності за КВЕД охоплює практично всі основні секції економіки: сільське та лісове господарство, переробну промисловість, оптову та роздрібну торгівлю, транспорт і логістику, операції з нерухомістю, охорону здоров'я та

соціальну допомогу, надання комунальних послуг тощо. Це свідчить про полігалузевий характер економіки громади.

Дані за персоналом демонструють наявність низки великих і середніх роботодавців, які формують основу місцевого ринку праці:

ТОВ «Кисет» (роздрібна торгівля тютюновими виробами) є найбільшим роботодавцем громади — 1 012 працівників, дохід у 2024 р. становить 2,3 млрд грн.

ТОВ «Саноіл» (вантажний автомобільний транспорт) забезпечує 227 робочих місць із доходом 470,18 млн грн (2024 р.), представляючи стратегічно важливий транспортно-логістичний сектор.

ТОВ «ЛІНЖЕРІ ПРО» (виробництво спіднього одягу) має 136 працівників, дохід 100,92 млн грн, і є важливим учасником легкої промисловості громади.

АТ «ПОЛІЕМОС» (поліграфічна продукція) із 106 працівниками та доходом 286,46 млн грн виконує роль вагомого індустріального роботодавця у переробній промисловості.

БО «БФ „Карітас Харків“» та БО «КГЦ» надають соціальну допомогу без забезпечення проживання (відповідно 115 та 18 працівників) і відображають зростаючу роль соціального та гуманітарного сектору в структурі зайнятості громади.

Комунальні некомерційні підприємства охорони здоров'я (КНП ХОР «ЦМР та ПДД „Зелена Діброва“», «ОДТКС», «ОДТС № 1») формують базовий каркас медичної інфраструктури, маючи від 56 до 148 працівників у кожному закладі.

КП «ТВСР» (забір, очищення та постачання води) із 73 працівниками та доходом 42,18 млн грн є ключовим суб'єктом житлово-комунальної інфраструктури, відповідальним за забезпечення базових послуг населенню.

Харківдержліспроєкт зі 35 працівниками представляє напрям лісового господарства та екологічних послуг, що є важливим у контексті сталого розвитку та природокористування.

Таким чином, профіль зайнятості демонструє диверсифікацію між приватним, комунальним та неприбутковим секторами, що підвищує соціальну стійкість громади в умовах воєнних та економічних викликів.

Аналіз даних за обігом свідчить про високу концентрацію фінансових потоків у невеликій кількості підприємств: сукупний дохід групи провідних компаній (фрагмент топу за обігом) становить близько 3,91 млрд грн (2024 р.) при загальній чисельності приблизно 1 760 працівників; ТОВ «Кисет» акумулює орієнтовно 59% доходу серед цих лідерів, що робить громаду чутливою до ризиків, пов'язаних зі змінами у діяльності одного великого суб'єкта; до топових за обігом також належать: ТОВ «САНОІЛ» (вантажний автотранспорт — 470,18 млн грн), АТ «ПОЛІЕМОС» (поліграфія — 286,46 млн грн), БО «БФ „Карітас Харків“» (соціальна допомога — 201,89 млн грн), ТОВ «Автомобільна компанія „Авто-Лакцентр“» (торгівля автомобілями — 116,02 млн грн), ТОВ «МЕГАСОФТ МЛ» (вантажні перевезення — 95,13 млн грн), ТОВ «Золотий Фенікс» (харчова промисловість — 66,82 млн грн), ТОВ «Фрукто Стар» (оптова торгівля фруктами й овочами — 58,45 млн грн), ТД «Агромаг» (виробництво пестицидів та агрохімії — 54,08 млн грн).

Це поєднання вказує на сформований підприємницький кластер навколо логістики, торгівлі та переробної промисловості, посилений активною присутністю гуманітарних організацій у період війни.

Висновки

Економічний профіль громади є поліструктурним, із представленістю практично всіх основних секцій КВЕД. Це створює передумови для диверсифікованого економічного зростання та зниження галузевих ризиків у середньостроковій перспективі.

Високий рівень концентрації виручки в одному великому гравцеві, який фактично працює за межами громади (ТОВ «Кисет») формує потенційні ризики для місцевого бюджету та зайнятості в разі суттєвих змін у бізнес-моделі чи регуляторному середовищі. У стратегії доцільно передбачити заходи з підтримки розвитку малого та середнього бізнесу в суміжних галузях (торгівля, логістика, переробка), щоб поступово знижувати цю залежність.

Сектор транспорту, логістики та переробної промисловості є одним із ключових драйверів економіки громади та повинен розглядатися як стратегічний напрям залучення інвестицій, зокрема в контексті використання транзитного потенціалу та близькості до м. Харків.

Значна присутність організацій соціальної допомоги та комунальних/медичних закладів засвідчує важливу роль публічного та неприбуткового секторів у забезпеченні стійкості громади під час війни. У стратегії розвитку доцільно передбачити поглиблення партнерств із такими організаціями (у тому числі через спільні проекти, грантові програми та програми соціального підприємництва).

Таким чином, профіль компаній Височанської громади свідчить про поєднання потужного ядра бюджетоутворюючих підприємств із широкою базою середніх і малих суб'єктів господарювання, що створює основу для формування цілей і пріоритетів економічного блоку Стратегії розвитку громади.

8. БЮДЖЕТ ГРОМАДИ

Рисунок 8.1. Структура бюджету громади на 2024 рік

Одним з переваг об'єднання громади є формування та управління бюджетом. Відповідно до законодавства для фінансового забезпечення повноважень об'єднані територіально громади отримують додаткові фінансові та матеріальні ресурси. Зокрема у громаді залишатиметься 64% податку на доходи фізичних осіб, громада отримуватиме освітні та медичні субвенції від держави і право розпоряджатися землями на території громади як в межах, так і за межами населених пунктів. Таким чином, за попередніми підрахунками бюджет громади може бути збільшений утричі. За результатами проведеного поглибленого аналізу найбільші значення при формуванні бюджету повинні мати такі види діяльності: охорона і профілактика здоров'я, дорожня інфраструктура, освіта дошкільний догляд, благоустрій.

Структура дохідної частини бюджету за 2024 рік сформована у переважній своїй частині із власних надходжень, що вказує на суттєву фінансову самостійність громади. Якщо ж проаналізувати структуру власної фінансової бази при формуванні бюджету громади, не можна не відмітити того факту, що після 2020 р. вона суттєво зросла: доходи склали понад 380,6 млн. грн., або 101,0% .

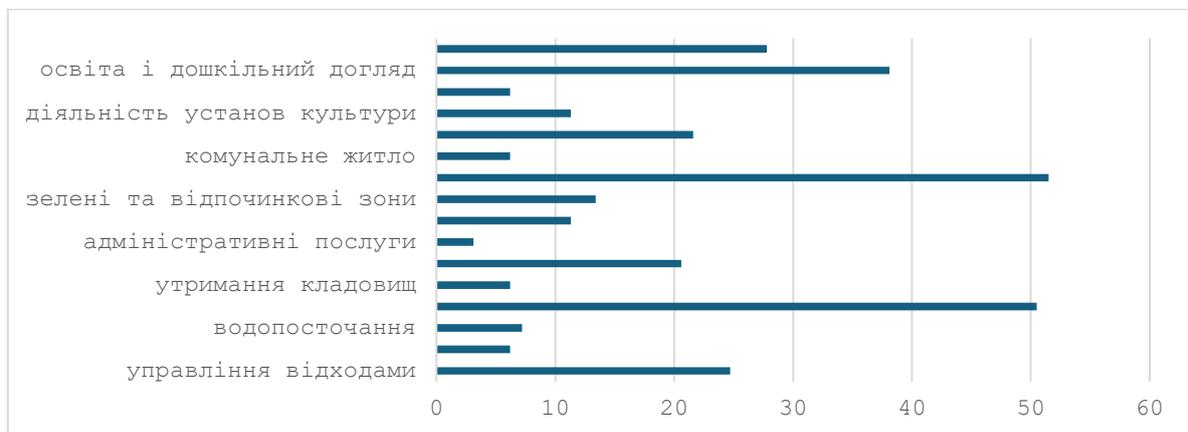

Рисунок 8.2. Витрати бюджету громади за 2024 рік

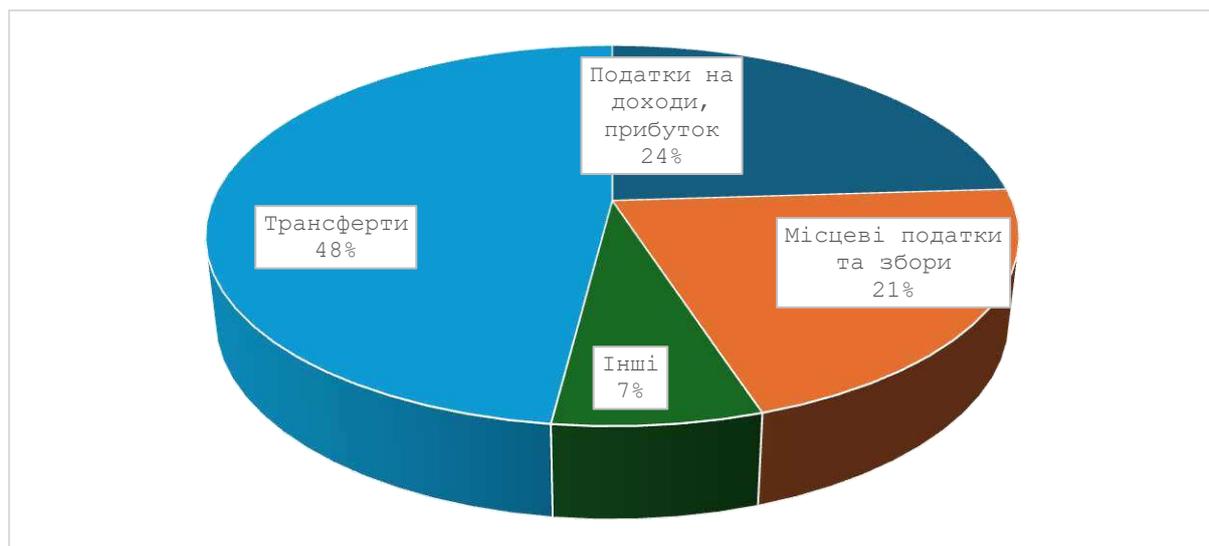

Рисунок 8.3. Структура дохідної частини бюджету громади за 2024 рік

Найбільшими платниками податку на сьогодні є установи адміністративної та соціальної сфери - відділ освіти, Височанська селищна рада. Великими платниками

податків з числа місцевих підприємств є ТОВ «Лінджері ПРО», ТОВ АТБ – маркет, АТ Поліємос, ТОВ «Кисет» та інші. За прогнозом майже три чверті податкових бюджетних надходжень припадає на ПДФО, що відображає економічну активність населення та його роль у формуванні бюджету громади. Розуміючи це місцева влада обрала шлях добровільного переходу від декларативного до партисипативного управління на своїй території.

Майже половина видаткової частини місцевого бюджету сконцентрована на освітній сфері, що частково стало наслідком підняття на початку минулого року мінімальної заробітної плати. Крім того зміна джерела фінансування комунальних послуг та господарського персоналу закладів освіти суттєвим чином вплинуло на структуру витрат – на користь збільшення витратів на оплату праці за рахунок зменшення інвестиційної складової.

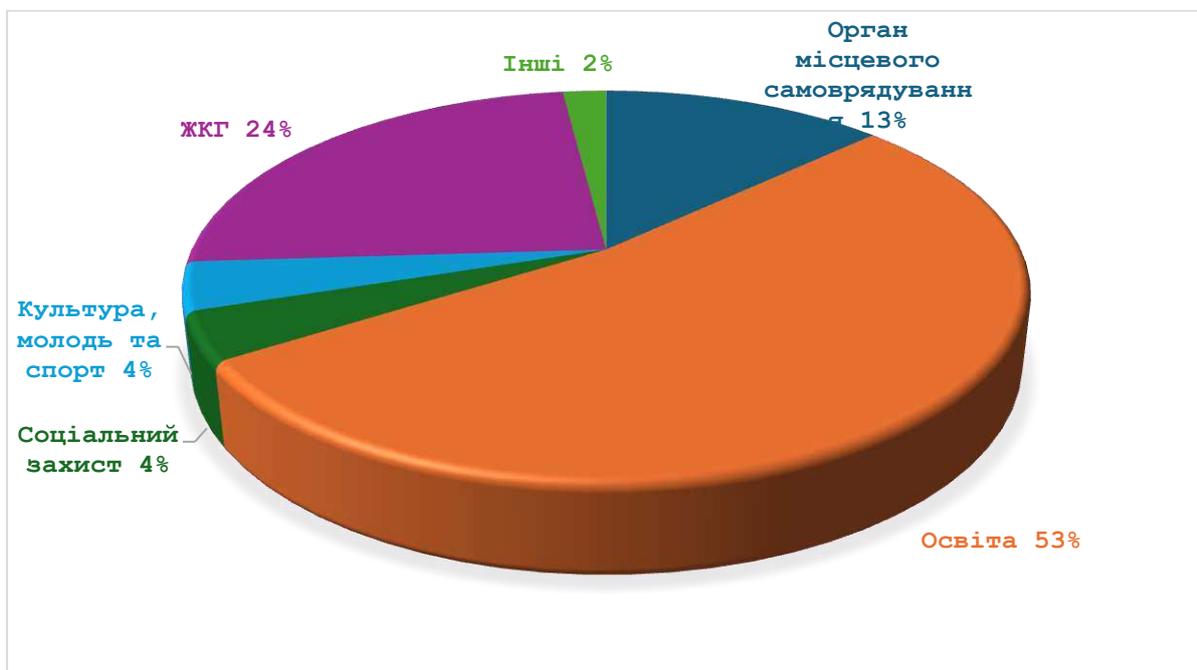

Рисунок 8.4. Структура видатків бюджету громади у 2024 році

Паралельно слід відмітити, що при формуванні видаткової частини місцевого бюджету в громаді протягом останніх років застосовується практика програмно-цільового бюджетування, яка, при усій своїй трудомісткості, дозволяє більш об'єктивно оцінити центри витрат бюджетних коштів. В процесі планування видаткової частини бюджету громади місцева влада, не в останню чергу керується думкою та побажаннями населення, про що свідчить прогнозна структура видатків та данні опитування.

Висновки

Завдяки об'єднанню громада отримує додаткові ресурси, такі як 64% ПДФО, субвенції та право розпоряджатися землями. За останні роки бюджет громади значно зріс, досягнувши понад 380 млн грн у 2024 році.

Основну частину доходів формують власні надходження, що свідчить про фінансову незалежність громади.

Половина видатків спрямована на освітню сферу, зокрема через підвищення мінімальної заробітної плати. Видатки на оплату праці зросли за рахунок зменшення інвестиційної складової.

9. СИСТЕМА ОРГАНІВ ВЛАДИ

9.1. Структура органу місцевого самоврядування та виконавчого комітету

Керівний склад селищної ради подано в таблиці

Таблиця 9.1. Керівний склад Височанської селищної ради.

Посада	П.І.Б.
Голова Височанської селищної ради	МОРОЗ Олександр Васильович
Секретар Височанської селищної ради	МЕЛЬНИК Тетяна Сергіївна
Секретар виконавчого комітету Височанської селищної ради	КАБИШ Вікторія Анатоліївна
Перший заступник селищного голови	МИХАЙЛИЧЕНКО Іван Олександрович
Заступник селищного голови з питань бюджету та фінансів	ІЩЕНКО Яна Олександрівна
Заступник селищного голови з питань житлово-комунального господарства	ТРОЙНО Олег Володимирович

Кількість депутатів Височанської селищної ради: 26.

Склад депутатів ради:

- Блок Світлічної «Разом»
- Блок Кернеса «Успішний Харків»
- «Слуга Народу»
- Партія «Пенсіонерів України»
- Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»
- «Європейська солідарність»

Територію громади обслуговують та забезпечують пожежну безпеку наступні пожежні частини: Державна пожежно-рятувальна частина №49, 67-Державний пожежно-рятувальний пост та 7-й Державний пожежно-рятувальний загін Головного управління ДСНС України у Харківській області для підвищеного рівня складності пожеж.

Ці підрозділи забезпечують оперативне реагування на пожежі та інші надзвичайні ситуації в межах громади.

Поліцейська станція Височанської селищної територіальної громади розташована за адресою с. Бабаї, площа Михайлівська, 2.

Зазначимо також, що на початку широкомасштабної війни Росії проти України мешканці громади брали участь у загонах самооборони, створювали блокпости та чергували на них, частково виконуючи функції, що належать Національній поліції та Національній гвардії.

Молодіжна рада при Височанській селищній раді була створена 4 серпня 2023 року під час установчих зборів у Палаці культури та мистецтв у с-ще Бабаї.

Кількість членів молодіжної ради – 18 активних молодих осіб, які працюють на громадських засадах. **Керівними посадами є** голова ради, заступник голови, секретар, голови комісій.

Під час зборів були обговорені повноваження ради та взаємодія з Височанською селищною радою.

Мета та завдання:

- Представництво інтересів молоді перед органами влади.
- Сприяння розвитку молодіжних проєктів.
- Пропаганда здорового способу життя.
- Сприяння культурному та освітньому розвитку.

Молодіжна рада прагне стати платформою для обговорення проблем, ідей та ініціатив молоді, а також сприяти реалізації проєктів на користь громади.

9.2. Проєктна діяльність. Участь у програмах співробітництва

У 2024 році громада активно реалізує низку проєктів та програм співробітництва, спрямованих на покращення життя мешканців та розвиток інфраструктури.

Основні напрями проєктної діяльності:

1. **Безбар'єрний простір:** Розроблено проєкт рішення про затвердження Програми з реалізації Плану заходів Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору у громаді на 2024–2026 роки. Ця ініціатива спрямована на забезпечення рівного доступу до інфраструктури та послуг для всіх мешканців, включаючи осіб з інвалідністю та маломобільні групи населення.
2. **Захист суверенітету та безпеки:** Затверджено Комплексну програму по захисту державного суверенітету, конституційного ладу, територіальної цілісності України, протидії тероризму та організованій злочинній діяльності, заходів державного спротиву на території Височанської селищної ради на 2024–2025 роки. Прогнозований обсяг фінансування на 2024 рік становить 4 100,00 тис. грн, а на 2025 рік — 2 100,00 тис. грн.
3. **Підтримка освіти:** Реалізуються програми забезпечення безкоштовного підвезення здобувачів освіти, підвищення кваліфікації педагогічних працівників та дитячого харчування. Ці заходи спрямовані на покращення умов навчання та розвитку дітей у громаді.
4. **Підтримка охорони здоров'я:** Програма «Відновлення доступу населення до медичної допомоги» що виконується за підтримки Проєкту USAID «Підтримка реформи охорони здоров'я», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та впроваджується ТОВ «Делойт Консалтинг Оверсіз Проджектс» (Deloitte Consulting Overseas Projects LLC).

Участь у програмах співробітництва:

Громада активно співпрацює з різними організаціями та ініціативами для розвитку молодіжного потенціалу та залучення молоді до суспільного життя. Зокрема, у співпраці з громадською організацією «Асоціація молодіжних лідерів України» проводяться відбіркові етапи програм, що триватимуть з 10 грудня 2024 року по 4 березня 2025 року.

Загалом, проєктна діяльність та участь у програмах співробітництва у 2024 році свідчать про прагнення громади до сталого розвитку, підвищення безпеки та якості життя мешканців, а також інтеграції в національні та міжнародні ініціативи.

Таблиця 9.2. Інформація щодо міжнародної благодійної допомоги за I-III квартали 2024 року на території громади.

Надавач найменування міжнародного проєкту	Отримувач	Стислий опис або перелік допомоги	Вартість тис. грн за курсом НБУ на дату надання допомоги	Стан реалізації
Управління ООН з обслуговування проєктів (ЮНОПС)	Височанська селищна територіальна громада	шкільний автобус	3491	Здійснена за I-III квартали 2024 року
DAI GLOBAL, LLC	КП "Тепловодопостачання Височанської селищної ради"	екскаватор- навантажувач	3177,1	Здійснена за I-III квартали 2024 року
DAI GLOBAL, LLC	Височанська селищна рада	подрібнювачі гілок ARPAL з причепами, включно з наборами додаткових ножів	1745,5	Здійснена на IV квартал 2024 року
Міжнародна організація з міграції (МОМ)	КП "Тепловодопостачання Височанської селищної ради"	матеріали	2577,5	Здійснена за I-III квартали 2024 року

Висновки

1. Височанська селищна рада має чітко визначену структуру керівництва, що включає голову, секретарів ради та виконавчого комітету, а також кілька заступників, відповідальних за фінанси та житлово-комунальне господарство.
2. На території громади діють три пожежно-рятувальні частини та поліцейська станція та поширює свою діяльність на всю територію громади. У період початку війни мешканці громади брали активну участь у самообороні, створюючи блокпости та виконуючи функції правоохоронних органів.
3. Молодіжна рада творена у серпні 2023 року, складається з 18 активних молодих людей, які працюють на громадських засадах, досліджують успішні кейси роботи молодіжно-консультативно дорадчих органів в умовах війни, беруть участь у обміні досвідом та налагоджують зв'язки з іншими молодіжними радами й органами влади.
4. Загалом система органів влади громади функціонує ефективно, приділяючи увагу безпеці та залученню молоді до управління та розвитку громади.
5. У 2024 році громада спрямувала зусилля на розвиток безбар'єрного простору, посилення безпеки, покращення освіти, охорони здоров'я та участь у програмах співробітництва. Важливими є ініціативи для забезпечення рівного доступу до

інфраструктури, захисту суверенітету, впровадження освітніх і медичних програм за підтримки міжнародних партнерів, зокрема USAID. Активна співпраця з молодіжними організаціями свідчить про інтеграцію громади у національні та міжнародні ініціативи для підвищення якості життя мешканців.

10. МІСТОБУДІВНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

Просторове планування, поряд із стратегічним та бюджетним – одна з необхідних передумов для до розвитку територій, врахування її особливостей, раціонального розміщення інфраструктурних об'єктів та витрачання бюджетних коштів, ощадного використання ресурсів природного середовища. Його складова – розробка та впровадження до практичної діяльності містобудівної документації, що є інструментом регулювання планування, забудови та іншого використання територій. Один із критеріїв соціально-економічного розвитку території – її інвестиційна привабливість. Її ступінь безпосередньо залежить від наявності містобудівної документації як регіонального, так і місцевого рівня.

Генеральний план із зонінгом – це основний вид містобудівної документації на місцевому рівні, призначений для обґрунтування довгострокової стратегії планування та забудови території населеного пункту. Виключно після затвердження генплану можливе використання земель за новим функціональним призначенням. На підставі затвердженого генерального плану населеного пункту або у його складі розробляються план зонування території та план земельно-господарського устрою. Основний результатом зонінгу – схема зонування, на якій відображені межі та кодові позначки територіальних зон, а також містобудівний регламент кожної зони, який включає перелік переважних, допустимих та супутніх видів дозволеного використання земельних ділянок, граничні параметри об'єктів дозволеного нового будівництва та реконструкції. Відповідно до Закону «Про регулювання містобудівної діяльності» забудова територій має здійснюватись виключно на підставі затвердженої містобудівної документації. Зокрема, реалізація інвестиційних проєктів потребує наявності планів зонування території або детальних планів територій для видачі забудовникам містобудівних умов та обмежень.

Розроблення та затвердження нової відповідної містобудівної документації у громаді – нагальна потреба. Нові генплани дозволять послідовно та відповідально розвивати територію, що зрештою дозволить отримувати стабільні надходження в місцеві бюджети та можливість їх збільшення. Також це допоможе навести порядок у забудові територій, землевпорядкуванні та оподаткуванні земель, матиме інші позитивні наслідки життєдіяльності на цих територіях.

Першочерговим завданням, в сфері містобудування громади, є створення топографічної основи в цифровому, векторному та графічному зображенні за матеріалами аерофотозйомки (актуалізована картографічна основа в цифровій формі у державній геодезичній системі координат УСК-2000 для розроблення комплексного плану громади).

Складова питання містобудівної документації – розробка комплексного плану просторового розвитку території громади, як того вимагає нова редакція Закону України «Про засади державної регіональної політики», ухвалена в липні 2022 р. Функціонально це аналог генерального плану, але вже для всієї території громади. Це нова

документація для абсолютної більшості громад України, до того ж її розробка (так само, як і генеральних планів) обмежується вимогами воєнного часу щодо аерофотозйомок – їх треба узгоджувати з військовими, фактично – просити дозволу та навіть за його наявності більшість інформації поки що не можна оприлюднювати.

Інша частина питання – розробка на основі зібраної інформації інформаційних карт та геоінформаційної системи (ГІС) громади в цілому. Вимога щодо ГІС громади міститься в Законі України “Про національну інфраструктуру геопросторових даних”. Війна загальмувала реалізацію його положень (але не скасувала). До того ж такого гатунку інформація вигідна для громади як засіб її реалізації.

Рішенням XLIX сесії VIII скликання Височанської селищної ради від 20 грудня 2024 року «Про затвердження Детального плану території, обмеженої вулицею Троїцькою, об'єктами багатоквартирної житлової забудови та гаражами по вул. Троїцька в селищі Покотилівка Харківського району Харківської області» затверджено містобудівну документацію – Детальний план території, обмеженої вулицею Троїцькою, об'єктами багатоквартирної житлової забудови та гаражами по вул. Троїцькій в с-щі Покотилівка Харківського району Харківської області.

Рішенням XLV сесії VIII скликання Височанської селищної ради від 27 вересня 2024 року «Про розроблення детального плану території для розміщення об'єктів садівництва, спорту та відпочинку, рибальства та пов'язаних з цим об'єктів, розташованої за межами населених пунктів на території Височанської територіальної громади Харківського району Харківської області» вирішено розробити детальний план території для розміщення об'єктів садівництва, спорту та відпочинку, рибальства та пов'язаних з цим об'єктів, розташованої за межами населених пунктів на території Височанської територіальної громади Харківського району Харківської області.

Рішення XLII сесії VIII скликання Височанської селищної ради від 02 липня 2024 року «Про затвердження технічної документації з нормативної грошової оцінки земельних ділянок в межах території Височанської селищної ради» затверджено технічну документацію з нормативної грошової оцінки земельних ділянок в межах території Височанської селищної ради Харківського району Харківської області, виготовлену Приватним підприємством «Земстройпроект». Нова нормативна грошова оцінка земельних ділянок громади почала діяти з 01.01.2025 року. Карта на Додатку Б. Також замовлено та знаходиться в стадії виготовлення генеральний план селища Бабаї.

Висновки.

- 1. Шлях до сталого та гармонійного розвитку об'єднаної територіальної громади – це розроблення і впровадження в практичну діяльність громади містобудівної документації, яка є інструментом регулювання, планування, забудови території.*
- 2. Схема планування території громади є першоосновою для розроблення системи стратегічних, прогнозних і програмних документів щодо здійснення регіональної політики.*

11. САМООРГАНІЗАЦІЯ НАСЕЛЕННЯ ТА ПОТРЕБИ БЕНЕФІЦІАРІВ

11.1. Органи самоорганізації населення

У громаді діє низка громадських об'єднань, які охоплюють різні сфери життя громади: соціальну підтримку, молодіжні ініціативи, культурний розвиток, спорт, волонтерство та допомогу ЗСУ.

Таблиця 11.1. Здобутки Громадських об'єднань протягом 2022-2024 років.

Назва ГО	Здобутки
ГО "Ветеранське об'єднання Височанської громади "Мрія"	<ul style="list-style-type: none"> - Допомога фронту: передача речей першої потреби. - Волонтерська підтримка військових у госпіталях. - Культурно-просвітницькі заходи.
ГО "Громадська варта та ініціатива"	<ul style="list-style-type: none"> - Організація благодійних ярмарків для ЗСУ. - Акції підтримки та допомоги військовим.
ГО "Сімейний центр You Too"	<ul style="list-style-type: none"> - 7 літніх таборів, 1870 занять, 600+ терапевтичних сесій. - 1000+ сімей отримали регулярну соціальну підтримку - Розподіл понад 135 тон гуманітарної допомоги.
ГО "Бабаївські рибалки" ("Збережемо наше майбутнє")	<ul style="list-style-type: none"> - У співпраці з КП «Бабаївське ВУЖКГ» проведено збір, сортування та вивезення понад 1000 мішків сміття з водоохоронної зони ставка Гайдучка (2022-2024 рр.) - У 2023–2024 рр. виконано вапнування води для дезінфекції та профілактики захворювань риб за рекомендаціями Держагентства рибного господарства. - Суботники: Регулярно очищуються береги від дерев і чагарників, взимку здійснюється покіс очерету. - Члени організації слідкують за дотриманням норм вилову риби й запобігають браконьєрству відповідно до державних стандартів.. - У співпраці з Височанською селищною радою покращено інфраструктуру для відпочинку біля водойми.
ГО "Типу Молодь" (за 2024 рік)	<ul style="list-style-type: none"> - Протягом 2024 року організація реалізувала низку заходів у межах 5 проєктів, які охопили напрями психологічної підтримки, соціальної згуртованості, екологічного активізму та неформальної освіти. - Загалом: кількість заходів: 25; кількість бенефіціарів: 337 осіб; середній вік учасників: 14-18 років.
ГО "Асоціація молодіжних лідерів України" (за 2024 рік)	<ul style="list-style-type: none"> - відремонтовано/відкрито Освітні центри у с-щі Покотилівка та с-щі Високий; - відремонтовано покриття спортивного майданчика у с-щі Високий; - профінансовано/проведено більше 200 заходів для дітей та молоді; - на постійній основі надається підтримка парафії Преподобного Агапіта Печерського ПЦУ сел. Покотилівка; - відкрито Ветеранський «Хаб «Повернення» для учасників війни та членів їх сімей у с-щі Високий; - безкоштовно надано 9820 продуктових та гігієнічних наборів мешканцям громади та ВПО.

Серед найбільш активних напрямків — організації, що займаються підтримкою внутрішньо переміщених осіб, допомогою малозабезпеченим, організацією дозвілля для дітей і молоді, а також розвитком місцевого самоврядування. У громаді діють молодіжні ради, ветеранські організації, жіночі клуби, спортивні секції, творчі гуртки та волонтерські ініціативи. Часто такі об'єднання співпрацюють із місцевою владою, беруть участь у грантових програмах, організують благодійні акції, культурні та освітні заходи.

Загалом, громадські об'єднання громади відіграють важливу роль у згуртуванні мешканців, підтримці соціально вразливих груп, розвитку місцевих ініціатив і

формуванні активної громадянської позиції. Вони є рушієм позитивних змін і важливим партнером для місцевої влади у вирішенні актуальних питань громади.

Характерна ознака громади – велика кількість сторінок у соціальних мережах, відкритих різноманітними державними та комунальними структурами. Це майже всі освітні заклади, медичні, поліція, пожежна служба.

Серед сторінок у соціальних мережах домінує Facebook. Також мало використовуються можливості YouTube для донесення інформації до мешканців та мешканок громади. Скажімо, у такій формі, що набуває популярності в Україні, як офіційний YouTube канал органу місцевого самоврядування чи окремих його структурних підрозділів (насамперед, освіта, культура).

11.2. Вивчення потреб бенефіціарів

Визначення основних потреб бенефіціарів у громаді є ключовим етапом стратегічного планування розвитку території. Відповідно до методичних рекомендацій щодо розробки стратегії, аналіз потреб мешканців та інших зацікавлених сторін дозволяє сформуванню цілісного бачення пріоритетних напрямків розвитку, забезпечити адресність заходів та ефективно використання ресурсів. Такий підхід сприяє підвищенню якості життя у громаді, враховує інтереси різних соціальних груп і створює умови для сталого соціально-економічного зростання.

Таблиця 11.2. Ідентифікація основних потреб бенефіціарів у громаді.

	Люди з інвалідністю	Люди, віком понад 60 років	Працездатне населення, віком 25-60 років	Люди, віком 18-25 років
Чисельність групи	11	34	278	14
Потреби	Осучаснення медичних закладів, введення нового обладнання. Відсутність якісних доріг. Проблеми з безпекою.	Осучаснення медичних закладів, введення нового обладнання. Проблеми населення з водопостачанням/водовідведенням. Відсутність умов для дозвілля та відпочинку.	Недостатня кількість робочих місць. Проблеми населення з водопостачанням/водовідведенням та вивозом побутових відходів. Екологічні проблеми. Відсутність якісних доріг та стабільного транспортного сполучення. Потребує оновлення медичний фонд.	Відсутність сучасних освітніх та медичних закладів. Відсутність умов для дозвілля та відпочинку. Не підтримуються молодіжні ініціативи. Проблема з дорогами та транспортом.
Проблеми	Складніше брати участь у житті суспільства.	Стан здоров'я, тому складніше брати активну участь у житті суспільства.	Недостатня взаємодія влади з громадою.	Відсутність комунікації громади з мешканцями для прийняття реорганізаційних рішень.
Пропозиції	Залучати зовнішні інвестиції, медична та безпекова реформа.	Залучення коштів з бюджету чи інвестиції іноземних партнерів.	Розвиток транспортної інфраструктури, залучення інвесторів, медична реформа та реформа ЖКГ. Пріоритизувати екологічні програми.	Збільшення кількості навчальних та професійних можливостей та відкриття сучасних спортивних і культурних центрів.

В рамках розробки стратегії проведено опитування громадської думки. Опитування проводилося по всій території громади та охопило 328 осіб. Від загальної кількості опитаних 20% мешкають в сел. Бабаї, 36% в сел. Високий, 38% в сел. Покотилівка, по 2% в с. Ржавець та Нова Березівка. Решта опитаних (менше 2%) мешканці сусідніх громад. Крім того в опитуванні взяли участь 32 представників бізнесу. Детально результати опитувань подані в додатках. Обробка результатів опитувань дозволила дійти наступних висновків: Промисловість, будівництво, логістика та консалтингові послуги перебувають у вразливому стані. Торгівля демонструє стабільність, але інші галузі потребують значних інвестицій та підтримки. Охорона здоров'я, освіта та спортивна інфраструктура отримують середні та високі оцінки. Однак є потреба в покращенні громадського транспорту, місцевого управління та доступності дошкільних закладів. Низька якість доріг, відсутність належного тротуарного покриття та проблеми з утриманням доріг у зимовий період залишаються критичними питаннями. Водопостачання та водовідведення також потребують модернізації. Рівень безпеки оцінюється на середньому рівні. Проблеми пов'язані з недостатнім освітленням вулиць та відсутністю належного контролю за дорожнім рухом. Дозвілля та культурний розвиток: Доступність дозвілля для дітей та молоді залишається недостатньою. Є потреба в розвитку культурних заходів та створенні нових громадських просторів. Місцевий бізнес стикається з викликами у вигляді нестачі кадрів, низькою якістю інфраструктури та недостатньою підтримкою з боку влади. Водночас є готовність до інвестицій та розвитку. Мешканці висловлюють готовність брати активну участь у розвитку громади та очікують прозорості у взаємодії з місцевою владою.

В результаті проведеного аналізу найбільш першочерговими для вирішення є питання узагальненні на рисунку 11.1. Загалом, слід акцентувати увагу на активній позиції населення, що може бути суттєвим поштовхом для розвитку громади та впровадження ініціатив у різних сферах життя.

Рисунок 11.1 Узагальнення першочергових питань, що потребують вирішення (за результатами опитування мешканців)

Загальні рекомендації за результатами опитувань: Розробити стратегію підтримки промисловості, будівництва та консалтингових послуг. Створити сприятливі умови для

залучення інвестицій. Поліпшити якість доріг, особливо в зимовий період, забезпечити належне тротуарне покриття та освітлення вулиць. Модернізувати громадський транспорт, підвищити якість медичних послуг, забезпечити доступність дошкільних закладів та посилити соціальний захист. Впровадити програми з покращення безпеки на дорогах та контроль за дотриманням правил дорожнього руху. Збільшити інвестиції в освітні та культурні проекти, створити додаткові можливості для дозвілля дітей, молоді та дорослих. Впровадити прозорі механізми взаємодії між владою та підприємцями, підтримати місцевий бізнес через навчальні програми та консультації. Активізувати громадянську участь у процесах прийняття рішень та підвищити рівень довіри до місцевої влади.

Висновки

Височанська громада всебічно підтримує діяльність громадських організацій, які надихають та підтримують мешканців. Разом вони створюють сильну, згуртовану громаду. Громада характеризується активною присутністю у соціальних мережах.

За результатами опитування проведеного в Височанській громаді виділено низку викликів з якими стикаються її мешканці. Необхідні заходи включають оновлення медичного фонду, розвиток транспортної інфраструктури, залучення інвестицій, впровадження реформ ЖКГ та медицини, а також підтримку молодіжних ініціатив, екологічних програм і комунікації між владою та громадою.

РОЗДІЛ II. SWOT-АНАЛІЗ ВИСОЧАНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

I. Методика і організація SWOT-аналізу

SWOT-аналіз Височанської селищної територіальної громади став ключовим етапом підготовки Стратегії розвитку до 2034 року. Його проведення дозволило комплексно оцінити стартові умови, визначити порівняльні переваги, виклики та ризики, що впливають на перспективи розвитку громади.

SWOT-аналіз базується на системному підході до вивчення внутрішнього потенціалу громади (сильних і слабких сторін) та зовнішнього середовища (можливостей і загроз). Основна ідея полягає у встановленні логічних зв'язків між цими факторами для формування обґрунтованих управлінських рішень. Такий підхід відповідає наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 № 265 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад», а також враховує кращі практики стратегічного планування.

Особливістю проведення SWOT-аналізу у громаді стало поєднання кількох джерел даних: офіційної статистики, соціально-економічного профілю, результатів опитувань мешканців і бізнесу, експертних оцінок, а також пропозицій робочої групи з розробки стратегії. Це дозволило врахувати як кількісні, так і якісні показники, а також різні точки зору.

Для забезпечення достовірності та повноти аналізу були використані такі джерела: офіційна статистика (дані Державної служби статистики України, обласної військової адміністрації, профільних департаментів та інших організацій, що надали відповіді на

запити під час підготовки стратегії); соціально-економічний профіль громади (аналітичні матеріали щодо демографії, економіки, інфраструктури, соціальної сфери, екології); результати опитувань (анкетування мешканців, представників бізнесу, громадських організацій, експертів). Зокрема, у грудні 2024 року, в рамках розробки стратегії, проведено опитування мешканців (328 респондентів) та представників бізнесу (32 респондентів). Також враховано експертні оцінки (консультації зі спеціалістами у сферах економіки, освіти, медицини, культури, інфраструктури, а також із представниками місцевої влади) та пропозиції робочої групи (ідеї та зауваження, отримані під час засідань за участю представників органів місцевого самоврядування, бізнесу, громадськості, молоді, освітян і медиків).

Організація процесу передбачала кілька етапів. Підготовчий етап — формування робочої групи, визначення цілей і завдань SWOT-аналізу, збір та систематизація інформації. Аналітичний етап — ідентифікація та опис сильних і слабких сторін, можливостей і загроз, їх обговорення на засіданнях робочої групи, проведення експертних опитувань. Ранжування факторів — оцінка впливу кожного фактору на розвиток громади, визначення пріоритетності шляхом голосування або експертного консенсусу. Наприклад, серед сильних сторін найвищий пріоритет отримали вигідне географічне розташування, транспортна доступність, виробничо-аграрний потенціал; серед слабких — демографічні виклики, зношеність інфраструктури, відтік робочої сили. Узагальнення результатів — формування остаточної SWOT-матриці, підготовка аналітичних висновків, презентація результатів для громадськості та органів місцевого самоврядування.

SWOT-аналіз є невід'ємною частиною процесу стратегічного планування, оскільки забезпечує системний підхід до оцінки ситуації та дозволяє врахувати як внутрішні, так і зовнішні чинники впливу. Його результати використовуються для формування бачення та місії громади, визначення стратегічних і оперативних цілей, розробки конкретних заходів і проєктів. SWOT-аналіз також слугує основою для моніторингу та оцінювання ефективності реалізації стратегії, а також для коригування планів залежно від змін у зовнішньому й внутрішньому середовищі.

Проведення SWOT-аналізу громади стало результатом спільної роботи представників влади, бізнесу, громадськості та експертів. Залучення широкого кола стейкхолдерів, використання різноманітних джерел інформації, системний підхід до аналізу та ранжування факторів забезпечили об'єктивність і практичну цінність отриманих результатів. Це дозволило сформулювати цілісне бачення стартових умов розвитку громади та створити надійну основу для подальшого стратегічного планування.

На основі SWOT-аналізу виявлено логічні взаємозв'язки між внутрішніми (сильні та слабкі сторони) і зовнішніми (можливості та загрози) факторами, що мають стратегічне значення для розвитку громади. Визначені взаємозв'язки дають змогу сформулювати порівняльні переваги, виклики та ризики, які ляжуть в основу розробки стратегічних і оперативних цілей розвитку громади.

II. Основні результати SWOT-аналізу Височанської селищної територіальної громади

Аналіз внутрішнього і зовнішнього середовища громади дав змогу визначити ключові сильні та слабкі сторони, а також можливості й загрози, що формують конкурентні переваги та визначають траєкторію сталого розвитку громади до 2027 року.

1. Сильні сторони

- Вигідне розташування та транзитний потенціал. Розташування громади в межах Харківської агломерації із зручним транспортним сполученням з обласним центром та навколишніми громадами забезпечує високий доступ до ринків праці, збуту і послуг. Близькість до Харкова підсилює інвестиційну та житлову привабливість, а наявність магістральних доріг і залізничних гілок покращує логістику для бізнесу.
- Аграрний та промисловий потенціал і інвестиційні можливості. На території громади є промислові зони та вільні виробничі площі, придатні для розміщення нових виробництв, складів і логістичних об'єктів. Громада має повноваження розпоряджатися землями сільськогосподарського призначення за межами населених пунктів, що створює додаткові можливості для інвесторів у первинну переробку, зберігання та логістику агропродукції.
- Сильна соціальна інфраструктура та кадровий ресурс. На території функціонують цілісні майнові комплекси соціально-культурного та спортивного призначення, доступні для інвестування і розвитку послуг. Достатня кількість трудових ресурсів у поєднанні з близькістю до освітньої екосистеми Харкова формує кадрову базу для виробництва, сервісів і креативних індустрій.
- Культурна спадщина і туристичний магнетизм. Історична позиція громади в регіоні, цікаве минуле, зокрема локації, пов'язані з життям і діяльністю Г. С. Сковороди, формують підґрунтя для розвитку культурного та пізнавального туризму, локальних маршрутів і подієвих активностей.
- Природне різноманіття та рекреаційний потенціал. Річка Уди та прилеглі рекреаційні зони, зелені масиви і мальовничий ландшафт створюють можливості для активного відпочинку, зеленого туризму, вело- та піших маршрутів, а також розвитку туризму «вихідного дня». Загалом територія громади має вигідне природне розташування та привабливі ділянки для нового житлового будівництва.
- Активність громадянського суспільства. У громаді діють активні громадські організації та молодіжні об'єднання, що є важливим ресурсом для спільних ініціатив, волонтерства, соціальних послуг і локального розвитку.

2. Слабкі сторони

- Недостатній розвиток підприємництва та експорту. Спостерігається низький рівень розвитку малого і середнього бізнесу, невисокий експортний потенціал місцевих компаній та обмежена кількість робочих місць на території громади, що підсилює трудову міграцію.
- Зношеність і нестача інфраструктури. Незадовільний стан технічної та комунальної інфраструктури (електро-, газо-, тепло- і водопостачання), недостатня матеріально-технічна база комунальних служб, а також слабка

інженерна готовність окремих майданчиків стримують інвестиції та знижують якість послуг.

- Соціальна інфраструктура і послуги. Відчувається нестача соціальних реабілітаційних центрів, невисока задоволеність якістю медичних послуг, а також недостатні матеріально-технічні ресурси закладів освіти, культури та спорту. Обмежена пропозиція сучасних закладів відпочинку й дозвілля погіршує утримання молоді та сімей.
- Екологічне та комунальне господарство. Відсутні майданчики для збору та переробки твердих побутових відходів, що ускладнює впровадження сучасної системи управління відходами та підвищення рівня екологічної безпеки.
- Комунікації та довіра. Низький рівень комунікацій «влада — бізнес — громада», невпорядковані майданчики для збуту сільськогосподарської продукції домогосподарств (зокрема у с-ще Покотилівка та с-ще Бабаї), а також низький рівень довіри до правоохоронних органів негативно впливають на діловий клімат і соціальну згуртованість.
- Доходи населення та зайнятість. Низький рівень доходів населення порівняно із середнім по області, високий рівень трудової міграції та обмежена кількість якісних робочих місць в околицях погіршують демографічні тренди і місцеву економічну активність.

3. *Можливості*

- Зростання інвестиційної привабливості та міжнародна кооперація. Поступове підвищення інвестиційної привабливості України, активізація програм міжнародної допомоги, розширення міжнародного та міжмуніципального співробітництва створюють вікно можливостей для залучення капіталу, технологій і грантових ресурсів.
- «Зелений перехід» і енергоефективність. Впровадження сучасних технологій енергоефективності, альтернативної енергетики та систем управління з ТПВ може суттєво знизити витрати домогосподарств і бізнесу, підвищити стійкість комунальної інфраструктури та екологічну якість середовища.
- Агро- та харчові ринки. Зростання світового попиту на аграрну продукцію відкриває можливості для розвитку первинної переробки, логістики, фасування і експорту продукції малих та середніх виробників.
- Туризм і якість життя. Наявність і прогнозоване зростання попиту на зелений туризм і туризм «вихідного дня» у поєднанні з рекреаційним потенціалом річки Уди, культурною спадщиною та близькістю до Харкова створюють підстави для розвитку послуг гостинності, подієвих активностей і креативних індустрій. Близькість до великого міста також підвищує привабливість громади.
- Громадська активність і розширення співпраці. Зростання активності мешканців і НУО, розвиток інструментів партисипації та публічно-приватного партнерства, а також потенційне розширення меж громади за рахунок приєднання суміжних територій можуть посилити податкову базу та управлінську спроможність.
- Цифровізація і смарт-рішення. Розвиток цифрової інфраструктури, впровадження смарт-сервісів у ЖКГ, безпеці, транспорті та адмінпослугах здатні підвищити комфорт мешканців і ефективність управління.

- Розвиток людського капіталу. Державні та міжнародні програми з освіти, професійної перепідготовки, ментального здоров'я і «освіти впродовж життя» допомагають втримувати й залучати кадри та підвищувати продуктивність.

4. *Загрози*

- Безпекові ризики і відтік населення. Постійна воєнна загроза для Харківщини, близькість до зони бойових дій, ризики ударів по критичній інфраструктурі підривають інвестиційну активність, провокують відтік населення та погіршують емоційний стан мешканців.
- Демографія і трудові ресурси. Погіршення демографічної структури, відтік осіб працездатного віку, а також мобілізація частини трудових ресурсів можуть посилювати дефіцит кадрів, особливо у виробничих і технічних спеціальностях.
- Макроекономічні та регуляторні ризики. Політико-правова та економічна нестабільність, коливання курсу, обмеженість бюджетних ресурсів через воєнні видатки, повільне впровадження міжнародних стандартів і реформ ускладнюють інтеграцію бізнесу в глобальні ринки та сповільнюють реалізацію проектів.
- Соціально-криміногенні виклики. Ймовірне погіршення криміногенної ситуації, зростання наркотизму, низький рівень довіри до правоохоронних органів і політизація соціально-економічних процесів знижують привабливість території для життя й інвестування.
- Падіння реальних доходів. Зниження купівельної спроможності населення через інфляцію та зростання тарифів без адекватного зростання доходів стримує внутрішній попит і інвестактивність МСП.
- Кліматичні ризики та екологія. Посухи, зливи й аномальні температури здатні погіршувати умови ведення сільського господарства, збільшувати витрати на інфраструктурну адаптацію та впливати на якість життя.
- Залежність від зовнішньої підтримки. Темпи відновлення і розвитку значною мірою залежать від ефективності державних реформ і масштабу зовнішньої допомоги (США, ЄС, Канада), що робить громаду чутливою до змін у зовнішньополітичному середовищі.

Синергія близькості до Харкова, наявності індустріальних зон, рекреаційного потенціалу Уд і активних громадських ініціатив формує базу для моделі зростання, орієнтованої на МСП, логістику, легку переробку, послуги гостинності та смарт-ЖКГ. Пріоритетними відповідями на слабкі сторони мають стати модернізація комунальної інфраструктури та енергоефективність, розвиток підприємництва й експорту, впорядкування системи управління відходами, підсилення медичних і соціальних послуг, створення сучасних просторів дозвілля й спорту, а також інституціоналізація діалогу «влада — бізнес — громада». У частині можливостей — фокус на грантових і партнерських проектах, «зеленому переході» та туризмі «вихідного дня», що підвищуватиме якість життя і стійкість економіки громади на тлі зовнішніх загроз.

Таблиця II.1. SWOT-матриця Височанської селищної територіальної громади

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Розташування в межах Харківської	1. Низький рівень розвитку малого та

агломерації, вигідне транспортне сполучення з Харковом і навколишніми громадами	середнього бізнесу
2. Наявність промислових зон і вільних виробничих площ для інвестицій	2. Низький рівень експорту продукції місцевих компаній
3. Привабливі території для нового житлового будівництва	3. Недостатня кількість робочих місць на території громади
4. Достатня кількість трудових ресурсів; близькість до освітньої екосистеми Харкова	4. Високий рівень трудової міграції
5. Рекреаційні зони річки Уди та вигідне природне розташування	5. Незадовільний стан технічної інфраструктури і комунальних об'єктів
6. Історико-культурна спадщина (локації, пов'язані з Г. С. Сковородою)	6. Відсутність майданчиків для збору та переробки відходів (ТПВ)
7. Активні громадські організації та молодіжні об'єднання	7. Невисокий рівень задоволеності якістю медичних, соціальних та культурних сервісів
8. Наявність цілісних майнових комплексів соціально-культурного та спортивного призначення, доступних для інвестування	8. Недостатня матеріально-технічна база комунальних служб
	9. Невелика кількість закладів для відпочинку та дозвілля
	10. Низький рівень довіри до правоохоронних органів
	11. Низький рівень комунікацій у зв'язці «влада — бізнес — громада»
	12. Невпорядковані майданчики для збуту с/г продукції домогосподарств (с-ще Покотилівка, с-ще Бабаї)
Можливості	Загрози
1. Значна інвестиційна пропозиція для енергомодернізації та розвитку альтернативної енергетики	1. Постійні безпекові ризики для Харківщини, близькість до зони бойових дій, удари по критичній інфраструктурі
2. Активізація процесів міжнародної співпраці, відкриття зовнішніх ринків та доступ до грантових ресурсів у межах європейської інтеграції	2. Обмеженість трудових ресурсів через мобілізацію та відтік кадрів
3. Зовнішня підтримка розвитку громад і бізнесу у повоєнний період	3. Політико-правова та економічна нестабільність, фінансові ризики й обмеженість ресурсів
4. Підтримка розвитку людського капіталу, освіти, професійної перепідготовки, ментального здоров'я та освіти протягом життя	4. Погіршення добробуту населення та зниження купівельної спроможності
5. Розвиток цифровізації середовища та впровадження смарт-рішень для підвищення комфорту мешканців	5. Зростання кліматичних ризиків та несприятливих природних явищ
6. Наявність і ріст попиту на зелений туризм і туризм «вихідного дня»	6. Відставання у впровадженні міжнародних стандартів і техрегулювання
7. Близькість до Харкова підвищує привабливість громади як місця проживання	7. Залежність темпів розвитку від зовнішньої підтримки та реформ
	8. Погіршення демографічної структури (старіння населення, низька народжуваність)
	9. Ризики погіршення криміногенної ситуації, зростання наркотизму

Реалізація SWOT- аналізу для громади здійснюється на основі попарного порівняння квадрантів SWOT-матриці та визначення взаємозв'язків між «внутрішніми» (сильні та слабкі сторони) та «зовнішніми» (можливості та загрози) факторами, що мають стратегічне значення для розвитку громади. В результаті аналізу:

- зв'язків між внутрішніми сильними сторонами громади та зовнішніми можливостями визначаються порівняльні переваги. Коли зовнішні можливості підсилюють сильні сторони громади, то виникають найбільш перспективні напрямки для її соціально-економічного розвитку;
- зв'язків між внутрішніми слабкими сторонами та зовнішніми позитивними можливостями визначаються виклики, що дозволяє виявити шляхи зменшення наявних вразливостей громади;
- зв'язків між слабкими сторонами та загрозами визначаються ризики, що дозволяє виявити найбільш гострі проблеми подальшої реалізації планів розвитку громади.

Визначені за цими трьома складовими зв'язки, дозволяють сформулювати конкурентні переваги, виклики та ризики при розробці стратегії та в залежності від обраного сценарію стають основою для формулювання стратегічних і операційних цілей розвитку громади на довгострокову перспективу.

III. Порівняльні переваги, ризики та виклики розвитку Височанської селищної територіальної громади

Порівняльні переваги

(визначені в результаті аналізу сильних сторін і можливостей)

- Поєднання промислових зон, повноважень щодо земель і зростання інвестпривабливості України дає змогу запускати індустріальні парки легкої переробки, логістичні хаби та кластери МСП з фокусом на агрохарчову переробку і логістику.
- Рекреаційні зони річки Уди, історико-культурні активи (спадщина Сковороди) та зростання попиту на зелений і «вихідного дня» туризм формують підстави для розвитку туризму, креативних індустрій та малого бізнесу гостинності.
- Близькість до Харкова, достатній трудовий ресурс і міжнародні програми допомоги/співпраці відкривають можливості для залучення грантів, освітніх і інкубаційних програм, розвитку ІТ/креативних сервісів та смарт-рішень у ЖКГ.
- Цілісні майнові комплекси соціально-культурного і спортивного призначення можна модернізувати за кошти міжнародних програм і держпідтримки, створюючи мультифункціональні хаби послуг і дозвілля.
- Зростання попиту на агропродукцію разом із повноваженнями щодо земель посилює позиції громади у створенні кооперативів, локальних центрів зберігання/фасування і збуту.

Виклики

(визначені в результаті аналізу слабких сторін і можливостей)

- Низький рівень МСП, експорту та комунікацій «влада — бізнес — громада» потрібно долати за рахунок інституціалізації бізнес-діалогу, програм акселерації МСП, експортного консалтингу й міжмуніципальної кооперації.
- Недостатній стан інженерної та комунальної інфраструктури вимагає залучення програм енергоефективності, модернізації мереж і впровадження сучасних систем управління з ТПВ.
- Дефіцит якісних місць дозвілля, спорту і соціальних послуг доцільно компенсувати модернізацією наявних комплексів і запуском соціальних проєктів за підтримки донорів і державних програм.
- Низькі доходи та нестача робочих місць можна адресувати розвитком індустріальних парків, підтримкою ремісничих і креативних бізнесів, а також програмами перепідготовки та «освіти впродовж життя».
- Невпорядковані майданчики збуту с/г продукції доцільно трансформувати у сертифіковані фермерські ярмарки/ринкові простори з базовою інфраструктурою, маркетингом і цифровими сервісами.

Ризики

(визначені в результаті аналізу слабких сторін і загроз)

- Воєнні ризики на Харківщині в поєднанні із застарілою інфраструктурою підвищують імовірність тривалих збоїв у послугах і бізнес-процесах; потрібні плани безперервності, резервування енергоживлення, захист критичної інфраструктури.
- Висока трудова міграція та обмежені трудові ресурси на тлі демографічного старіння можуть спричинити дефіцит кадрів у промисловості, комунальних службах і медицині; необхідні цільові програми утримання/повернення кадрів і автоматизація операцій.
- Низький рівень доходів разом із макроекономічною нестабільністю знижують внутрішній попит і інвестиційну активність МСП; важливі податкові/орендні стимули, мікрогранти та дешеві муніципальні простори для бізнесу.
- Відсутність сучасної системи ТПВ і слабка екологічна інфраструктура підсилюють вплив кліматичних ризиків і погіршення якості життя; потрібні сортувальні майданчики, логістика вторсировини та регіональна кооперація з переробниками.
- Низький рівень довіри до правоохоронних органів на тлі можливого погіршення криміногенної ситуації підриває інвестклімат; необхідні програми громадської безпеки, відеоаналітики, спільні ініціативи з поліцією та просвітництво.

Висновки

Практичні пріоритети реалізації Стратегії передбачають зосередження зусиль за такими напрямками.

По-перше, модернізація комунальної інфраструктури та підвищення енергоефективності шляхом оновлення інженерних мереж, впровадження

енергоощадних технологій у сфері ЖКГ та громадських будівлях, розвитку систем резервного енергозабезпечення і диспетчеризації.

По-друге, стимулювання розвитку малого і середнього підприємництва, створення індустріальних парків та логістичних потужностей, у тому числі через підготовку інвестиційних майданчиків, інституційну підтримку МСП, розбудову експортних спроможностей та інтеграцію у міжмуніципальні виробничі ланцюги.

По-третє, формування конкурентоспроможного туристично-рекреаційного продукту на основі природних ресурсів річки Уди та культурної спадщини Г. С. Сковороди, з розвитком відповідної інфраструктури гостинності, подієвих маршрутів і маркетингового просування.

По-четверте, впорядкування системи управління твердими побутовими відходами, включно зі створенням легальних майданчиків збору, організацією сортування та налагодженням логістики вторинної сировини у співпраці з регіональними операторами.

По-п'яте, підсилення доступності та якості медичних, соціальних і дозвіллевих послуг шляхом модернізації матеріально-технічної бази закладів, розвитку послуг реабілітації та інклюзії, а також створення сучасних громадських і спортивних просторів.

По-шосте, інституціалізація тристороннього діалогу «влада — бізнес — громада» через постійно діючі консультативні платформи, механізми партисипації та публічно-приватного партнерства.

По-сьоме, системне залучення грантових та інвестиційних ресурсів, включаючи підготовку проектних пропозицій, розроблення пакетів документів для донорів і фінансових установ та впровадження проектного підходу до управління. За потреби зазначені напрями можуть бути деталізовані переліком ключових показників ефективності (KPI) та сформовані у структуровані проектні пакети; можливе також підготовлення зведених таблиць у форматах Excel або Word для операційного використання.

Найбільш перспективними напрямками для громади є:

- Залучення зовнішніх інвестицій і міжнародної допомоги для модернізації комунальної інфраструктури, розвитку МСП, створення індустріальних парків і логістичних хабів та формування нових робочих місць.
- Розвиток аграрного і переробного секторів та локальних кластерів із фокусом на експорт, фасування/зберігання продукції та впровадження інноваційних технологій.
- Впровадження енергоефективних рішень і проектів відновлюваної енергетики (сонячні/біо), а також систем резервного енергозабезпечення для підвищення стійкості громади та зниження витрат.
- Формування туристично-рекреаційного продукту на базі річки Уди, природних територій і спадщини Г. С. Сковороди, розвиток сервісів гостинності та подієвих маршрутів.
- Підвищення якості освіти, медицини та соціальних послуг шляхом модернізації бази закладів, розвитку реабілітаційних послуг і залучення державних та міжнародних програм.
- Розгортання сучасної системи управління з ТПВ (сортування, майданчики збору, логістика вторсировини) і проектів екологічної безпеки.

- Активізація місцевої ініціативи та розвиток громадянського суспільства через інституціоналізацію діалогу «влада — бізнес — громада», підтримку соціального підприємництва й механізмів публічно-приватного партнерства.

РОЗДІЛ III. СЦЕНАРІЇ РОЗВИТКУ ВИСОЧАНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2027 РОКУ

I. Демографічні рамки сценарного моделювання Височанської селищної територіальної громади³

Вихідні умови (2025)

Станом на 12 серпня 2025 року у громаді підписано 23 261 декларацію з лікарями первинної ланки. Дані дашборду НСЗУ будуть використані, як найбільш репрезентативне з доступних джерел інформації про вікову та статеву структуру населення:

Таблиця III.1. Оцінка чисельності мешканців громади за кількістю декларацій з лікарями первинної ланки

Вікова група	Жіноча	Чоловіча	Всього	Частка, %
0–5	307	343	650	2.8
6–17	1561	1668	3229	13.9
18–39	2570	2542	5112	22.0
40–64	4677	3731	8408	36.1
65+	3825	2037	5862	25.2
Всього	12 940	10 321	23261	100.0

Джерело: <https://edata.e-health.gov.ua/e-data/dashboard/declar-stats>

Прогнозні тенденції (2027)

Станом на 2027 рік, за результатами когортно-компонентного прогнозу з урахуванням «харківського фактора» ($rout = 20\%$), чисельність населення громади оцінюється на рівні 28 505 осіб. Вікова структура зміщується у бік старших вікових груп.

Таблиця III.2. Прогнозні оцінки чисельності мешканців громади на 2027 рік

Вікова група	Оціночна чисельність	Частка, %
0–5	2 422	8.5
6–17	4 274	15.0
18–39	5 851	20.5
40–64	8 834	31.0
65+	7 124	25.0
Всього	28 505	100.0

Прогнозні тенденції (2035)

³ Даний демографічний прогноз є статистично обмеженим, оскільки базується на когортно-компонентному аналізі та припущеннях щодо виживаності, фертильності і міграції. Майбутні міграційні процеси можуть істотно змінити чисельність і структуру населення; застосовано корекцію на частку декларацій, що обслуговуються у Харкові ($rout = 20\%$). Результати слід розглядати як орієнтовну аналітичну оцінку в рамках сценарного моделювання розвитку.

Станом на 2035 рік, за результатами прогнозу, чисельність населення громади може скласти 25 806 осіб. Вікова структура змінюється у бік старіння населення, зменшення частки дітей та молоді, а також скорочення працездатного населення.

Таблиця III.3. Прогнозні оцінки чисельності мешканців громади на 2035 рік

Вікова група	Оціночна чисельність	Частка, %
0–5	1 935	7.5
6–17	3 613	14.0
18–39	4 774	18.5
40–64	7 742	30.0
65+	7 742	30.0
Всього	25 806	100.0

Розрахунок за даними <https://edata.e-health.gov.ua/e-data/dashboard/declar-stats>

Ключові прогнозні демографічні тенденції та їх вплив на розвиток громади

1. Діти (0–17 років, 23,5% у 2027 та 21,5% у 2035): зменшення чисельності зумовить оптимізацію освітньої мережі при підвищених вимогах до якості, інклюзивності та сучасності послуг; зростає потреба у профілактиці здоров'я, розвитку спортивної та культурної інфраструктури.
2. Жінки фертильного віку (18–39 років, 20,5% у 2027 і 18,5% у 2035): скорочення через міграцію та низьку народжуваність посилює старіння; потрібні доступ до репродуктивної медицини, підтримка материнства, інфраструктура догляду і програми підтримки молодих сімей.
3. Старший вік (65+, 25,0% у 2027 і 30,0% у 2035): зростання частки посилює навантаження на систему охорони здоров'я і соціального захисту; потрібен розвиток доглядових, реабілітаційних і соціальних послуг, безбар'єрного середовища та програм активного довголіття.
4. Працездатний вік (40–64 роки, 31,0% у 2027 і 30,0% у 2035): основа економічної активності; потрібні програми перекваліфікації, підтримки зайнятості, профілактики хронічних захворювань і промоції здорового способу життя.

Висновок

- Скорочення населення: за інерційним сценарієм очікується зменшення чисельності, зумовлене низькою народжуваністю, підвищеною смертністю та міграцією.
- Старіння населення: частка осіб віком 65+ перевищує чверть населення до 2027 р. і сягає близько 30% до 2035 р.; потрібен розвиток системи догляду та медико-соціальних послуг.
- Зменшення частки дітей і молоді: впливатиме на мережу освітніх закладів і вимоги до якості сучасних освітніх та позашкільних послуг.
- Виклики для економіки: скорочення працездатного населення та відтік молоді ускладнюють розвиток місцевої економіки й конкуренцію за кадри.
- Необхідність адаптації політик: потрібно планувати адаптацію інфраструктури, соціальних і медичних послуг, а також розвивати програми підтримки сімей, залучення молоді та активного довголіття.

II. Сценарії розвитку Височанської територіальної громади

Сценарне моделювання є важливою методологічною основою для стратегічного вибору, що враховує не лише об'єктивний аналіз соціально-економічної ситуації, а й аналіз зовнішнього середовища та можливих позитивних і негативних тенденцій у

державі та світі. Формування можливих сценаріїв розвитку громади здійснюється на основі прогнозової моделі, яка базується на використанні статистичних інструментів, враховує особливості функціонування ключових сфер громади, зокрема демографічні тенденції, а також спирається на основні тенденції внутрішньої та зовнішньої ситуації в Україні та за її межами.

З лютого 2022 року, після початку повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну, в країні діє воєнний стан, який продовжено і на сьогодні. Військові дії завдали значного впливу на життя людей, призвели до порушень економічної діяльності, руйнування інфраструктури, що спричинило суттєві економічні втрати як для України, так і для регіону Європи, Центральної Азії та світу загалом.

Височанська громада, будучи селищною територіальною громадою Харківського району та розташована в безпосередній близькості до м. Харків, відчуває наслідки війни у вигляді підвищених безпекових ризиків, руйнувань інфраструктури та маятникової міграції населення. Частина мешканців отримує послуги поза межами громади (зокрема у Харкові), що створює додаткове навантаження на соціальну інфраструктуру, освіту та охорону здоров'я. Зростає попит на житло, транспортну доступність і соціальні послуги для ВПО.

Війна вплинула на місцевий ринок праці: частина підприємств зазнала скорочення або призупинила діяльність через порушення логістики, ризики та нестачу персоналу. Водночас аграрні та переробні напрями, логістика, а також мікро- і малий бізнес зуміли частково адаптуватися, орієнтуючись на локальний попит та потреби міської агломерації Харкова. Серед ключових викликів — інтеграція ВПО, підтримка МСП, відновлення та модернізація інфраструктури (транспорт, енергетика, ЖКГ), залучення інвестицій та забезпечення безпеки.

Високий рівень невизначеності залишається характерною рисою поточної ситуації — як з точки зору тривалості та інтенсивності бойових дій, так і щодо зовнішньоекономічної кон'юнктури (волатильність цін на світових ринках, уповільнення зростання ключових партнерів, руйнування логістичних ланцюгів). Значна невизначеність щодо основних припущень макроекономічного розвитку обумовлює наявність різних сценаріїв прогнозу з великим ступенем відхилення, що ускладнює процес прогнозування та знижує точність прогнозів.

Подальший розвиток громади значною мірою залежить від перебігу подій на фронті, ефективності та послідовності реформ, поглиблення діалогу влади з бізнесом і громадськістю, якості надання державних послуг, а також здатності громади адаптуватися до змін у внутрішньому переміщенні населення, підтримки місцевої економіки та соціальної сфери. У разі стабілізації ситуації громада може розраховувати на залучення інвестицій у переробку, логістику, агропереробні хаби та сервісні послуги, використовуючи близькість до м. Харків.

В умовах військової, політичної та економічної невизначеності будь-які довгострокові прогнози наразі є недостатньо реалістичними. Можна лише окреслити потенційні сценарії розвитку, а їхню ймовірність та ризики доцільно оцінювати в процесі реалізації Стратегії залежно від змін зовнішніх і внутрішніх умов. Основні прогнозні показники є попередньо-орієнтовними та можуть бути скориговані на основі уточнення статистичних даних і сценарних умов функціонування економіки.

В основі кожного сценарію лежать базові сценарні припущення, за яких можуть виникати ті чи інші фактори впливу. Основними сценаріями розвитку Височанської громади є: інерційний (песимістичний), базовий (реалістичний) та оптимістичний.

1. Інерційний (песимістичний) сценарій

Базові припущення на національному рівні:

- Тривала війна, періодичне загострення бойових дій, відсутність чітких перспектив завершення конфлікту.
- Подальше скорочення населення через міграцію, втрати, низьку народжуваність; зростання частки осіб старших працездатного віку.
- Пріоритет оборонних видатків, обмеження фінансування соціальної сфери, освіти, медицини.
- Стагнація економіки, низька інвестиційна привабливість, уразливість логістики.
- Висока інфляція та зниження реальних доходів населення.
- Обмежена міжнародна допомога, відсутність масштабних програм відновлення.
- Погіршення стану інфраструктури, зростання тарифів і зниження якості базових послуг.

Базові припущення на місцевому рівні:

- Відтік молоді та працездатного населення з громади, зростання частки людей похилого віку; маятникова міграція до Харкова.
- Зниження ділової активності, стагнація МСП; скорочення аграрної переробки та сервісів.
- Погіршення стану дорожньої, енергетичної та комунальної інфраструктури через обмежені ресурси.
- Зниження туристичної та рекреаційної активності; ризики для культурної спадщини.
- Зростання навантаження на медичну та соціальну інфраструктуру через ВПО та старіння.
- Скорочення доходів бюджету та інвестиційних можливостей.

Результати:

- Подальше скорочення населення, поглиблення демографічної кризи і дисбалансу вікової структури.
- Погіршення якості життя, зниження доступності та якості освітніх, медичних і соціальних послуг.
- Занепад частини підприємств переробки та логістики; аграрний сектор працює на виживання.
- Втрата конкурентних переваг, підвищення екологічних ризиків через недофінансування ЖКГ.
- Зростання тінізації економіки, падіння бюджетних надходжень.

2. Базовий (реалістичний) сценарій – поступове відновлення та реновація

Базові припущення на національному рівні:

- Відносна стабілізація безпекової ситуації, поступове завершення активної фази війни.
- Активізація міжнародної допомоги, запуск програм відновлення критичної та соціальної інфраструктури.
- Повернення частини ВПО та трудових мігрантів.

- Адаптація економіки, зростання ВВП на рівні 3–5% на рік.
- Поступове зниження інфляції, стабілізація фінансової системи.
- Реформи для євроінтеграції, підвищення прозорості та ефективності управління.
- Поступове зростання інвестиційної привабливості країни.

Базові припущення на місцевому рівні:

- Активна участь громади у державних і міжнародних програмах відновлення та безпеки.
- Часткове повернення мешканців, інтеграція ВПО в економіку; підтримка зайнятості.
- Відновлення та модернізація дорожньої, енергетичної, комунальної інфраструктури; посилення стійкості.
- Пожвавлення МСП, розвиток сервісів, логістики та крафтової переробки, що працюють з ринком Харкова.
- Модернізація агросектору, зрошення, складування і холодові ланцюги; підтримка кооперації фермерів.
- Розвиток туристично-рекреаційного потенціалу, локальних подій і маршрутів безпекового формату.
- Активність громадських організацій у соціальних, молодіжних, екологічних проєктах.

Результати:

- Уповільнення негативних демографічних тенденцій, стабілізація чисельності.
- Поступове зростання бюджетних доходів, збільшення можливостей розвитку.
- Повернення ролі агломераційного вузла обслуговування Харківського району: логістика, торгівля, сервіси.
- Створення нових робочих місць, зниження безробіття, підвищення якості життя.
- Відновлення аграрної переробки та зростання частки продукції з доданою вартістю.
- Покращення якості освітніх, медичних і соціальних послуг; зміцнення згуртованості громади.

3. Оптимістичний сценарій

Базові припущення на національному рівні:

- Справедливе завершення війни у середньостроковій перспективі (до 2026 року).
- Масштабна міжнародна допомога, прискорені програми відбудови та модернізації.
- Активне повернення громадян і зростання народжуваності завдяки політикам підтримки сімей.
- Системні реформи та швидка інтеграція до ЄС.
- Високі темпи економічного зростання (ВВП понад 7% на рік), стабільна національна валюта.
- Зростання інвестиційної привабливості, реалізація масштабних проєктів у різних секторах.
- Розвиток інновацій, цифрової економіки, енергоефективності та «зеленої» енергетики.

Базові припущення на місцевому рівні:

- Громада позиціонується як безпечний сервісно-логістичний вузол агломерації Харкова.

- Масштабні інвестиції в аграрний, переробний, логістичний та туристично-рекреаційний сектори.
- Відновлення і розвиток підприємств переробки, створення нових виробництв і індустріальних майданчиків.
- Інноваційні технології у сільському господарстві, кооперація фермерів, розвиток брендів продуктів.
- Розвиток туристичної інфраструктури: безпечні маршрути, фестивалі, події локації, відновлення спадщини.
- Сучасні освітні, молодіжні та екологічні проекти; «зелені» технології в ЖКГ та енергетиці.
- Підвищення інституційної спроможності ОМС, ефективне стратегічне планування і PPP-проекти.

Результати:

- Стабілізація і поступове зростання чисельності населення, повернення молоді, інтеграція ВПО.
- Формування іміджу громади як безпечної, комфортної та інвестиційно привабливої території.
- Зростання доходів бюджету, розширення спектру якісних послуг і підвищення якості життя.
- Динамічний розвиток аграрної та харчової переробки, поява крафтових і експортно-орієнтованих виробництв.
- Розвиток туризму і креативних індустрій, зростання кількості відвідувачів.
- Впровадження інноваційних освітніх, молодіжних, екологічних ініціатив; залучення молодих спеціалістів.
- Посилення екологічної сталості, енергоефективності та «зеленої» економіки; згуртованість громади.

III. Стратегічний вибір розвитку Височанської селищної територіальної громади

Вибір з альтернативних сценаріїв розвитку громади зроблено на користь базового (реалістичного) сценарію, оскільки він узгоджує наявні можливості та обмеження громади в умовах підвищених безпекових ризиків і невизначеності, забезпечує послідовність відновлення й модернізації та дозволяє гнучко переходити до елементів оптимістичного сценарію у разі покращення зовнішніх умов. На відміну від песимістичного сценарію, базовий сценарій передбачає поступове відновлення економіки, інфраструктури та соціальних послуг, а також адресну підтримку МСП і інтеграцію ВПО. Водночас він враховує ресурсні та фінансові обмеження, близькість до лінії фронту і маятникову міграцію до Харкова, що робить його найбільш життєздатним у середньостроковій перспективі.

Результатом впровадження базового сценарію для громади стане:

- Уповільнення негативних демографічних тенденцій і поступова стабілізація чисельності населення завдяки інтеграції ВПО, частковому поверненню мешканців та розвитку людського капіталу. Це дозволить краще прогнозувати і балансувати попит на адміністративні та соціальні послуги, оптимізувати мережу закладів.
- Пожвавлення місцевого підприємництва: підтримка МСП у сферах сервісів, логістики, ремонту та переробки, що працюють із ринком Харкова; розвиток

фермерських кооперативів, крафтового виробництва та локальних ланцюгів доданої вартості. Очікується поступове зростання зайнятості та зниження безробіття.

- Відновлення та модернізація критичної, транспортної, комунальної та енергетичної інфраструктури з фокусом на стійкість, енергоефективність і безпеку. Поліпшення стану доріг і комунальних мереж сприятиме мобільності населення та розвитку сервісів.

- Підвищення інвестиційної привабливості за рахунок участі у державних і донорських програмах відновлення, підготовки якісних проєктних заявок і використання публічно-приватного партнерства; пріоритет — невеликі, швидкі «проєкти-якорі» з мультиплікативним ефектом.

- Поліпшення якості освітніх, медичних і соціальних послуг через адресну модернізацію, цифровізацію сервісів, інклюзивність та розвиток доглядових послуг для старших вікових груп. Це підвищить довіру мешканців та привабливість громади.

- Зміцнення інституційної спроможності ОМС: впровадження портфеля планувальних документів (Стратегія, Програма комплексного відновлення, комплексний план просторового розвитку), налагодження проєктного офісу та системи моніторингу КРІ, що відкриває доступ до державних та міжнародних ресурсів.

- Поступове зростання бюджетних доходів завдяки детінізації, розширенню податкової бази МСП, ефективнішому адмініструванню та залученню грантів. Це створює фінансовий простір для утримання і розвитку базових послуг та співфінансування інвестиційних проєктів.

- Розвиток безпечних рекреаційних і подієвих активностей місцевого масштабу, збереження та поступова ревіталізація культурної спадщини, промоція локальної ідентичності як передумова майбутнього туристичного зростання.

- Системне управління ризиками: плани безперервності послуг, резервні джерела енергії, укриття та безпечні маршрути, що знижують уразливість громади та бізнесу до можливих загострень безпекової ситуації.

Базовий сценарій закладає реалістичну траєкторію відновлення і підвищення стійкості громади, створюючи передумови для поступового переходу до більш амбітних цілей оптимістичного сценарію за сприятливих умов.

IV. Стратегічне бачення розвитку Височанської селищної територіальної громади до 2027 року

На основі аналізу соціально-економічного стану, проведеного SWOT-аналізу та сценарного моделювання, а також за результатами дискусій робочої групи, було сформульовано стратегічне бачення розвитку громади. Спільні зусилля, глибокий аналіз і конструктивні дискусії дозволили сформулювати комплексне, амбітне та водночас реалістичне бачення майбутнього громади, що відображає прагнення й потенціал усіх стейкхолдерів.

Височанська селищна територіальна громада — це простір безпечного, комфортного та перспективного життя поруч з Харковом, де поважають історію, розвивають сучасні сервіси й економіку, дбають про довкілля та впевнено дивляться у майбутнє.

Громада:

- Забезпечує гідний рівень життя, безпеку, екологічну чистоту та якісну інфраструктуру — від сучасного житла й енергоощадних мереж до освітлених вулиць,

безпечних укриттів, тротуарів і велодоріжок, а також доступних цифровізованих адмінпослуг, медицини та освіти.

- Є лідером у розвитку малого й середнього бізнесу агломерації, підтримує пріоритетні напрями економіки — логістику і сервіси, аграрний та переробний сектори, локальні крафтові виробництва — і впроваджує інновації та цифрові технології управління.

- Створює умови для самореалізації молоді, розвитку спорту, культури та змістовного дозвілля для всіх вікових груп; підтримує молодіжні ініціативи і програми повернення та утримання талановитих мешканців.

- Зберігає та популяризує історико-культурну спадщину, розвиває безпечний рекреаційний і подієвий туризм, використовує природні ресурси для сталого розвитку, впроваджує енергоефективні, «зелені» та циркулярні рішення у ЖКГ.

- Відкрита до партнерств, інвестицій і міжнародної співпраці, орієнтується на європейські стандарти якості життя та управління, розвиває публічно-приватні партнерства і підвищує інвестиційну привабливість як сервісно-логістичного вузла Харківської агломерації.

- Є прикладом згуртованості та співпраці влади, бізнесу і громадянського суспільства, де кожен мешканець відчуває свою цінність, має рівні можливості для розвитку й участі в ухваленні рішень, а місцева ідентичність є джерелом стійкості та довіри.

Наведені формулювання враховують нинішній стан громади, її агломераційне розташування та економічні особливості, а також окреслюють сфери діяльності, які розвиватимуться в ході реалізації Стратегії під базовий (реалістичний) сценарій.

РОЗДІЛ IV СТРАТЕГІЧНІ, ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ І ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ВИСОЧАНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2027 РОКУ

I. Протириччя і пріоритети розвитку Височанської селищної територіальної громади

Виклики та пріоритети розвитку Височанської громади були визначені у липні 2025 року на основі комплексного SWOT-аналізу та результатів роботи фокус-груп. Процес аналізу був багатоступеневим і партисипативним: поєднував вивчення статистичних даних, експертні консультації, опитування мешканців і бізнесу, а також колективне обговорення у форматі стратегічної сесії. Такий підхід дозволив не лише виявити ключові бар'єри на шляху досягнення стратегічного бачення, а й сформулювати пріоритети дій, які забезпечать сталий розвиток громади попри наявні виклики.

Таблиця IV.1. Виклики та пріоритети в цілепокладанні розвитку громади

№	Виклики	Ключові пріоритети дій	Відповідність завданням стратегії
1	Слабка комунікація	Розвиток сектору стратегічних комунікацій	3.2.1, 3.2.2,

	та низька поінформованість між владою, бізнесом і громадою	при сільраді; запуск офіційних мультимедійних платформ; розробка бренду громади та постійна промокампанія	1.2.2
2	Відсутність дієвої координації між владою, бізнесом і громадою, слабка самоорганізація бізнесу	Заснування агенції розвитку; створення локальних інвестиційних клубів/кластеру; регулярний форум «влада-бізнес-громада»	1.1.2, 1.2.1
3	Низька соціальна та громадська активність, брак якісних проєктів	Впровадження громадського бюджету; грантові мікрофонди для НГО; молодіжний ХАБ; волонтерські платформи; програма «Активні громади»	3.2.2, 3.1.1, 1.1.2
4	Кадровий голод, відтік молоді, демографічна криза	Програми дуальної та STEM-освіти; профілізація шкіл; бізнес-інкубатор; стартап-платформа для молоді; освіта впродовж життя 60+	2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 1.1.1, 3.1.1
5	Недостатня спроможність залучати та ефективно використовувати кошти	Активізація функції проєктного менеджменту (офіс грантів); навчання персоналу з підготовки інвестпроєктів	3.3.1, 3.2.3, 1.1.1, 1.1.2, 1.2.1
6	Зношена інфраструктура, бюрократія, застарілі інституції	Програми модернізації ЖКГ, водопостачання, управління відходами; впровадження елементів Smart City; цифровізація адмінпроцесів	2.2.1, 2.2.2, 2.3.1
7	Слабка екологічна культура, проблеми з відходами та водними ресурсами	Програма управління відходами; створення полігону та сортувальних станцій; еко-освіта; розвиток «зеленої» економіки; відновлення водойм	2.4.1, 2.4.2, 2.4.3
8	Недостатня пропозиція культурних, спортивних, дозвіллевих послуг	Розвиток культурних просторів; створення спортивних та рекреаційних зон; календар фестивалів і подій; розвиток палацу культури	2.3.2, 1.2.3, 3.1.2
9	Підвищені ризики безпеки, перебої з енергопостачанням і зв'язком	Посилення систем цивільного захисту та оповіщення; облаштування укриттів і «безпечних маршрутів»; резервне енергоживлення і водопостачання на критичних об'єктах; місцева мережа ПСС та навчання населення	3.2.1, 3.3.1, 3.3.2, 2.2.2,

II. Стратегічні та оперативні цілі та завдання розвитку Височанської селищної територіальної громади

Стратегічне бачення розвитку громади досягатиметься шляхом реалізації чотирьох стратегічних цілей:

- **Стратегічна ціль 1. Економічний розвиток та підвищення конкурентоспроможності громади**
- **Стратегічна ціль 2. Підвищення якості життя та розвиток комфортного середовища**

- **Стратегічна ціль 3. Згуртованість громади, безпека та ефективне врядування**

Обрані стратегічні цілі будуть реалізовані через систему оперативних цілей та завдань. Їх реалізація передбачає конкретизацію оперативних цілей та завдань для забезпечення сталого розвитку і покращення соціально-економічних показників за усім спектром послуг, що надаються в територіальній громаді.

Дерево цілей громади є логічною та ієрархічною структурою, що відображає стратегічне бачення розвитку території. Воно починається з головної, всеосяжної місії або бачення, яке розбивається на кілька стратегічних цілей. Кожна стратегічна ціль, у свою чергу, деталізується через операційні цілі, що визначають конкретні напрямки діяльності.

Для досягнення операційних цілей, формулюються завдання, які є чіткими кроками або діями. Нарешті, для кожного завдання визначаються потенційні сфери реалізації проєктів та можливі ініціативи, що є конкретними проєктами та заходами, спрямованими на досягнення поставлених цілей. Ця структура дозволяє забезпечити системний підхід до планування, моніторингу та оцінки ефективності розвитку громади, а також чітко визначити взаємозв'язок між довгостроковими прагненнями та повсякденними діями.

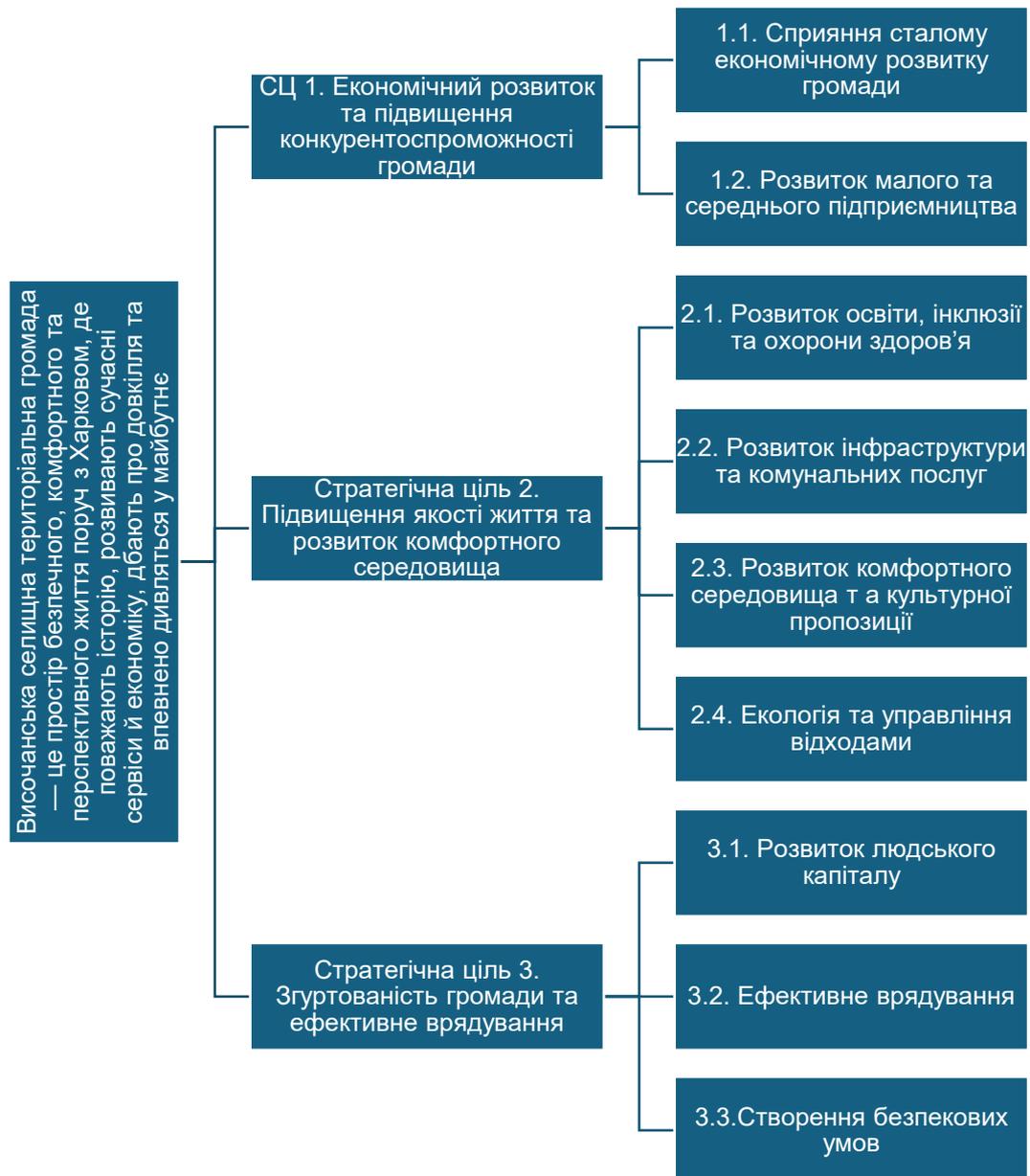

Рисунок IV.1. Дерево цілей громади

Стратегічна ціль 1. Економічний розвиток та підвищення конкурентоспроможності громади

Височанська громада прагне бути сучасним економічним осередком агломерації Харкова, із сприятливим бізнес-кліматом, інвестиціями, інноваціями та розвиненими логістикою і сервісами. Височанська громада має вигідне розташування біля Харкова та на перетині приміських транспортних потоків, що створює потенціал для сервісної економіки, логістики та легкої переробки. До 2027 року економічний розвиток громади буде орієнтований на модернізацію просторового планування, залучення інвестицій, підтримку підприємництва та формування сучасної бізнес-інфраструктури. Ключовим напрямом стане розробка та оновлення містобудівної документації, формування інвестиційного середовища через створення інвестиційного порталу та реєстру об'єктів. Розвиток МСП підтримуватиметься через підготовку будівництва екоіндустріального

технопарку, створення Центру розвитку бізнесу і фермерського ринку. Важливу роль відіграє налагодження діалогу влади, бізнесу і громади, а також розвиток культурного і туристичного потенціалу.

Таблиця IV.2. Операційні цілі і завдання до стратегічної цілі 1

Операційна ціль	Завдання
1.1. Сприяння сталому економічному розвитку громади	1.1.1. Створення умов для залучення інвестицій та вдосконалення управління комунальним майном 1.1.2. Підготовка інвестиційних продуктів та «дорожньої карти інвестора»
1.2. Розвиток малого та середнього підприємництва	1.2.1. Сприятливе середовище для започаткування і ведення бізнесу 1.2.2. Діалог влади, бізнесу і громади; 1.2.3. Популяризація історичного, культурного та зеленого туризму

Очікувані результати (Ціль 1)

- Зростання кількості інвестиційних угод та створення нових підприємств;
- Створення нових робочих місць у сфері МСП;
- Підвищення якості бізнес-середовища та інвестиційної привабливості;
- Формування нових туристичних продуктів та зростання впізнаваності громади;
- Збільшення надходжень до місцевого бюджету.

Таблиця IV.3. Індикатори для оцінки досягнення цілі 1

Індикатор	Значення		Од. виміру
	Базове (2024)	Цільове (2027)	
Кількість СПД на 1000 мешканців	40	55	од./1000 осіб
Кількість створених нових робочих місць	0	150	од.
Доходи бюджету на одного мешканця	8,5	12	тис.грн/особа
Капітальні видатки бюджету	42,8	114,4	млн грн/рік
Наявність інвестиційного порталу громади	ні	так	
Наявність реєстру інвестиційних об'єктів	ні	так	
Наявність веб-порталу громади	ні	так	
Наявність Центру розвитку бізнесу	ні	так	
Наявність фермерського ринку	ні	так	

Стратегічна ціль 2. Підвищення якості життя та розвиток соціальної інфраструктури

Розвиток Височанської громади буде спрямований на комплексне підвищення якості життя мешканців через модернізацію соціальної інфраструктури, створення комфортного життєвого середовища та впровадження екологічно збалансованих практик. Ключовим напрямом є модернізація освітньої інфраструктури через реконструкцію ліцеїв, програму «Шкільний автобус», розвиток STEM-лабораторій та цифровізацію. Важливе місце займає охорона здоров'я через програми боротьби з захворюваннями та забезпечення медичними послугами. Розвиток інфраструктури

включає реконструкцію систем водопостачання, модернізацію котелень, впровадження інтелектуального освітлення. Створення комфортного середовища передбачає реконструкцію парків, облаштування спортивних майданчиків, оновлення закладів культури. Екологічний компонент включає запровадження роздільного збору відходів та охорону водних ресурсів. Головною метою є доступні та якісні послуги освіти й охорони здоров'я, інклюзивність, безпека, енергоефективність і сучасні громадські простори. Частина мешканців користується послугами Харкова (освіта, медицина, культура), тому завдання громади — забезпечити базову доступність і безпечність послуг на місці, з акцентом на інклюзію та сучасні стандарти.

Таблиця IV.4. Операційні цілі і завдання до стратегічної цілі 2

Операційна ціль	Завдання
2.1. Розвиток освіти, інклюзії та охорони здоров'я	2.1.1. Модернізація освітньої інфраструктури, розвиток позашкільної освіти, STEM-лабораторій 2.1.2. Створення умов для дітей з особливими потребами 2.1.3. Підвищення якості медичних послуг, підтримка ментального здоров'я та здорового способу життя
2.2. Розвиток інфраструктури та комунальних послуг	2.2.1. Модернізація транспортної мережі 2.2.2. Розвиток та енергомодернізація комунальної інфраструктури
2.3. Розвиток комфортного середовища та культурної пропозиції	2.3.1. Благоустрій та розвиток комфортних просторів 2.3.2. Розвиток культурно-дозвілдової інфраструктури та спорту
2.4. Екологія та управління з відходами	2.4.1. Роздільний збір, сортування і переробка ТПВ 2.4.2. Захист водних ресурсів і поліпшення якості питної води 2.4.3. Екологічний моніторинг і нагляд за дотриманням норм

Очікувані результати (Ціль 2)

- Модернізована освітня, медична та соціальна інфраструктура
- Покращення доступності і якості комунальних послуг
- Розвиток безбар'єрного середовища та інклюзії
- Створення нових зелених зон і покращене довкілля
- Вищий рівень безпеки та комфорту мешканців
- Ефективна система управління відходами

Таблиця IV.5. Індикатори для оцінки досягнення цілі 2

Індикатор	Значення		Од. виміру
	Базове (2024)	Цільове (2027)	
Охоплення дошкільною освітою	85	95	% дітей 3–6 р.
Кількість модернізованих освітніх закладів	0	3	од.
Наявність шкільних автобусів	1	2	од.
Кількість STEM-лабораторій	0	3	од.

Частка закладів з інклюзивним навчанням	40	100	%
Кількість реконструйованих систем водопостачання	0	2	од.
Скорочення втрат води у мережах	35	20	%
Кількість модернізованих котелень	0	3	од.
Зекономлена енергія від модернізації	0	500	МВт·год/рік
Наявність інтелектуальної системи освітлення	ні	так	так/ні
Кількість створених/реконструйованих парків	0	2	од.
Кількість облаштованих спортивних майданчиків	0	5	од.
Кількість облаштованих дитячих майданчиків	5	15	од.
Охоплення послугами з ТПВ	90	100	% домогосп.
Рівень роздільного збору відходів	5	30	% відходів
Наявність сортувальної станції ТПВ	ні	так	так/ні
Суб'єктивна задоволеність життям	5,2	6,5	бал (1-10)

Стратегічна ціль 3. Згуртованість громади та ефективне врядування

На період до 2027 року розвиток Височанської громади у сфері згуртованості та врядування буде спрямований на посилення соціальної інтеграції, підтримку вразливих категорій населення, підвищення ефективності управління та формування безпечного середовища. Розвиток людського капіталу зосереджений на підтримці молоді, освітніх і громадських ініціатив, а також інтеграції ВПО і ветеранів через реконструкцію громадських просторів та програми соціального захисту. Ефективне врядування передбачає впровадження цифрових інструментів управління через створення електронного реєстру, системи електронного документообігу, розвиток земельних відносин. Створення безпекових умов охоплює реконструкцію приміщень для пожежної охорони, впровадження системи відеоспостереження, створення муніципальної варти та реалізацію програм територіальної оборони. Простір довіри, участі та партнерств: прозора влада, сучасні інструменти управління, підтримка молодіжних, ветеранських, інклюзивних ініціатив та міжнародної співпраці. Міжмуніципальна співпраця з Харковом і сусідніми громадами (спільні проекти у транспорті, відходах, безпеці) та робота з донорами посилять спроможність і пришвидшать відновлення.

Таблиця IV.6. Операційні цілі і завдання до стратегічної цілі 3

Операційна ціль	Завдання
3.1. Розвиток людського капіталу	3.1.1. Підтримка молоді, освітніх ініціатив і громадянського суспільства 3.1.2. Підтримка ветеранів, ВПО та соціально вразливих груп
3.2. Ефективне врядування	3.2.1. Протидія воєнним впливам, інклюзивність та гендерна рівність 3.2.2. Прозорість і підзвітність, розвиток адмінпослуг 3.2.3. Міжмуніципальне та міжнародне співробітництво
3.3. Створення безпекових умов.	3.3.1. Модернізація безпекової інфраструктури. 3.3.2. Розвиток безпечного середовища

Очікувані результати (Ціль 3)

- Зростання громадської активності та участі мешканців
- Підвищення прозорості та підзвітності влади
- Розвиток молодіжних, ветеранських та інклюзивних ініціатив
- Залучення міжнародної технічної допомоги і партнерств
- Зростання довіри до влади та відчуття безпеки
- Створення ефективної системи цивільного захисту

Таблиця IV.7 Індикатори для оцінки досягнення цілі 3

Індикатор	Значення		Од. виміру
	Базове (2024)	Цільове (2027)	
Кількість активних громадських організацій	6	11	од.
Кількість облаштованих громадських просторів для молоді	1	3	од.
Охоплення ветеранів програмами підтримки	60	90	%
Охоплення ВПО інтеграційними програмами	40	80	%
Кількість електронних послуг	72	90	од.
Наявність електронного реєстру громади	ні	так	так/ні
Наявність системи електронного документообігу	ні	так	так/ні
Оцінка прозорості комунікації влади	5,0	7,5	бал (1-10)
Рівень зацікавленості мешканців справами громади	35	55	%
Кількість міжнародних партнерств/проєктів	2	8	од.
Наявність місцевої служби пожежної охорони	ні	так	так/ні
Наявність системи відеоспостереження	ні	так	так/ні
Наявність муніципальної варті	ні	так	так/ні
Кількість проведених навчань з безпеки	2	12	од./рік
Рівень особистого відчуття безпеки	4,5	6,5	бал (1-10)

III. Узгодженість стратегії Височанської селищної територіальної громади до 2027 року з державними та регіональними стратегічними документами

Основні положення Стратегії розвитку Височанської територіальної громади узгоджені з Державною стратегією регіонального розвитку на 2021–2027 роки та Стратегією регіонального розвитку Харківської області. На момент розроблення Стратегії розвитку Височанської територіальної громади враховано актуалізований варіант Стратегії розвитку Харківської області на період до 2027 року, затверджений рішенням Харківської обласної ради від 24 квітня 2025 року № 1150-VIII, а також положення та індикативні напрями Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695 (зі змінами).

Стратегія розвитку Височанської громади розроблялася відповідно до ключових елементів Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки та Стратегії

розвитку Харківської області до 2027 року, що засвідчує спільне бачення ситуації в країні та регіоні, а також узгодженість напрямів подальшої діяльності на державному, регіональному та місцевому рівнях.

Стратегічною метою державної регіональної політики до 2027 року є посилення соціально-гуманітарної, економічної, просторової згуртованості України, підвищення рівня безпеки і добробуту громадян шляхом задоволення потреб регіонів та територіальних громад у відновленні інфраструктури та модернізації економіки за принципом «краще, ніж було», ефективного використання внутрішнього потенціалу територій, розвитку системи демократичного, децентралізованого та інклюзивного багаторівневого врядування. Досягнення цієї мети забезпечується через три стратегічні цілі ДСРР:

1. Зміцнення соціальної згуртованості та підвищення якості життя населення на всій території країни.
2. Підвищення конкурентоспроможності регіонів і розвиток економіки з високою доданою вартістю.
3. Удосконалення багаторівневого врядування, децентралізації та інституційної спроможності громад.

Стратегічне бачення розвитку Харківської області — це регіон з високою якістю життя, безпечним і чистим довкіллям, конкурентоспроможною та смарт-спеціалізованою економікою з високою доданою вартістю, сприятливим інвестиційним кліматом, розвиненою інноваційною інфраструктурою, активною громадянською участю та ефективним врядуванням. Це бачення реалізується через такі стратегічні цілі:

1. Забезпечення високої якості життя населення на всьому просторі регіону.
2. Забезпечення чистого навколишнього середовища на всьому просторі регіону.
3. Побудова конкурентоспроможної та смарт-спеціалізованої просторової економіки з високою доданою вартістю.
4. Забезпечення інвестиційно привабливого клімату в регіоні і створення інноваційної та інвестиційної інфраструктури.
5. Підвищення рівня управління та самоврядування (децентралізація, цифровізація, інституційна спроможність).

Матриці відповідності нижче ілюструють узгодження стратегічних і операційних цілей Стратегії розвитку Височанської громади зі стратегічними цілями Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки та зі стратегічними цілями Стратегії розвитку Харківської області на період до 2027 року.

Розробка Стратегії розвитку Височанської селищної територіальної громади до 2027 року здійснювалося на основі Державної та Регіональної стратегій і комплексних аналітичних досліджень, що дало змогу здійснити всебічну оцінку базового стану території. Під час підготовки використано такі документи та нормативно-методичні акти:

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Закон України «Про засади державної регіональної політики».

Постанова Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 року № 932 «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів».

Таблиця IV.8 Матриця відповідності операційних цілей Височанської ТГ державним стратегічним цілям (ДСРР, до 2027 року)

Стратегічна ціль Височанської ТГ	Операційна ціль Височанської ТГ	ДСРР 1 — Зміцнення соціальної згуртованості та підвищення якості життя населення на всій території країни	ДСРР 2 — Підвищення конкурентоспроможності регіонів і розвиток економіки з високою доданою вартістю	ДСРР 3 — Удосконалення багаторівневого врядування, децентралізації та інституційної спроможності громад
1. Економічний розвиток та підвищення конкурентоспроможності громади	1.1. Сприяння сталому економічному розвитку громади		x	
	1.2. Розвиток малого та середнього підприємництва		x	
2. Підвищення якості життя та розвиток комфортного середовища	2.1. Розвиток освіти, інклюзії та охорони здоров'я	x		
	2.2. Розвиток інфраструктури та комунальних послуг	x	x	
	2.3. Розвиток комфортного середовища та культурної пропозиції	x		
	2.4. Екологія та управління відходами	x		
3. Згуртованість громади та ефективне врядування	3.1. Розвиток людського капіталу	x		
	3.2. Ефективне врядування	x		x
	3.3. Створення безпечних умов		x	x

Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 31 березня 2016 року № 79 «Про затвердження Методики розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації» (зі змінами), зареєстрований у Міністерстві юстиції України 26 квітня 2016 року за № 632/28762.

«Програма економічного і соціального розвитку Височанської селищної ради на 2022 рік», затверджена рішенням XVI сесії Височанської селищної ради VIII скликання від 23 грудня 2021 року, та «Програма економічного і соціального розвитку Височанської селищної ради на 2023 рік», затверджена рішенням XVIII сесії VIII скликання від 16 грудня 2022 року.

Стратегія розвитку Харківської області на 2021–2027 роки та План заходів на 2021–2027 роки з її реалізації, затверджені рішенням Харківської обласної ради від 24 квітня 2025 року № 1150-VIII.

Таблиця IV.9 Матриця відповідності операційних цілей Височанської ТГ стратегічним цілям Харківської області (2021–2027)

Стратегічна ціль Височанської ТГ	Операційна ціль Височанської ТГ	1. Забезпечення високої якості життя населення на всьому просторі регіону	2. Забезпечення чистого навколишнього середовища на всьому просторі регіону	3. Побудова конкурентоспроможної та смарт-спеціалізованої просторової економіки з високою доданою вартістю	4. Забезпечення інвестиційно привабливого клімату в регіоні і створення інноваційної та інвестиційної інфраструктури	5. Підвищення рівня управління та самоврядування (децентралізація, цифровізація, інституційна спроможність)
1. Економічний розвиток та підвищення конкурентоспроможності громади	1.1. Сприяння сталому економічному розвитку громади			x	x	
	1.2. Розвиток малого та середнього підприємництва			x		
2. Підвищення якості життя та розвиток комфортного середовища	2.1. Розвиток освіти, інклюзії та охорони здоров'я	x				
	2.2. Розвиток інфраструктури та комунальних послуг	x	x	x		
	2.3. Розвиток комфортного середовища та культурної пропозиції	x	x			
	2.4. Екологія та управління відходами		x		x	
3. Згуртованість громади та ефективне врядування	3.1. Розвиток людського капіталу	x				
	3.2. Ефективне врядування					x
	3.3. Створення безпечних умов	x			x	x

РОЗДІЛ V. ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ, ОЦІНЮВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ВИСОЧАНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2027 РОКУ

I. Принципи і процедури моніторингу та оцінювання

Результативність стратегічного управління значною мірою залежить від того, наскільки якісно організовано моніторинг і оцінювання виконання Стратегії. Саме системний, методичний і регулярний аналіз відповідності досягнутих результатів поставленим цілям дозволяє досягати успіху у сфері стратегічного менеджменту.

Стратегічний документ був підготовлений із дотриманням важливого принципу — партиципації (залучення), якого розробники намагалися дотримуватися навіть у складних умовах, спричинених російською агресією. Цей підхід має зберігатися і під час впровадження та оцінки Стратегії. У громаді вже існує високий рівень залучення всіх зацікавлених сторін, однак із нормалізацією ситуації необхідно ще більше розширювати можливості для комунікації та обміну думками щодо розробки й оцінки результативності Стратегічного плану, особливо враховуючи поступову інтеграцію внутрішньо переміщених осіб як постійних мешканців.

Для організації моніторингу міський голова створює робочу групу з моніторингу та оцінки реалізації Стратегії, до якої входять представники структурних підрозділів, відповідальних за виконання Стратегії, а також, за потреби, представники громадських організацій, бізнесу та інших зацікавлених сторін. Очолює цю групу заступник міського голови, а її діяльність триває протягом усього періоду реалізації Стратегії.

Засідання робочої групи проводяться за потреби, але не рідше одного разу на півроку. Вони вважаються правомочними, якщо присутні більше половини членів групи, а рішення ухвалюються більшістю голосів. Головує на засіданнях керівник групи, а у разі його відсутності — заступник або секретар. Секретар веде протокол засідання, який підписують секретар і головуючий, а до протоколу додається список присутніх.

Моніторинг передбачає регулярний збір і аналіз інформації щодо досягнення запланованих результатів. Це дозволяє оцінити, чи виконуються оперативні цілі, завдання та проекти згідно з графіком, чи відповідає кількість і якість результатів запланованим показникам, чи досягаються очікувані результати без перевищення витрат, а також чи не змінилися зовнішні обставини настільки, що потребують коригування Стратегії.

Процедура моніторингу передбачає дворівневе оцінювання на рівні показників результативності стратегії, а також на рівні сукупності проєктів передбачених планом реалізації стратегії на відповідний період. Основою для моніторингу є таблиця «Система показників для оцінювання результативності реалізації Стратегії», яка містить індикатори виконання окремих заходів. Вона відображає ситуацію на момент прийняття Стратегії та цільовий стан — у 2027 році.

Робоча група також може здійснювати моніторинг загальних тенденцій соціально-економічного та культурного розвитку, змін у державній політиці, законодавстві та інших важливих для громади факторів. Про такі зміни члени групи інформують на засіданнях.

Для участі у моніторингу або окремих його етапах (планування, організація, збір, обробка чи аналіз даних, оприлюднення результатів) виконавчий комітет Височанської міської ради може залучати зовнішніх експертів, громадські організації, наукові установи, донорів та інших партнерів.

Додатковим джерелом інформації для аналізу динаміки виконання Стратегії стане щорічне соціологічне опитування за уніфікованою анкетною, розробленою на початку роботи над Стратегією, що дозволяє проводити порівняльний аналіз. Таке опитування проводитиметься у четвертому кварталі кожного звітного року.

Робоча група готує звіти про результати моніторингу реалізації Стратегії. Звіт містить описову частину та форми згідно з додатками до Методичних рекомендацій, затверджених Міністерством розвитку громад та територій України, а також може містити ілюстрації та додаткові матеріали. Звіти подаються на затвердження міському голові.

Річний звіт про результати моніторингу доводиться до відома громадської моніторингової групи, яку призначає міський голова у першому кварталі наступного року. До її складу входять представники ради, виконкому, апарату громади, фермери, підприємці, вчителі, активісти. Група формується так, щоб у ній були представлені різні вікові, гендерні, соціальні групи, а також постійні мешканці та переселенці.

Для інформування мешканців про стратегічне управління, планування, моніторинг і оцінку здійснюються такі заходи: інформація про ухвалення Стратегії, початок її реалізації та хід виконання регулярно публікується на офіційному сайті Височанської міської ради, у соціальних мережах громади та на міських дошках оголошень; скорочена та спрощена версія Стратегії розміщується у друкованому та електронному вигляді на всіх доступних носіях; на сайті громади публікується повний текст, скорочена версія та інформація про виконання поточних завдань, яка оновлюється планово та системно.

Документ розроблений на період 2025–2027 років, оскільки чинна державна стратегія регіонального розвитку діє до 2027 року, і стратегія громади має бути з нею узгоджена. У 2027 році громада розпочне новий цикл (оновлення) стратегічного планування відповідно до державних термінів, що передбачатиме розробку плану реалізації стратегії на наступний період та актуалізацію стратегії в разі потреби. Водночас, враховуючи динамічні та непередбачувані умови воєнного часу, важливо забезпечити гнучкість Стратегії. Тому кожен звіт міститиме інформацію про необхідність її оновлення. За потреби процедура оновлення буде ініційована головою громади та проведена робочою групою з моніторингу.

Система показників для оцінювання результативності реалізації Стратегії розвитку Височанської громади базується на індикаторах, визначених для оцінки досягнення кожної стратегічної цілі, що подані у відповідних таблицях в описах цілей. Моніторинг цих показників здійснюється на регулярній основі з метою оцінки прогресу у досягненні стратегічних цілей та своєчасного внесення коригувань у процес реалізації Стратегії. Деталізація моніторингу забезпечується на рівні оцінки показників результативності реалізації окремих проєктів плану реалізації стратегії.

ДОДАТКИ

Додаток А. Перелік адміністративних послуг, які надаються через Центр надання адміністративних послуг Височанської селищної ради Харківського району Харківської області.

№ з/п	Ідентифікатор	Найменування адміністративної послуги	Правові підстави для надання адміністративної послуги
РЕЄСТРАЦІЯ / ЗНЯТТЯ З РЕЄСТРАЦІЇ МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ / ПЕРЕБУВАННЯ			
1.	00034	Реєстрація місця проживання	Закон України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні»
2.	01217	Реєстрація місця проживання дитини до 14 років	
3.	00037	Зняття із задекларованого/zareєстрованого місця проживання (перебування)	
4.	00040	Реєстрація місця перебування	
5.	00038	Видача витягу з реєстру територіальної громади	
6.		Внесення до паспорта громадянина України відомостей про зміну нумерації будинків, перейменування вулиць (проспектів, площ, провулків тощо), населених пунктів, адміністративно-територіальних одиниць, зміни в адміністративно-територіальному устрої	
ВИДАЧА ДОВІДОК			
7.		Видача довідки про те, що громадянин ніде не працює	Закон України «Про звернення громадян» Закон України «Про зайнятість населення» Наказ Державної служби статистики України від 11.04.2016 року № 56 «Про затвердження Інструкції з ведення погосподарського обліку в сільських, селищних та міських радах»
8.		Видача довідки про те, що громадянин ніде не працює та трудової книжки, з його слів, не має	Закон України «Про звернення громадян» Закон України «Про зайнятість населення» Наказ Державної служби статистики України від 11.04.2016 року № 56 «Про затвердження Інструкції з ведення погосподарського обліку в сільських, селищних та міських радах»

			радах»
9.		Видача довідки про те, що громадянин на момент смерті ніде не працював та трудової книжки не має	Закон України «Про звернення громадян» Закон України «Про зайнятість населення» Наказ Державної служби статистики України від 11.04.2016 року № 56 «Про затвердження Інструкції з ведення погосподарського обліку в сільських, селищних та міських радах»
10.		Видача довідки про те, що громадянин на момент смерті ніде не працював згідно трудової книжки	Закон України «Про звернення громадян» Закон України «Про зайнятість населення» Наказ Державної служби статистики України від 11.04.2016 року № 56 «Про затвердження Інструкції з ведення погосподарського обліку в сільських, селищних та міських радах»
11.		Видача довідки про спільне проживання та ведення спільного господарства до дня смерті пенсіонера (для виплати недоотриманої пенсії померлого)	Закон України «Про звернення громадян» Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» Закон України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» Закон України «Про пенсійне забезпечення»
12.		Видача довідки матері, яка народила та виховала до 6-ти річного віку дитину-інваліда	Закон України «Про звернення громадян» Закон України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям»
13.		Видача довідки матері, яка народила та виховала до 6-ти річного віку 5 та більше дітей	Закон України «Про звернення громадян» Закон України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям»
14.		Видача довідки про те, що домоволодіння має пічне опалення	Закон України «Про звернення громадян» Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»
15.		Видача довідки про те що поховав (ла) та поніс (ла) витрати на поховання (для непрацюючих)	Закон України «Про звернення громадян» Закон України «Про загальнообов'язкове державне

			соціальне страхування»
16.		Видача довідки про наявність у фізичної особи земельних ділянок (форма № 3 ДФ, затверджена наказом Міндоходів і зборів України № 32 від 17.01.2014 року)	Закон України «Про звернення громадян» Наказ Міністерства доходів і зборів України від 17.01.2014 року № 32 «Про затвердження Порядку видачі довідки про наявність у фізичної особи земельних ділянок та її форми»
17.		Видача довідки про зареєстрованих у житловому приміщенні/будинку осіб	Закон України «Про звернення громадян» Постанова Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 року № 207 «Про затвердження Правил реєстрації місця проживання та Порядку передачі органам реєстрації інформації до Єдиного державного демографічного реєстру»
18.		Видача довідки про те, що дитина (діти) проживає (ють) та знаходиться (яться) на повному утриманні одного з батьків	Закон України «Про звернення громадян» Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»
АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ СОЦІАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ			
19.	00144	Призначення державної допомоги при народженні дитини	Закон України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми»
20.	00143	Призначення державної допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами жінкам, які не застраховані в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування	
21.	00150	Призначення державної допомоги на дітей одиноким матерям	
22.	00141	Видача довідки для отримання пільг особам з інвалідністю, які не мають права на пенсію чи соціальну допомогу	Закон України "Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні"
23.	00169	Видача довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи	Закон України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"
24.	00133	Призначення державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям	Закон України "Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям"
25.	00151	Призначення державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю	Закон України "Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям

26.	00152	Призначення надбавки на догляд за особами з інвалідністю з дитинства та дітьми з інвалідністю	з інвалідністю"
27.	00096	Призначення державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю	Закон України "Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю"
28.	00099	Призначення державної соціальної допомоги на догляд	
29.	01995	Призначення компенсації за догляд фізичній особі, яка надає соціальні послуги з догляду без здійснення підприємницької діяльності на професійній основі	Закон України "Про соціальні послуги"
30.	00103	Призначення грошової допомоги особі, яка проживає разом з особою з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу, яка за висновком лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я потребує постійного стороннього догляду, на догляд за нею	Закон України "Про психіатричну допомогу"
31.	02417	Надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам	Закон України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"
32.	01877	Призначення одноразової грошової допомоги у разі інвалідності волонтера внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманого під час надання волонтерської допомоги в районі проведення антитерористичних операцій, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, бойових дій та збройного конфлікту	Закон України "Про волонтерську діяльність"
33.	00112	Призначення одноразової грошової/матеріальної допомоги особам з інвалідністю та дітям з інвалідністю	Закон України "Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні"
34.	00154	Призначення тимчасової державної допомоги дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів або не мають можливості утримувати дитину або	Сімейний кодекс України

		місце їх проживання чи перебування невідоме	
35.	00135	Призначення одноразової винагороди жінкам, яким присвоєно почесне звання України "Мати-героїня"	Закон України "Про державні нагороди України"
36.	00139	Прийняття рішення щодо надання соціальних послуг	Закон України "Про соціальні послуги"
37.	00122	Видача особі подання про можливість призначення її опікуном або піклувальником повнолітньої недієздатної особи або особи, цивільна дієздатність якої обмежена	Цивільний кодекс України
38.	00123	Видача дозволу опікуну на вчинення правочинів щодо відмови від майнових прав підопічного	
39.	00124	Видача дозволу опікуну на вчинення правочинів щодо видання письмових зобов'язань від імені підопічного	
40.	00125	Видача дозволу опікуну на вчинення правочинів щодо укладення договорів, які підлягають нотаріальному посвідченню та (або) державній реєстрації, у тому числі договорів щодо поділу або обміну житлового будинку, квартири	
41.	00126	Видача дозволу опікуну на вчинення правочинів стосовно укладення договорів щодо іншого цінного майна	
42.	00127	Видача дозволу опікуну на вчинення правочинів щодо управління нерухомим майном або майном, яке потребує постійного управління, власником якого є підопічна недієздатна особа	
43.	01981	Видача дозволу опікуну на вчинення правочинів щодо передання нерухомого майна або майна, яке потребує постійного управління, власником якого є підопічна недієздатна особа, в управління іншій особі за договором	

44.	00129	Видача піклувальнику дозволу на надання згоди особі, дієздатність якої обмежена, на вчинення правочинів щодо відмови від майнових прав підопічного	
45.	00130	Видача піклувальнику дозволу на надання згоди особі, дієздатність якої обмежена, на вчинення правочинів щодо видання письмових зобов'язань від імені підопічного	
46.	00131	Видача піклувальнику дозволу на надання згоди особі, дієздатність якої обмежена, на вчинення правочинів щодо укладення договорів, які підлягають нотаріальному посвідченню та (або) державній реєстрації, у тому числі щодо поділу або обміну житлового будинку, квартири	
47.	01980	Видача піклувальнику дозволу на надання згоди особі, дієздатність якої обмежена, на вчинення правочинів щодо укладення договорів щодо іншого цінного майна	
48.	00171	Призначення одноразової компенсації батькам померлого учасника ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, смерть якого пов'язана з Чорнобильською катастрофою	Закон України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали слідок Чорнобильської катастрофи»
49.	01191	Призначення одноразової компенсації дружинам (чоловікам), якщо та (той) не одружилися вдруге, померлих громадян, смерть яких пов'язана з Чорнобильською катастрофою, участю в ліквідації наслідків інших ядерних аварій, у ядерних випробуваннях, військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, у складанні ядерних зарядів та здійсненні на них регламентних робіт	Закон України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали слідок Чорнобильської катастрофи»
50.	00172	Призначення одноразової компенсації сім'ям, які втратили годувальника із числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, смерть яких	Закон України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали слідок Чорнобильської катастрофи»

		пов'язана з Чорнобильською катастрофою	
51.	01255	Призначення грошової компенсації замість санаторно-курортної путівки особам з інвалідністю внаслідок війни та прирівняним до них особам	Закон України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”
52.	00221	Призначення грошової компенсації особам з інвалідністю замість санаторно-курортної путівки	Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні»
53.	00222	Призначення грошової компенсації вартості проїзду до санаторно-курортного закладу (відділення спінального профілю) і назад особам, які супроводжують осіб з інвалідністю I та II групи з наслідками травм і захворюваннями хребта та спинного мозку	Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні»
54.	00224	Призначення грошової компенсації замість санаторно-курортної путівки громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи	Закон України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»
55.	00225	Призначення грошової компенсації особам з інвалідністю на бензин, ремонт і технічне обслуговування автомобілів та на транспортне обслуговування	Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні»,
56.	00960	Призначення державної допомоги на дітей, які виховуються у багатодітних сім'ях	Закони України „Про охорону дитинства”
57.	00170	Призначення компенсації та допомоги дітям, які потерпіли від Чорнобильської катастрофи, дітям з інвалідністю, інвалідність яких пов'язана з Чорнобильською катастрофою, та їх батькам	Закон України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»
58.	01775	Призначення одноразової натуральної допомоги «паунок малюка»	Закон України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» Закон України від 30 вересня 2020 р. №930-ІХ «Про державну допомогу сім'ям з дітьми»
59.	01227	Видача грошової компенсації вартості одноразової натуральної допомоги «паунок малюка»	щодо надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «паунок малюка»
60.	00155	Надання субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу,	Закон України «Про житлово-комунальні послуги»

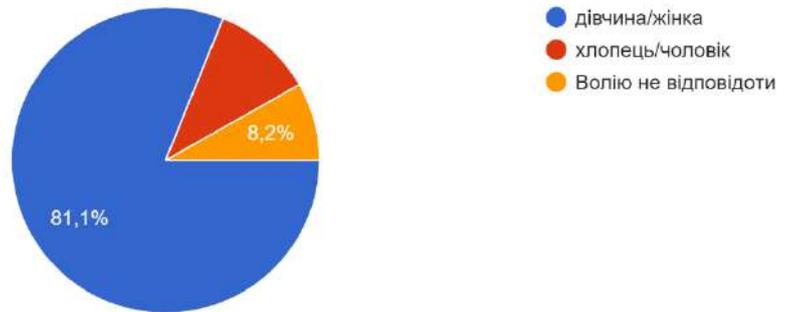
		твердого та рідкого пічного побутового палива	
61.	00157	Призначення пільги на придбання палива, у тому числі рідкого, скрапленого балонного газу для побутових потреб	Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про жертви нацистських переслідувань», «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», «Про охорону дитинства»
62.	01974	Призначення пільги на оплату житла, комунальних послуг	Закони України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про жертви нацистських переслідувань»
63.	00237	Встановлення статусу члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни та члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України, видача посвідчення/довідки, продовження строку дії посвідчення (вклеювання бланка-вкладки)	Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»
64.	00241	Встановлення статусу особи з інвалідністю внаслідок війни, видача посвідчення/довідки, продовження строку дії посвідчення (вклеювання бланка-вкладки)	Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»
65.	01588	Встановлення статусу постраждалого учасника Революції Гідності, видача посвідчення	Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»
66.	01286	Встановлення статусу учасника бойових дій, видача посвідчення	Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»
67.	01198	Вклеювання бланка-вкладки до посвідчення учасника бойових дій, особи з інвалідністю внаслідок війни II і III групи з числа учасників бойових дій у період Другої світової війни, яким виповнилося 85 років і більше	Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»

68.	01285	Позбавлення статусу учасника бойових дій за заявою такої особи	Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»
69.	01877	Призначення одноразової грошової допомоги у разі інвалідності волонтера внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманого під час надання волонтерської допомоги в районі проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, здійснення заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України та/або іншої країни проти України, бойових дій та збройного конфлікту	Закон України «Про волонтерську діяльність»
70.	00239	Встановлення статусу учасника війни, видача посвідчення	Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»
71.	01597	Видача нового посвідчення учасника бойових дій, особи з інвалідністю внаслідок війни, учасника війни, члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни, члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України, постраждалого учасника Революції Гідності замість непридатного/втраченого та у разі зміни персональних даних	Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»
72.	02499	Позбавлення статусу особи з інвалідністю внаслідок війни, члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України за заявою такої особи	Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»

Додаток Б. Нормативна грошова оцінка земельних ділянок в межах території Височанської селищної ради Харківського району Харківської області.

Географія опитування

Опитування проводилося по всій території громади. Від загальної кількості опитаних 20% мешкають в сел. Бабаї, 36% в сел. Високий, 38% в сел. Покотилівка, по 2% в с. Ржавець та Нова Березівка. Решта опитаних (менше 2%) мешканці сусідніх громад.

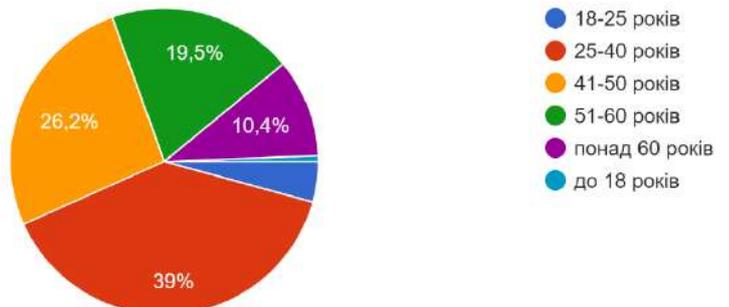

Стать учасників

- Дівчата/жінки: **81,1%** (266 з 328)
- Хлопці/чоловіки: **10,7%** (35 з 328)
- Волю не відповідати: **8,2%** (27 з 328)

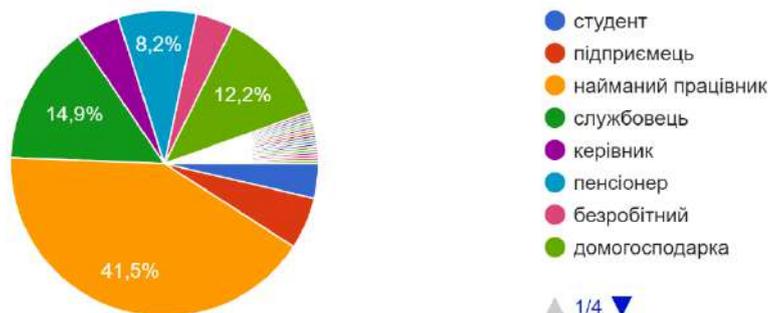
Вікові категорії

- До 18 років: **0,6%** (2 з 328)
- 18-25 років: **4,3%** (14 з 328)
- 26-40 років: **39,0%** (128 з 328)
- 41-50 років: **26,2%** (86 з 328)
- 51-60 років: **19,5%** (64 з 328)
- Понад 60 років: **10,4%** (34 з 328)

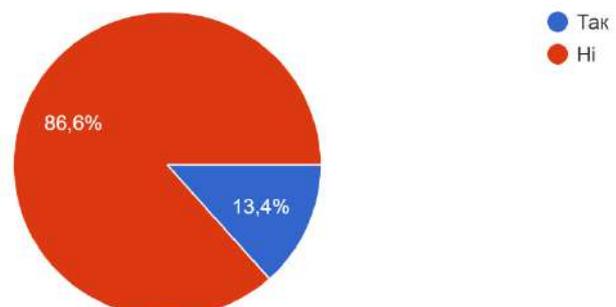
Рід занять

- Студенти: **3,7%** (12 з 328)
- Підприємці: **5,5%** (18 з 328)
- Наймані працівники: **41,5%** (136 з 328)
- Службовці: **14,9%** (49 з 328)
- Керівники: **4,6%** (15 з 328)
- Пенсіонери: **8,5%** (28 з 328)
- Безробітні: **4,0%** (13 з 328)
- Домогосподарки: **12,2%** (40 з 328)

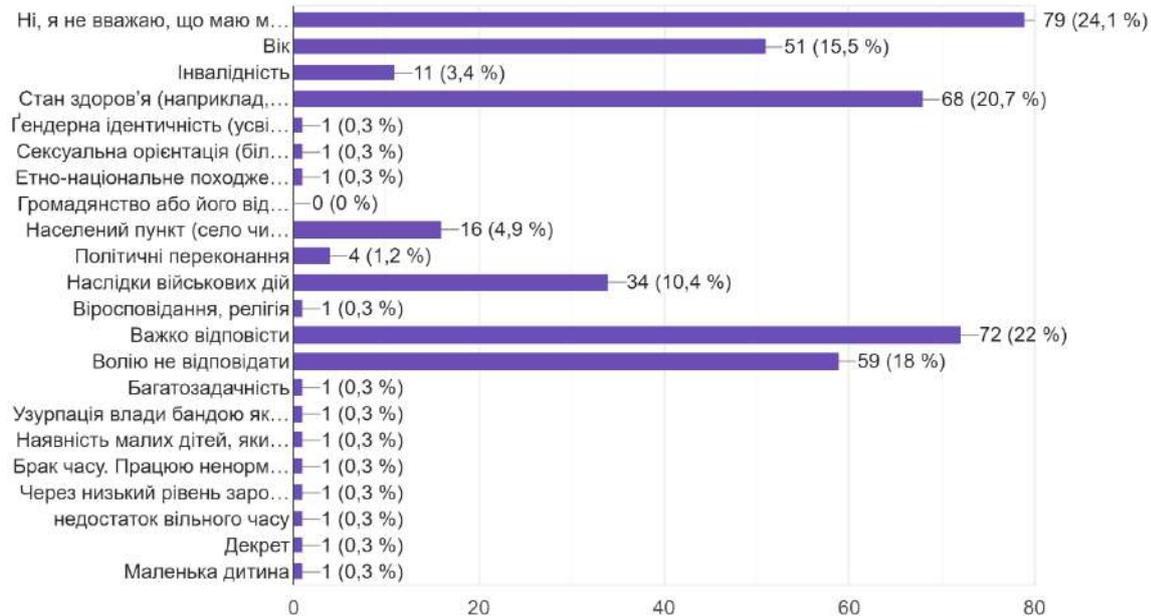
Статус ВПО

- Мають статус ВПО: **13,4%** (44 з 328)

Обмеження можливостей

Чи є причини, через які, на Вашу думку, Ви маєте менше можливостей брати участь у житті суспільства або Вам складніше досягати бажаних цілей?

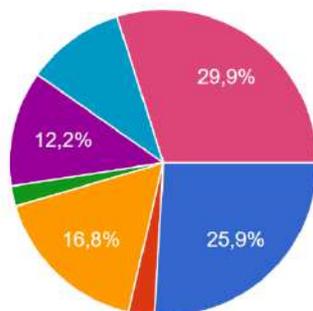
- Не вважають, що мають менше можливостей: **24,1%** (79 з 328)
- Через вік: **89,3%** (293 з 328)
- Через інвалідність: **3,4%** (11 з 328)
- Через стан здоров'я: **20,7%** (68 з 328)
- Через гендерну ідентичність: **0,3%** (1 з 328)
- Через сексуальну орієнтацію: **0,3%** (1 з 328)
- Через етно-національне походження: **0,3%** (1 з 328)
- Через населений пункт: **4,9%** (16 з 328)
- Через політичні переконання: **1,2%** (4 з 328)
- Через наслідки війни: **10,4%** (34 з 328)
- Через вірсповідання: **0,3%** (1 з 328)

Оцінка

громади

Яким із нижчи запропонованих тверджень Ви б охарактеризували Вашу громаду

328 ответов

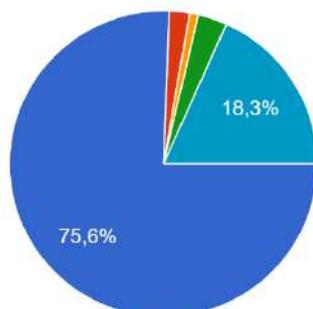
- Я рекомендую свою громаду для проживання своїм друзям та знайом...
- Я виїду звідси при найменшій можливості
- Громада, в якій немає ніяких перспектив
- Тут є де і як себе реалізувати
- Я просто змушений тут жити
- Я хочу щоб тут жили мої діти
- Тут приємно мені жити

- Рекомендую громаду для проживання друзям: **25,9%** (85 з 328)
- Виїду при найменшій можливості: **2,7%** (9 з 328)
- Немає перспектив: **16,8%** (55 з 328)
- Є де і як реалізувати себе: **2,1%** (7 з 328)
- Просто змушений тут жити: **12,2%** (40 з 328)
- Хочу, щоб тут жили мої діти: **10,4%** (34 з 328)
- Тут приємно жити: **29,9%** (98 з 328)

Нерухомість

Чи маєте Ви тут власну нерухомість?

328 ответов

- Так
- Ні, але планую придбати
- Планую продати
- Орендую
- Не живу, але здаю в оренду
- Ні

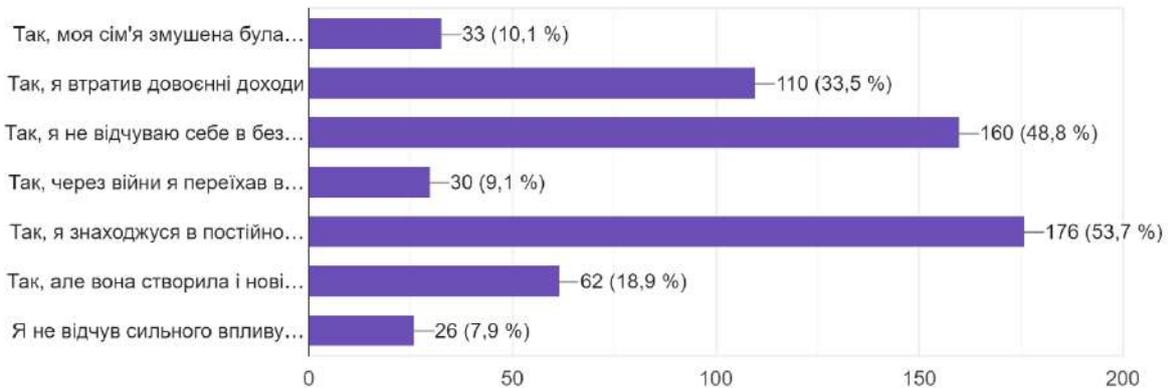
- Є власна нерухомість: **75,6%** (248 з 328)
- Немає, але планую придбати: **2,1%** (7 з 328)
- Планую продати: **0,9%** (3 з 328)
- Орендую: **3,0%** (10 з 328)
- Не маю нерухомості: **20,4%** (67 з 328)

Вплив

війни

На вас вплинула війна (до 3-х зі списку)

328 ответов

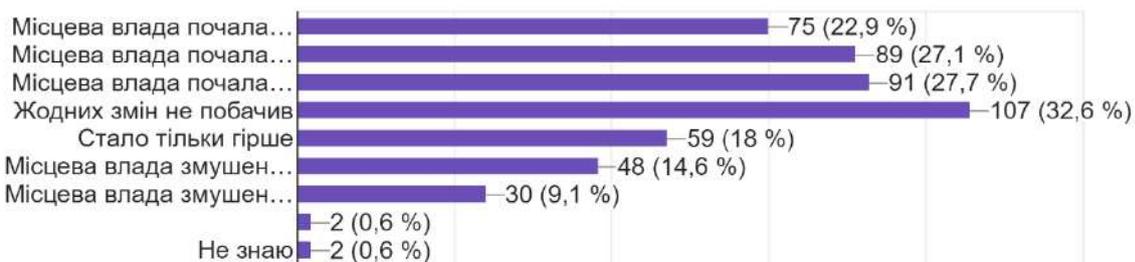

- Сім'я виїхала з громади: **10,1%** (33 з 328)
- Втрата довоєнних доходів: **33,5%** (110 з 328)
- Почуття небезпеки: **48,8%** (160 з 328)
- Переїзд до громади через війну: **9,1%** (30 з 328)
- Постійний страх за близьких: **53,7%** (176 з 328)
- Війна створила нові можливості: **18,9%** (62 з 328)
- Не відчув сильного впливу: **7,9%** (26 з 328)

Чи вплинула війна на роботу місцевої влади?

Чи вплинула війна на роботу місцевої влади (до 3-х зі списку)

328 ответов

(Респонденти могли обрати до 3 відповідей)

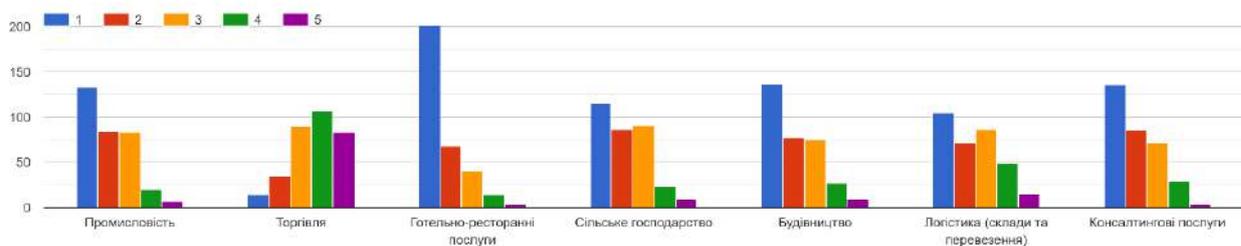
- Місцева влада почала активно допомагати ЗСУ: **22,9%** (75 з 328)
- Місцева влада почала активно допомагати ВПО: **27,1%** (89 з 328)
- Місцева влада почала активно шукати додаткові кошти для розвитку громади: **27,7%** (91 з 328)
- Жодних змін не побачив: **32,6%** (107 з 328)
- Стало тільки гірше: **18,0%** (59 з 328)
- Місцева влада змушена економити на поточних витратах: **14,6%** (48 з 328)
- Місцева влада змушена економити на всіх заходах: **9,1%** (30 з 328)

Вплив війни на роботу місцевої влади

Більшість опитаних зазначила, що місцева влада почала активно шукати додаткові кошти для розвитку громади (91), допомагати ВПО (89) та ЗСУ (75). Водночас, 107 осіб зазначили, що жодних змін у роботі влади не помітили, а 59 вважають, що ситуація лише погіршилася. Це свідчить про те, що хоча зусилля влади помітні, залишається значна частина громади, яка не бачить суттєвого впливу або вважає, що зміни були негативними.

Оцінка стану розвитку галузей економіки та соціального господарства громади (за 5-бальною шкалою):

Як би Ви оцінили на рівні громади стан розвитку наступних галузей та сфер економіки за 5-ти бальною шкалою, де 1 - найнижча оцінка а 5 - найвища

Промисловість

- 1: 40,9% (134 з 328)
- 2: 25,9% (85 з 328)
- 3: 25,3% (83 з 328)
- 4: 6,1% (20 з 328)
- 5: 2,7% (9 з 328)

Торгівля

- 1: 4,6% (15 з 328)
- 2: 10,7% (35 з 328)
- 3: 27,1% (89 з 328)
- 4: 32,6% (107 з 328)
- 5: 25,9% (85 з 328)

Готельно-ресторанні послуги

- 1: 61,9% (203 з 328)
- 2: 20,7% (68 з 328)
- 3: 12,5% (41 з 328)
- 4: 4,3% (14 з 328)
- 5: 1,5% (5 з 328)

Сільське господарство

- 1: 35,7% (117 з 328)
- 2: 26,5% (87 з 328)
- 3: 27,7% (91 з 328)
- 4: 7,3% (24 з 328)
- 5: 3,7% (12 з 328)

Будівництво

- 1: 42,1% (138 з 328)
- 2: 23,8% (78 з 328)
- 3: 22,9% (75 з 328)
- 4: 8,5% (28 з 328)

- 5: **3,7%** (12 з 328)

Логістика (склади та перевезення)

- 1: **32,3%** (106 з 328)
- 2: **22,0%** (72 з 328)
- 3: **26,5%** (87 з 328)
- 4: **14,9%** (49 з 328)
- 5: **5,2%** (17 з 328)

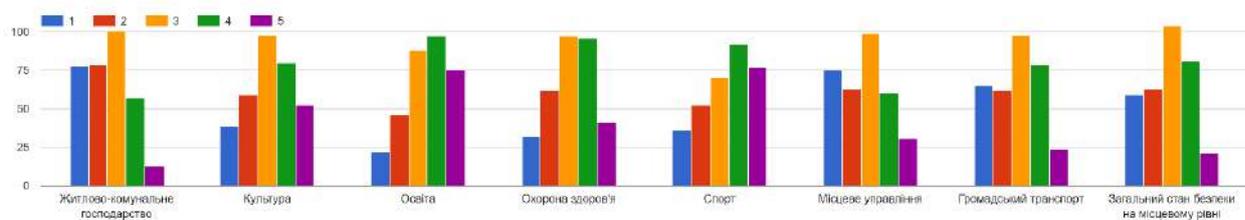
Консалтингові послуги

- 1: **41,8%** (137 з 328)
- 2: **26,2%** (86 з 328)
- 3: **22,0%** (72 з 328)
- 4: **9,1%** (30 з 328)
- 5: **1,8%** (6 з 328)

Стан розвитку галузей економіки

- **Промисловість** отримала найнижчу оцінку: 134 осіб поставили 1 бал, і лише 9 — 5 балів. Це вказує на критичний стан галузі.
- **Торгівля** виглядає значно краще: 107 осіб оцінили її на 4 бали, 85 — на 5 балів, що свідчить про стабільний розвиток.
- **Готельно-ресторанні послуги** мають критичну ситуацію, де 203 опитаних оцінили стан на 1 бал, а 5 балів дали лише 5 осіб.
- **Сільське господарство** оцінили на 3 бали 91 особа, що показує середній рівень розвитку, проте 117 осіб дали 1 бал.
- **Будівництво та логістика** перебувають у складному стані, з високою кількістю низьких оцінок (1 бал отримали 138 та 106 осіб відповідно).
- **Консалтингові послуги** отримали найменш позитивні оцінки серед усіх галузей (137 осіб дали 1 бал).

Як би Ви оцінили на рівні громади стан розвитку наступних галузей та сфер соціального господарства і управління за 5-ти бальною шкалою, де 1 - найнижча оцінка а 5 - найвища

Житлово-комунальне господарство

- 1: **24,1%** (79 з 328)
- 2: **24,1%** (79 з 328)
- 3: **30,8%** (101 з 328)
- 4: **17,4%** (57 з 328)
- 5: **4,6%** (15 з 328)

Культура

- 1: **12,2%** (40 з 328)
- 2: **18,0%** (59 з 328)
- 3: **29,9%** (98 з 328)
- 4: **24,4%** (80 з 328)

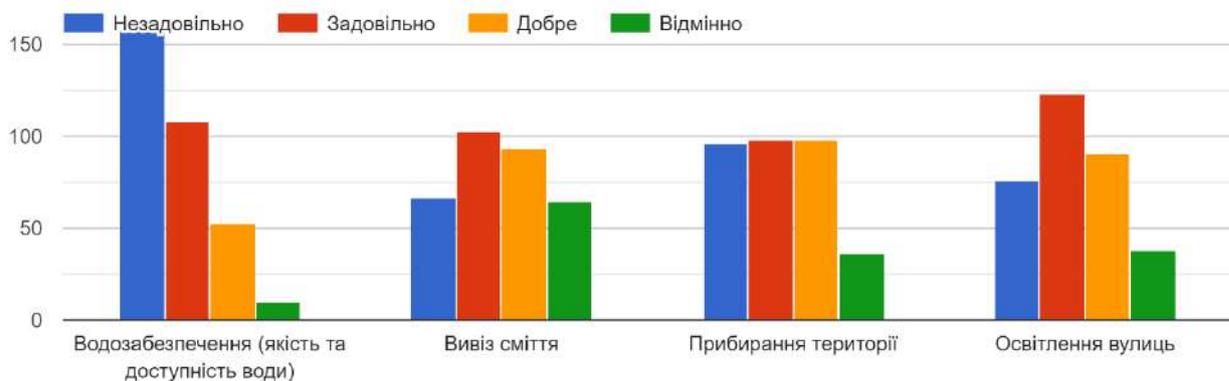
- 5: **16,5%** (54 з 328)
- Освіта**
- 1: **7,0%** (23 з 328)
 - 2: **14,0%** (46 з 328)
 - 3: **26,8%** (88 з 328)
 - 4: **29,6%** (97 з 328)
 - 5: **23,5%** (77 з 328)

Стан соціальних послуг

- **Охорона здоров'я** оцінили переважно середньо: більшість дала 3 та 4 бали (193 відповіді).
- **Спорт** отримав високі оцінки: 171 особа поставила 4 або 5 балів.
- **Місьцеве управління** має здебільшого середній рейтинг: 99 осіб оцінили на 3 бали, а низькі оцінки дали 76 осіб.
- **Громадський транспорт** отримав переважно середні оцінки, проте високі — лише 26 осіб.
- **Безпека** має середній рівень: 104 та 81 особа дали 3 та 4 бали відповідно.

Якість житлово-комунальних послуг

Як би Ви оцінили рівень нинішнього стану окремих показників розвитку житлово-комунальних послуг громади

- **Водозабезпечення** оцінили як незадовільне 157 осіб, що є найбільшим показником серед усіх послуг.
- **Вивіз сміття** отримав збалансовані оцінки, більшість дала 2 або 3 бали.
- **Прибирання території** та **освітлення вулиць** отримали переважно середні оцінки (98 та 123 задовільно відповідно).
- **Стан доріг** викликає значне невдоволення: 128 осіб оцінили його як незадовільний.

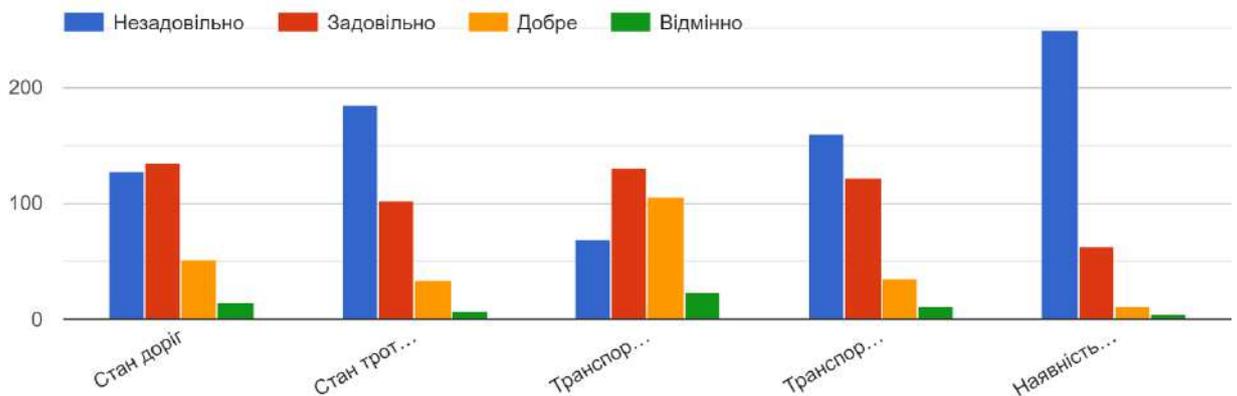
Висновки

1. *Економічна ситуація громади потребує уваги, особливо у сферах промисловості, будівництва та консалтингових послуг. Лише торгівля демонструє позитивні тенденції.*

2. Соціальні послуги, такі як спорт та освіта, отримують вищі оцінки, що свідчить про їхній розвиток, але місцеве управління та громадський транспорт залишаються слабкими місцями.
3. Житлово-комунальні послуги потребують суттєвого покращення, особливо у сфері водозабезпечення та стану доріг.

Стан доріг та транспортне сполучення

Як би Ви оцінили рівень нинішнього стану окремих показників інженерно-транспортної інфраструктури громади

1. Безпека на дорогах:

- Низькі оцінки (1–2 бали): 169 осіб (44.9%).
- Середні оцінки (3 бали): 101 осіб (26.9%).
- Високі оцінки (4–5 балів): 52 осіб (13.8%).
- **Висновок:** Питання безпеки на дорогах залишається критичною проблемою. Більшість респондентів вказують на низький рівень безпеки.

2. Якість пішохідних доріжок:

- Низькі оцінки (1–2 бали): 193 особи (51.3%).
- Середні оцінки (3 бали): 67 осіб (17.8%).
- Високі оцінки (4–5 балів): 62 осіб (16.5%).
- **Висновок:** Відсутність належного тротуарного покриття або його низька якість є значною проблемою.

3. Якість утримання доріг взимку:

- Низькі оцінки (1–2 бали): 178 осіб (47.4%).
- Середні оцінки (3 бали): 88 осіб (23.4%).
- Високі оцінки (4–5 балів): 56 осіб (14.9%).
- **Висновок:** Утримання доріг у зимовий період потребує покращення.

4. Освітлення вулиць:

- Низькі оцінки (1–2 бали): 64 особи (17.0%).
- Середні оцінки (3 бали): 51 особа (13.6%).
- Високі оцінки (4–5 балів): 204 особи (54.4%).

Висновок: Освітлення вулиць є позитивною стороною, хоча залишаються питання щодо рівномірності цього покращення.

Освітні послуги

1. Якість навчання у школах:

- Низькі оцінки (1–2 бали): 52 особи (13.8%).
- Середні оцінки (3 бали): 80 осіб (21.2%).
- Високі оцінки (4–5 балів): 190 осіб (50.3%).
- **Висновок:** Загалом якість шкільної освіти оцінюється позитивно, хоча є простір для вдосконалення.

2. Доступність дошкільних закладів:

- Низькі оцінки (1–2 бали): 75 осіб (19.9%).
- Середні оцінки (3 бали): 58 осіб (15.4%).
- Високі оцінки (4–5 балів): 189 осіб (50.1%).
- **Висновок:** Переважно задовільні оцінки доступності дошкільних закладів, однак є скарги щодо нерівномірного доступу.

3. Якість навчання у дошкільних закладах:

- Низькі оцінки (1–2 бали): 61 особа (16.2%).
- Середні оцінки (3 бали): 60 осіб (15.9%).
- Високі оцінки (4–5 балів): 201 особа (53.4%).
- **Висновок:** Якість дошкільної освіти оцінюється краще, ніж доступність.

4. Доступність ігрових дитячих майданчиків:

- Низькі оцінки (1–2 бали): 98 осіб (26.1%).
- Середні оцінки (3 бали): 72 особи (19.1%).
- Високі оцінки (4–5 балів): 152 особи (40.6%).
- **Висновок:** Існує потреба в збільшенні кількості дитячих майданчиків та поліпшенні їх якості.

5. Доступність позашкільних занять для молоді:

- Низькі оцінки (1–2 бали): 91 особа (24.3%).
- Середні оцінки (3 бали): 79 осіб (21.1%).
- Високі оцінки (4–5 балів): 152 особи (40.6%).
- **Висновок:** Більшість задоволені поточними пропозиціями, однак є потреба у розширенні можливостей.

Рекомендації

1. **Дороги та транспорт:** Запровадити комплексні заходи для покращення безпеки та якості доріг, приділяючи особливу увагу зимовому утриманню та стану тротуарів.
2. **Освітні послуги:** Забезпечити кращу доступність дошкільних закладів і модернізувати шкільну інфраструктуру.
3. **Інфраструктура:** Розширити кількість ігрових майданчиків та позашкільних занять для дітей та молоді.

Ці кроки сприятимуть підвищенню задоволеності мешканців громади та розвитку соціальної інфраструктури.

1. Оцінка доступності форм дозвілля для дітей

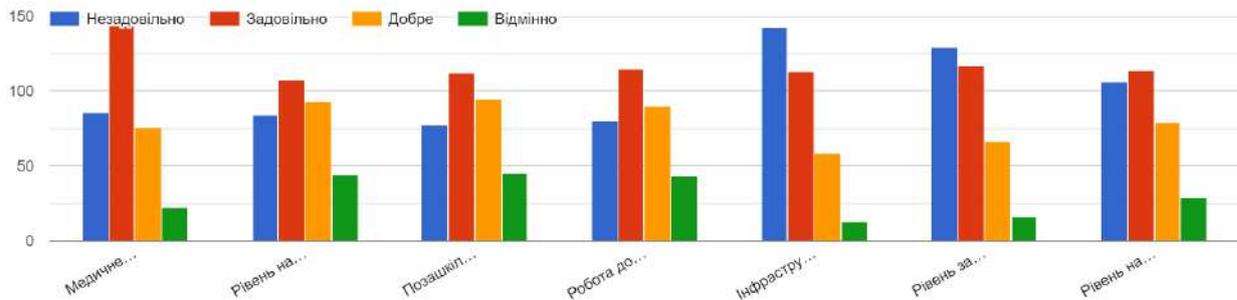
- Найвища оцінка (5 балів) — 52 респондентів.
- Найнижча оцінка (1 бал) — 45 респондентів.
- Найбільша частка респондентів оцінила на 3 (89) та 4 (70) бали.
- **Висновок:** Загальний рівень доступності дозвілля для дітей оцінюється середньо, потребує покращення.

2. Оцінка медичних послуг та соціального захисту населення

- **Діяльність медичних установ:** Більшість респондентів поставили 4 (103) та 3 (90) бали, але є і низькі оцінки (1 — 23).
- **Діяльність відділу соціального захисту:** Найбільше оцінок на рівні 3 (117) та 4 (78). Високі оцінки (5) — лише 35 осіб.
- **Адаптація громадських просторів:** Оцінки середні (87 — 3 бали), але багато низьких (1 — 75).
- **Доступ до фахових спеціалістів:** Схожа ситуація — більшість оцінила на 3 (81) та 4 (77), але є багато оцінок 1 (60).
- **Діяльність аптек:** Найвища оцінка серед усіх напрямків, 5 балів дали 120 осіб.
- **Висновок:** Найбільше проблем в адаптації громадських просторів та доступі до фахівців. Аптеки оцінюють позитивніше, але медичні заклади потребують удосконалення.

3. Оцінка послуг у сфері культури, відпочинку та дозвілля

Як би Ви оцінили рівень нинішнього стану окремих показників соціальної та культурної сфер громади

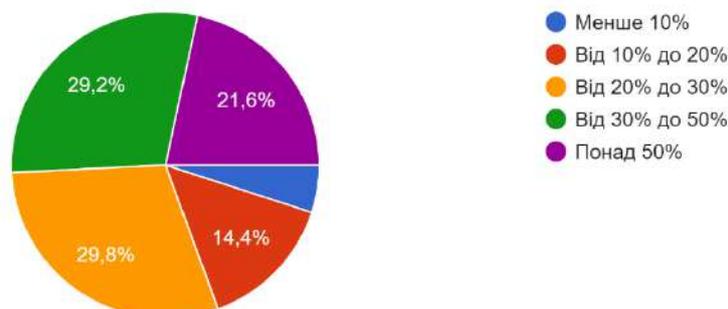

- **Діяльність будинків культури:** 4 та 5 балів (73 і 69 відповідно), але є низькі оцінки (1 — 62).
- **Діяльність бібліотек:** Переважно позитивно (5 балів — 134), найкращий результат серед усіх напрямків.
- **Спортивні заходи:** Більшість респондентів дали середні оцінки (84 — 3 бали).
- **Участь у культурних подіях:** Низькі оцінки (67 — 1 бал), що свідчить про недостатній рівень.
- **Активна участь у громадських заходах:** Оцінки середні (79 — 3 та 4 бали).
- **Доступність місць для дорослих:** Дуже низькі оцінки (1 бал — 127).
- **Інтернет:** Найбільше 5 балів (133), що свідчить про гарний рівень доступності.
- **Висновок:** Бібліотеки та інтернет отримали найвищі оцінки, але є потреба у розвитку культурних заходів, спортивних подій та доступності місць для дорослих.

4. Розподіл витрат на комунальні платежі

Скільки Ви витрачаєте на оплату комунальних платежів? (в співвідношенні до загального доходу)

319 ответов

- Більшість респондентів витрачає від 20% до 50% доходу на комунальні платежі (95 — 20-30%, 93 — 30-50%).
- Лише 16 осіб витрачають менше 10%.
- **Висновок:** Витрати на комунальні послуги є суттєвими для мешканців громади, що впливає на їхнє фінансове становище.

Загальні висновки та рекомендації

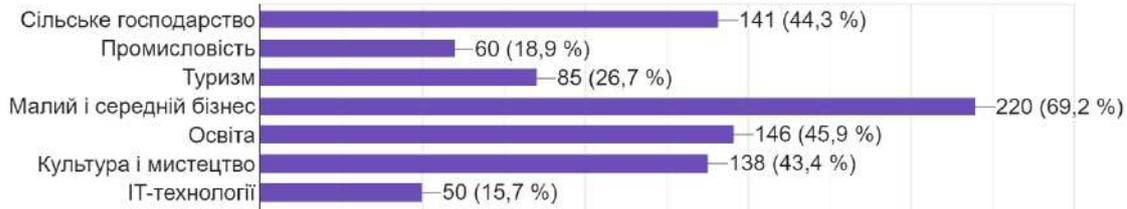
1. **Дозвілля:** Необхідно збільшити кількість та якість заходів для дітей, молоді та дорослих.
2. **Медичні послуги:** Покращити доступ до фахівців, адаптувати громадські простори для потреб населення.
3. **Культура та спорт:** Інвестувати у розвиток будинків культури, організовувати більше культурних та спортивних подій.
4. **Соціальний захист:** Підтримка малозабезпечених сімей через зменшення тиску комунальних витрат.
5. **Інтернет:** Розвивати діджитал-інфраструктуру та доступність інтернету як позитивний фактор.

6. **Рівень очікуваної заробітної плати**
 Більшість респондентів вважають прийнятною заробітну плату від **20,000 до 25,000 грн (71 осіб)**, а 44 людини зазначили **25,000 грн** як комфортний рівень. Значна кількість опитаних (32 особи) орієнтується на зарплату **50,000 грн**. Це свідчить про високі очікування щодо заробітної плати для забезпечення комфортного проживання.

7. Потенціал розвитку галузей у громаді

Які галузі, на вашу думку, мають найбільший потенціал розвитку в Височанській громаді? (Оберіть до трьох варіантів)

318 ответов

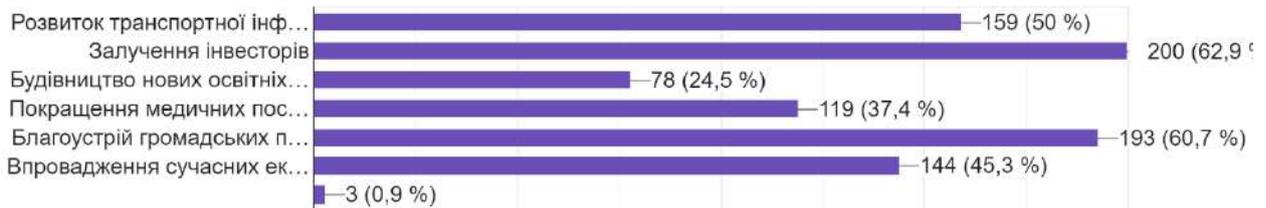
Найперспективнішими галузями респонденти вважають:

1. Малий і середній бізнес (220 голосів)
 2. Освіту (146 голосів)
 3. Сільське господарство (141 голос)
 4. Культура і мистецтво (138 голосів).
- Високий інтерес до малого бізнесу та освіти вказує на потребу в інвестиціях у підприємництво та підвищення кваліфікації.

8. Пріоритетні зміни для розвитку громади

Які зміни найбільше сприятимуть розвитку Височанської громади? (Оберіть до трьох варіантів)

318 ответов

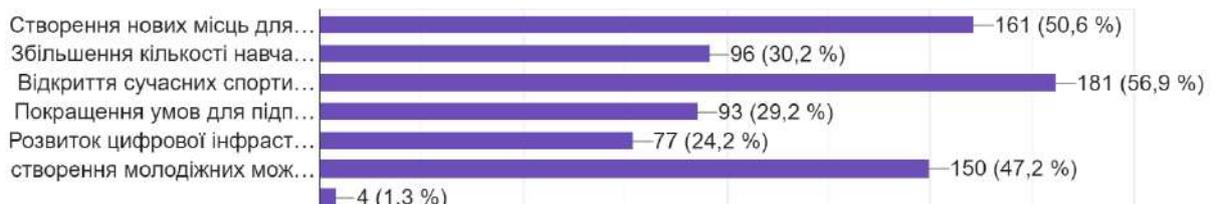
Респонденти наголосили на важливості:

1. Залучення інвесторів (200 голосів).
 2. Благоустрою громадських просторів (193 голоси).
 3. Розвитку транспортної інфраструктури (159 голосів).
- Це свідчить про прагнення до поліпшення якості життя та економічної активності.

9. Привабливість громади для молоді

Які зміни зроблять Височанську громаду привабливою для молоді? (Оберіть до трьох варіантів)

318 ответов

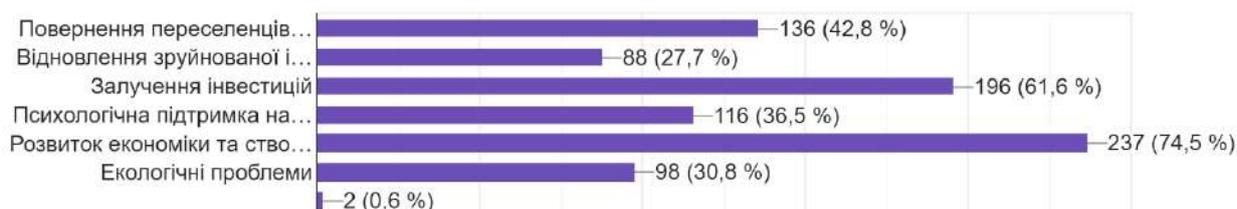
Молодь бачить цінність у:

1. Відкритті сучасних спортивних і культурних центрів (183 голоси).
2. Створенні нових місць для дозвілля (162 голоси).
3. Молодіжних можливостях (153 голоси).
Результати підкреслюють важливість створення умов для активного дозвілля та розвитку молоді.

10. Виклики після війни

Які виклики для Височанської громади найбільш актуальні після війни? (Оберіть до трьох варіантів)

318 ответов

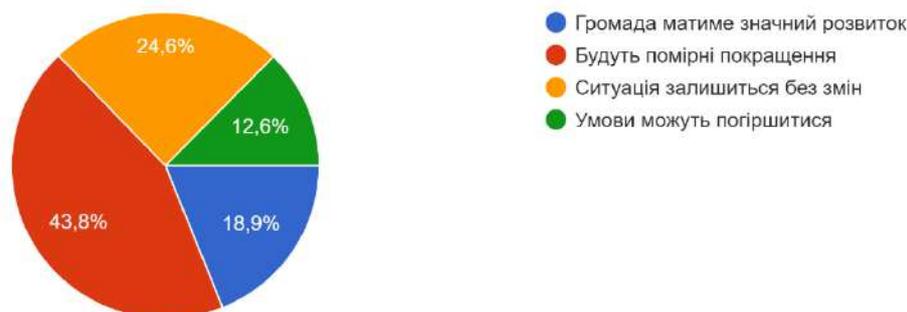
Головні виклики для громади:

1. Розвиток економіки та створення робочих місць (237 голосів).
2. Залучення інвестицій (196 голосів).
3. Повернення переселенців і їх інтеграція (136 голосів).
Громада прагне до економічної стабільності та підтримки переселенців.

11. Перспективи розвитку громади

Як ви оцінюєте перспективи розвитку Височанської громади у найближчі 5 років? (Оберіть один варіант)

317 ответов

Більшість респондентів вважають, що громада матиме **помірні покращення (139 голосів)**, а лише 60 осіб очікують значного розвитку. Це вказує на помірний оптимізм щодо майбутнього громади.

12. Ініціативи мешканців для покращення життя

Які ініціативи мешканців, на вашу думку, могли б покращити життя у Височанській громаді?
(Оберіть до трьох варіантів)

317 ответов

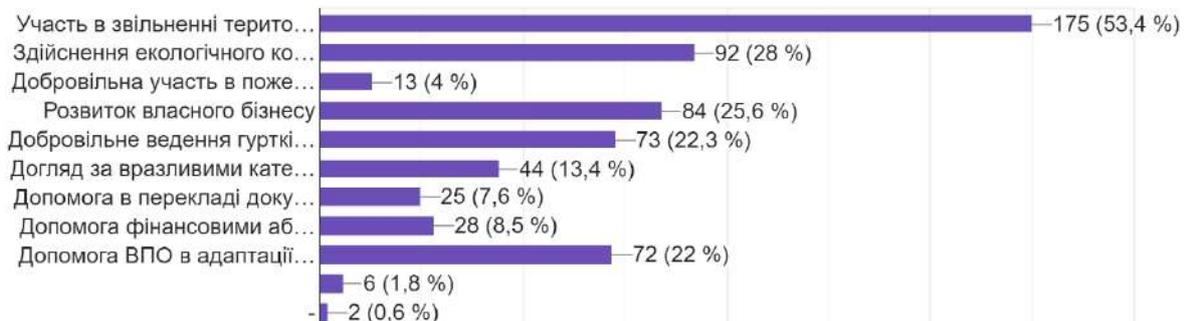
Найбільше підтримки отримали:

1. Екологічні ініціативи (187 голосів).
 2. Організація культурних і освітніх подій (181 голос).
 3. Розвиток місцевого бізнесу (193 голоси).
- Це свідчить про готовність громади до спільної роботи над покращенням життєвого середовища.

13. Участь у проєктах громади

В яких проєктах на території громади Ви особисто готові прийняти участь (вибрати 3 основних)?

328 ответов

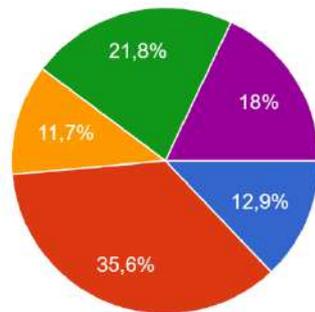

127 осіб готові активно долучатися до проєктів, але значна частина (111 осіб) готова брати участь лише в проєктах, що відповідають їхнім інтересам. Це вказує на необхідність розробки різноманітних ініціатив.

14. Навчання та підвищення кваліфікації

Чи пішли б Ви навчатися для отримання нових навичок чи підвищення кваліфікації?

317 ответов

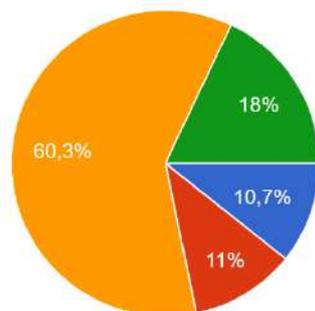
- Ні, мені це не потрібно
- Так, віддаю перевагу онлайн-курсам
- Так, готовий їздити на навчання до іншої громади/міста
- Так, якщо навчання буде проходити на території громади
- Хотів би навчатися, але не піду, оскільки не маю вільного часу

Більшість опитаних надають перевагу **онлайн-курсам (113 голосів)**, що свідчить про потребу у доступному та гнучкому форматі навчання.

15. Підтримка військових ініціатив

Чи готові ви долучитися до підтримки військових ініціатив у Височанській громаді? (Оберіть один варіант)

317 ответов

- Так, активно готовий/готова брати участь фізично
- Так, готовий/готова допомагати фінансово чи матеріально
- Можливо, якщо ініціатива відповідає моїм можливостям
- Ні, не маю змоги долучитися

Найактуальнішими напрямками є:

1. Виготовлення чи пакування гуманітарної допомоги для фронту (182 голоси).
 2. Збір коштів на військову техніку (118 голосів).
 3. Просвітницькі заходи про оборонні технології (79 голосів).
- Для успішної мобілізації громади важливі чітка інформація про цілі ініціатив (185 голосів) та прозорі фінансові звіти (159 голосів).

Загальний висновок

Результати опитування свідчать про високу готовність мешканців Височанської громади брати участь у розвитку своєї території, однак потрібна концентрація зусиль на створенні робочих місць, покращенні інфраструктури та залученні інвестицій. Молодь та інші групи населення мають потребу в нових можливостях для розвитку, що підвищить привабливість громади.

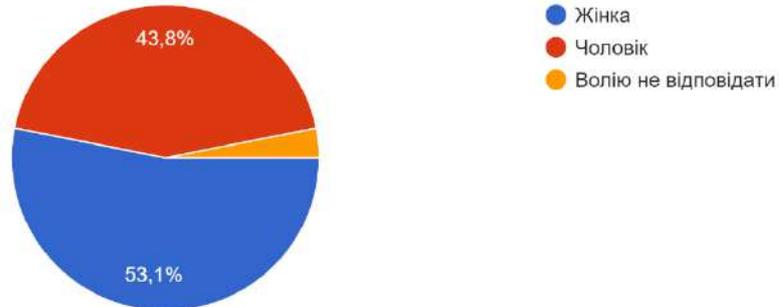
Додаток Г. Результати опитування представників бізнесу

1. Загальна характеристика учасників опитування

- Участь взяли 32 особи, з яких:

3. Стать

32 ответа

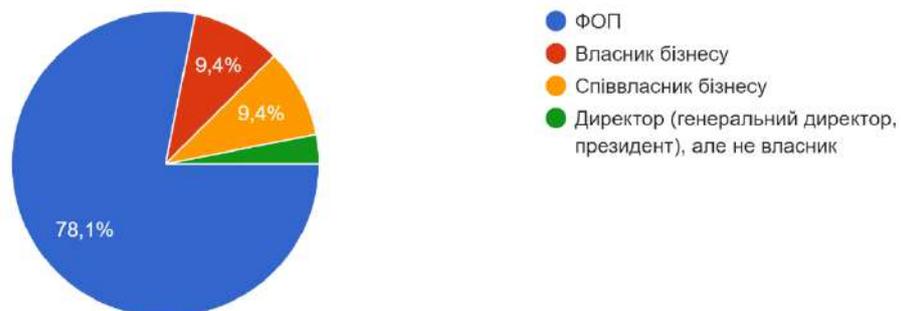

- Жінки: 17 (53%)
- Чоловіки: 14 (44%)
- Волію не відповідати: 1 (3%)

- Роль у бізнесі:

2. Хто Ви є в бізнесі?

32 ответа

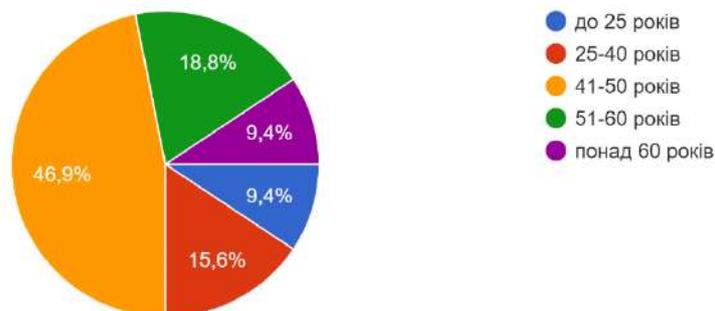
- ФОП: 25 (78%)
- Власники бізнесу: 3 (9%)
- Співвласники бізнесу: 3 (9%)
- Директор: 1 (3%)

- Вікова

структура:

4. Вкажіть ваш вік

32 ответа

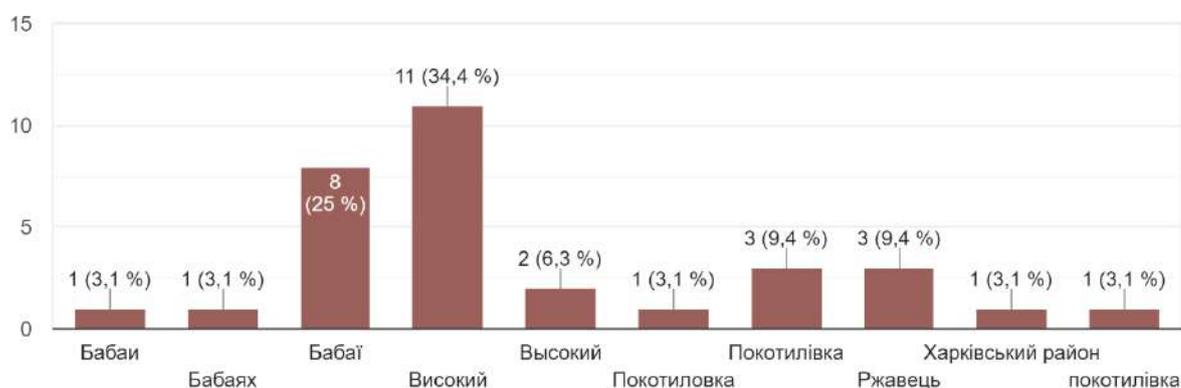
- До 25 років: 3 (9%)
- 25-40 років: 5 (16%)
- 41-50 років: 15 (47%)
- 51-60 років: 6 (19%)
- Понад 60 років: 3 (9%)

2. Географічне розташування бізнесу

- Проживають:

1. Станом на зараз Ви проживаєте: Вкажіть лише назву, наприклад: Високий

32 ответа

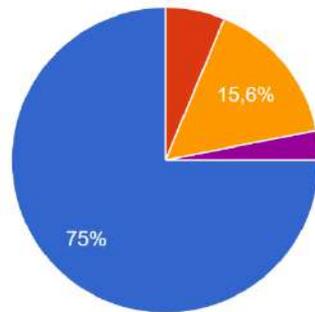

- Високий: 13 (41%)
- Бабаї: 10 (31%)
- Покотилівка: 5 (16%)
- Ржавець: 3 (9%)
- Харківський район: 1 (3%)

1. Місце**реєстрації****бізнесу:**

5. Місце розташування бізнесу (де ЗАРЕЄСТРОВАНО бізнес)

32 ответа

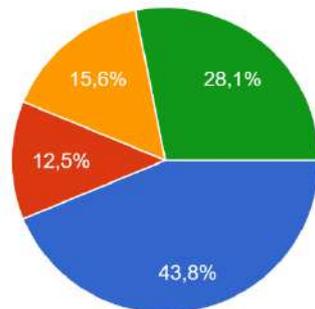
- Височанська ТГ
- Зареєстрований в іншій громаді Харківського району
- Зареєстрований в іншій громаді Харківської області
- Зареєстрований в Україні, але не в Харківській області
- А

- Височанська ТГ: 24 (75%)
- Інша громада Харківської області: 7 (22%)

2. Місце**ведення****бізнесу:**

6. Бізнес ведеться

32 ответа

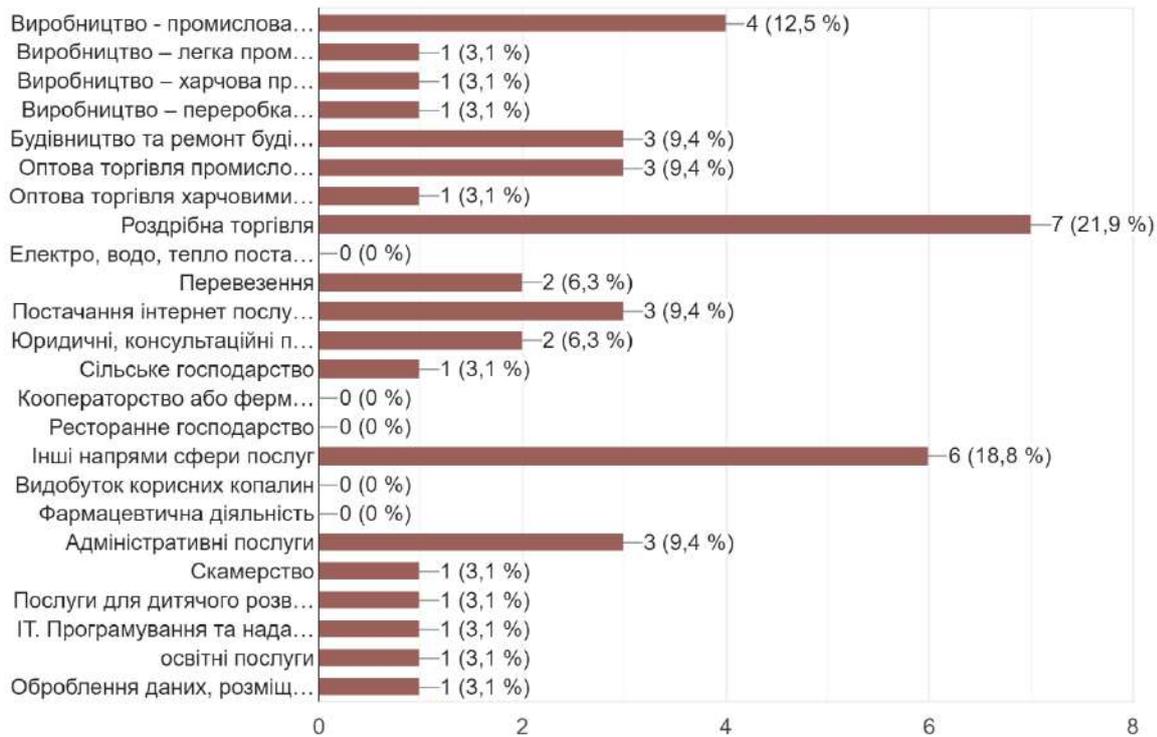
- На території Височанської громади
- На території Харківського району
- На території Харківської області
- На території України
- Виходить за межі України

- Височанська громада: 14 (44%)
- Харківський район: 4 (13%)
- Україна: 9 (28%)
- Харківська область: 5 (16%)

4. Сфери діяльності бізнесу

9. Який характер має Ваш бізнес? Оберіть основні сфери діяльності (не більше 3-х)

32 ответа

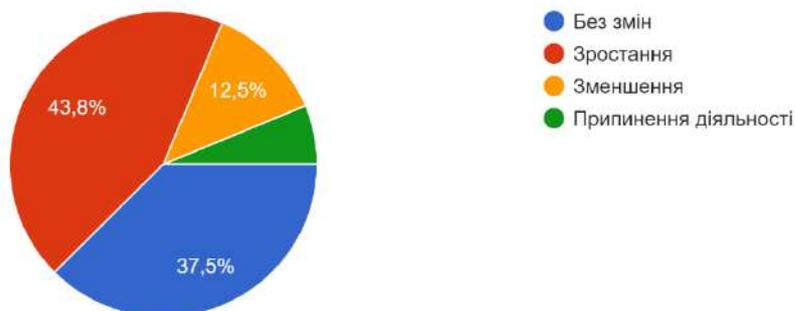

- Роздрібна торгівля: 7 (22%)
- Інші послуги: 6 (19%)
- Постачання інтернет-послуг: 3 (9%)
- Виробництво (промислова продукція): 4 (13%)
- Будівництво: 3 (9%)
- Перевезення: 2 (6%)
- Виробництво (сільськогосподарська продукція): 1 (3%)

5. Очікування щодо збуту у 2025 році

10. Які зміни у збуті Ви очікуєте у 2025 р.?

32 ответа

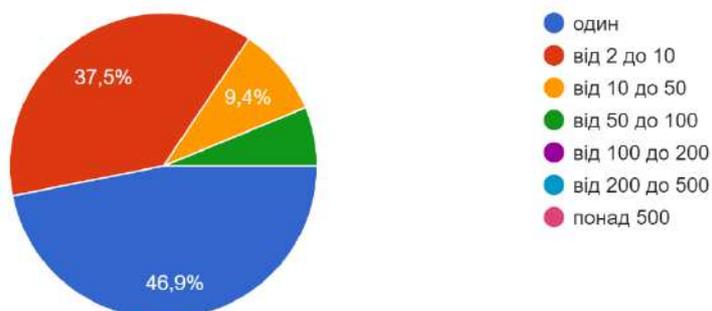

- Зростання: 26 (81%)
- Без змін: 12 (38%)
- Зменшення: 22 (69%)
- Припинення діяльності: 2 (6%)

6. Персонал та кваліфікація

12. Скільки працівників з повним робочим днем, за Вашою оцінкою, працюють у Вашому бізнесі (включаючи Вас)?

32 ответа

- Один працівник: 15 (47%)
- Від 2 до 10: 12 (38%)
- Від 10 до 50: 3 (9%)
- Від 50 до 100: 2 (6%)

7.

Нестача

спеціалістів:

13. Чи Ви відчуваєте нестачу спеціалістів певних специфічних професій, навичок персоналу, які є важливими для майбутнього розвитку Вашого бізнесу?

32 ответа

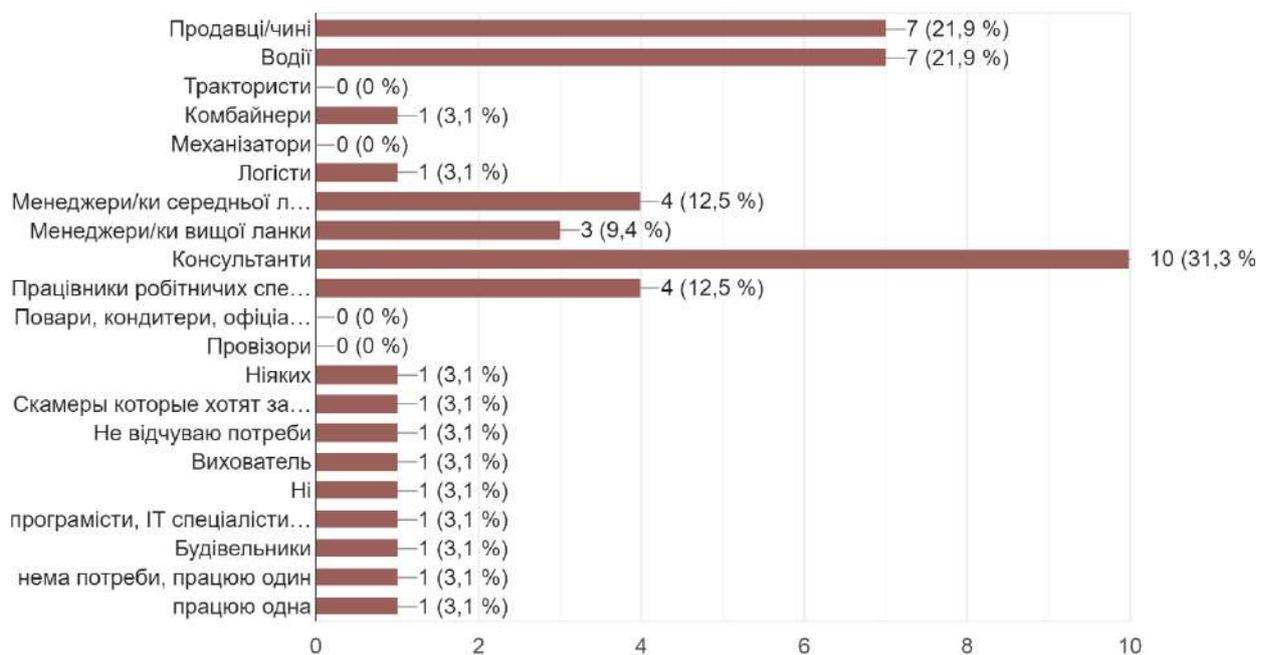
- Так: 16 (50%)
- Ні: 16 (50%)
- Очікують у майбутньому: 5 (16%)
- Потреба

у

професіях:

14. Потребу в яких професіях відчуває Ваш бізнес? Можливі кілька відповідей.

32 ответа

- Водії: 7 (22%)
- Логісти: 7 (22%)
- Консультанти: 10 (31%)
- Продавці: 7 (22%)

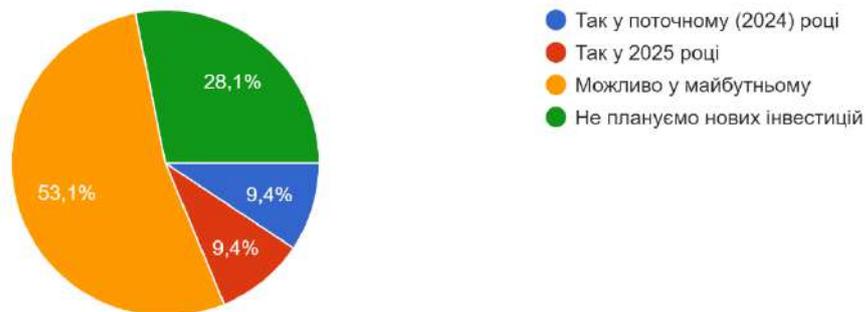
8.

Інвестиційні

плани

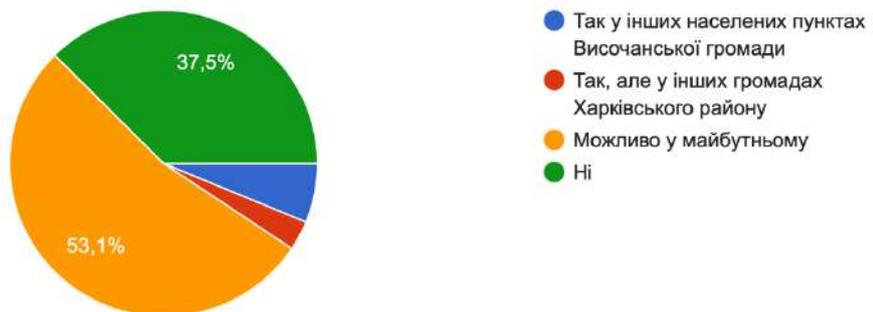
15. Ви плануєте інвестувати у збільшення виробництва продукції (послуг) у Височанській громаді?

32 ответа

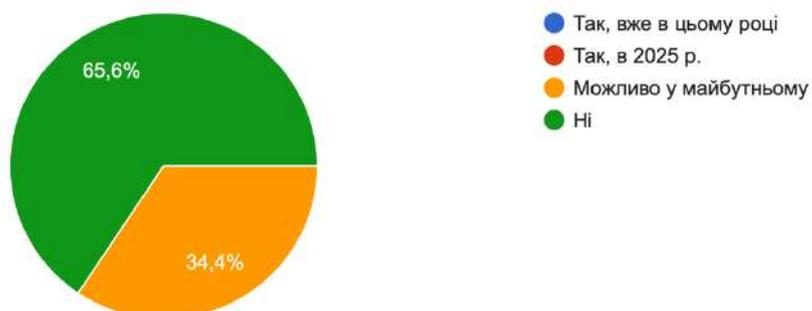
16. Чи плануєте Ви розширення виробництва зі створенням додаткових потужностей в інших адміністративно-територіальних одиницях райо...бо населених пунктах Височанської громади)?

32 відповіді

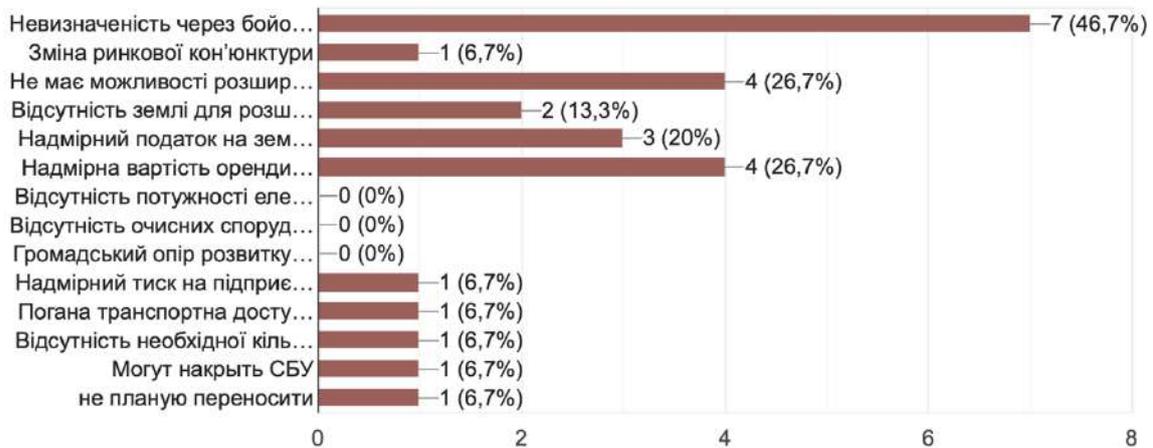

17. Ви плануєте (негайно або в майбутньому) перенести всю чи частину своєї діяльності до іншої громади?

32 відповіді

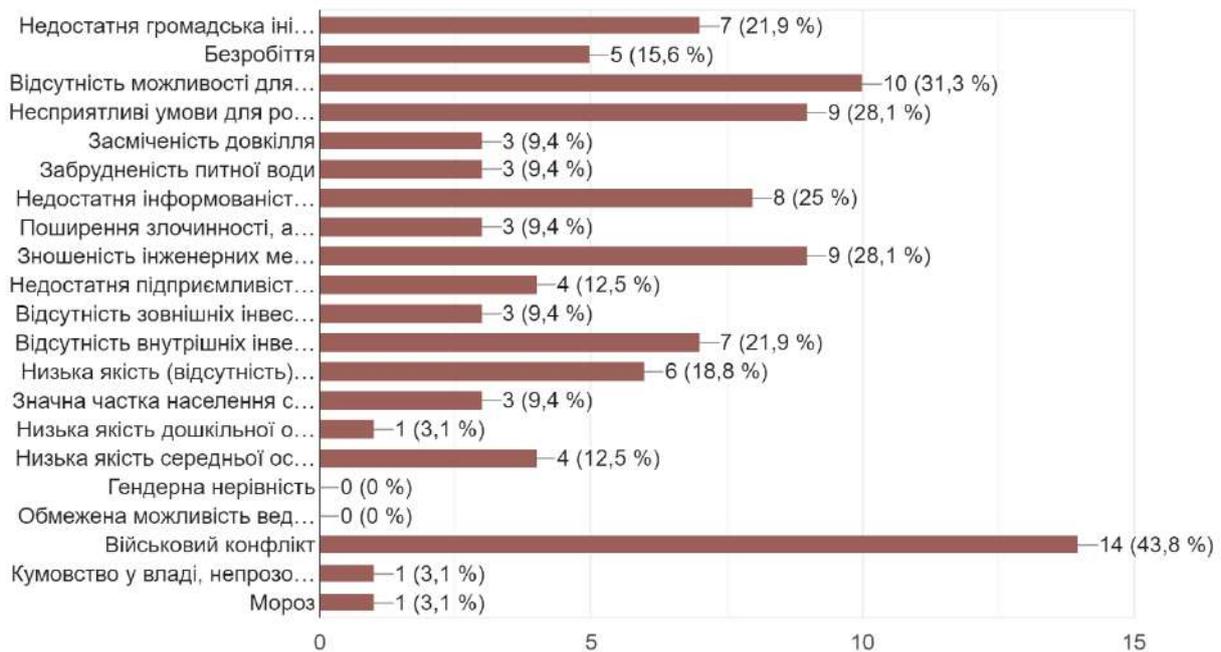

18. Якщо так, то що є основною причиною переносу діяльності? (назвіть не більше 3-х)
15 відповідей

9. Проблеми розвитку громади та бізнесу

19. Що, на Вашу думку, заважає розвитку Височанської громади (вибрати 3 основних)?
32 ответа

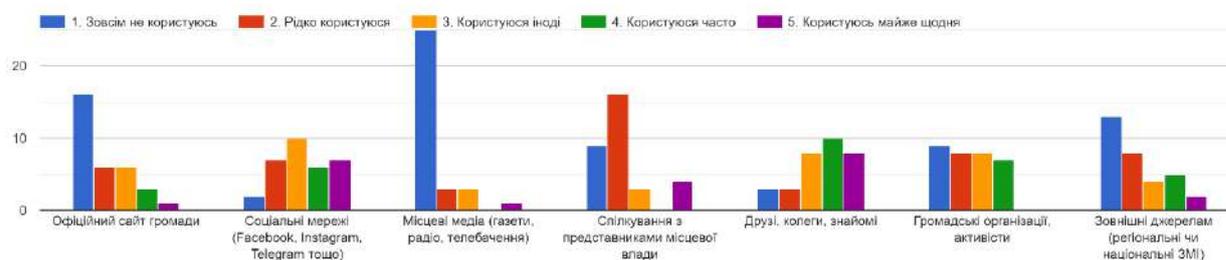
Основні перешкоди:

- Військовий конфлікт: 14 (44%)
- Відсутність можливостей для дозвілля: 10 (31%)
- Несприятливі умови для підприємництва: 9 (28%)
- Недостатня підтримка влади: 7 (22%)
- Відсутність інвестицій: 7 (22%)

Джерела

інформації:

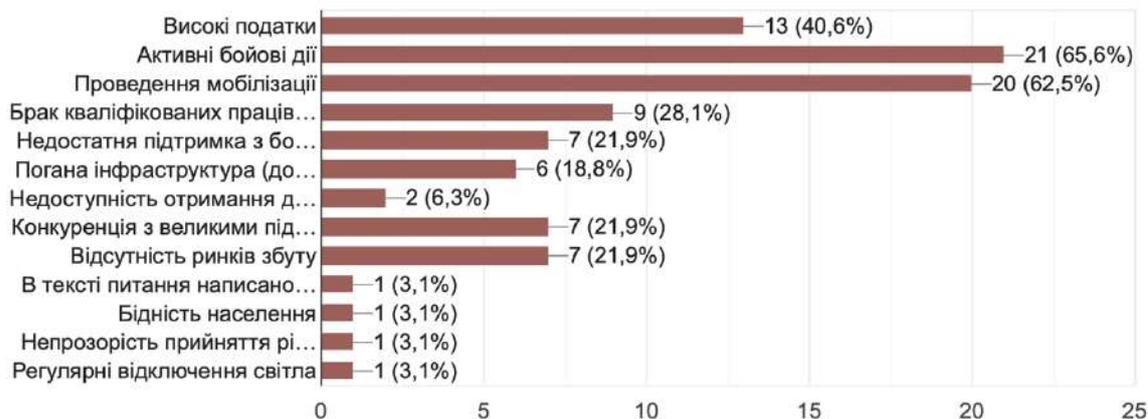
20. Якими джерелами ви користуєтеся для отримання інформації про стан речей у Височанській громаді? Оцініть від 1 до 5

- Соцмережі: активно користуються 7 (22%)
- Офіційний сайт громади: майже не користуються 16 (50%)

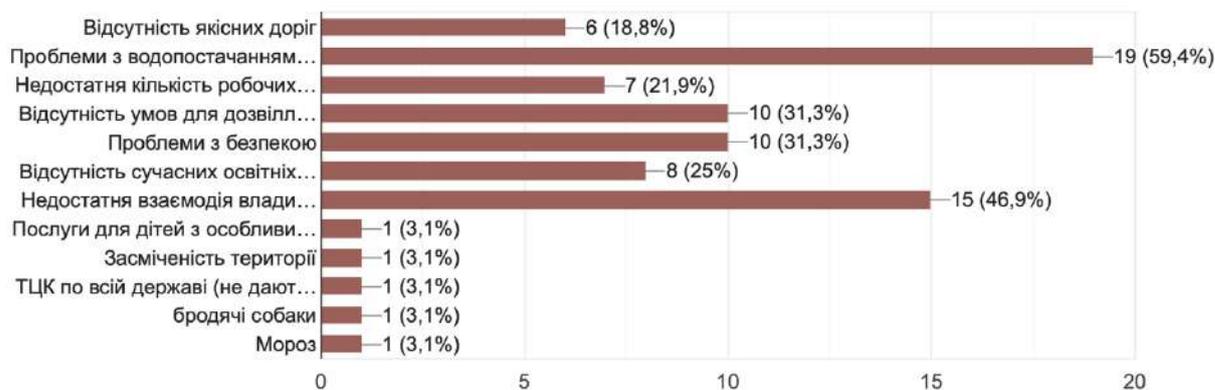
21. Що найбільше заважає розвитку вашого бізнесу у Височанській громаді? (Оберіть до трьох варіантів)

32 відповіді

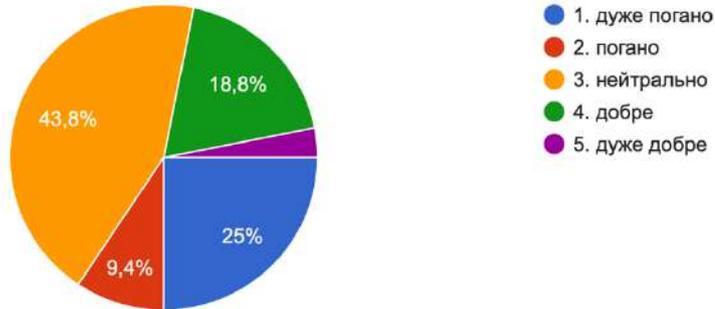
22. Які основні проблеми в Височанській громаді вас найбільше турбують? (Оберіть до 3 варіантів)

32 відповіді

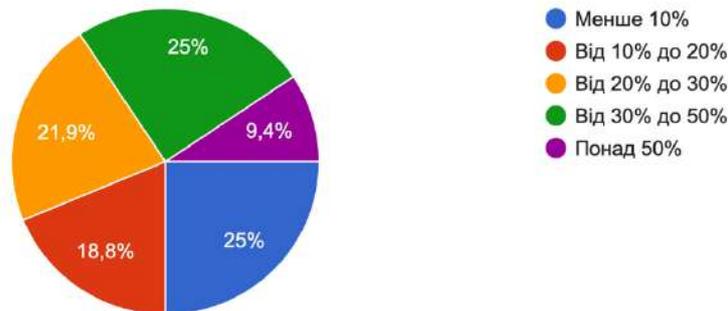
23. Як би ви оцінили рівень підтримки бізнесу місцевою владою? (Від 1 до 5, де 1 – дуже погано, 5 – дуже добре)

32 відповіді

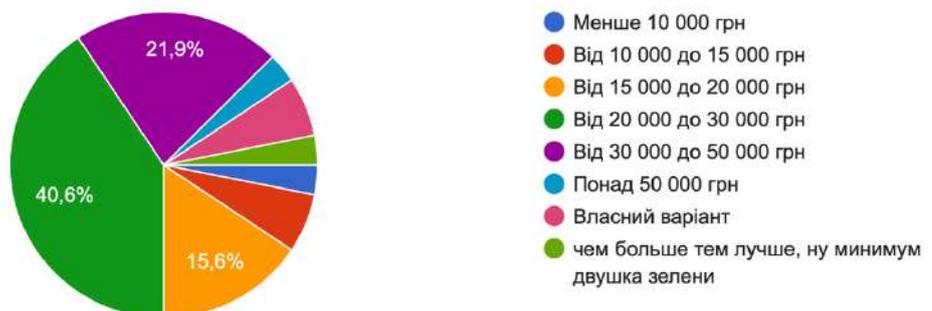
24. Скільки Ви витрачаєте на оплату комунальних платежів? (в співвідношенні до загального доходу Вашого бізнесу?)

32 відповіді

25. Вкажіть, будь ласка, прийнятний рівень заробітної плати для Ваших працівників, достатній до комфортного проживання у Височанській громаді (у гривнях)

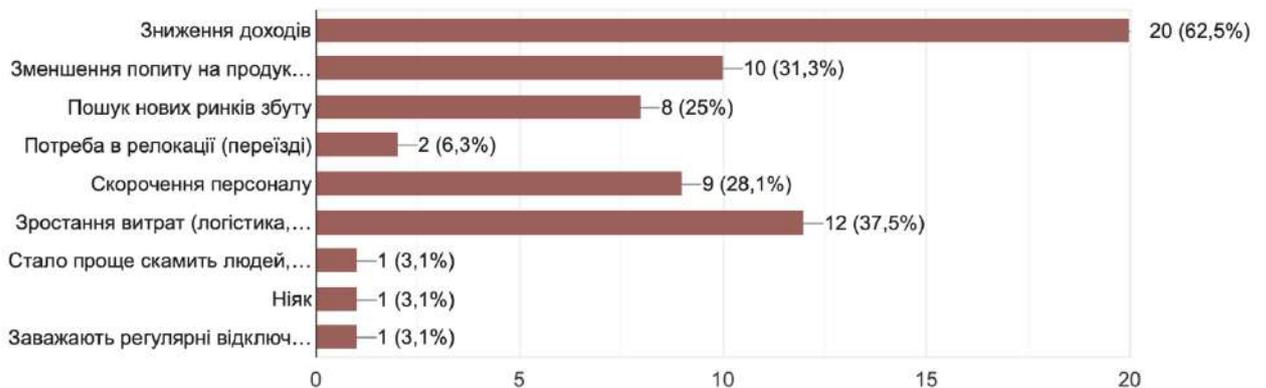
32 відповіді

10. Вплив війни на бізнес

26. Як вплинула війна на ваш бізнес? (Оберіть до трьох варіантів)

32 відповіді

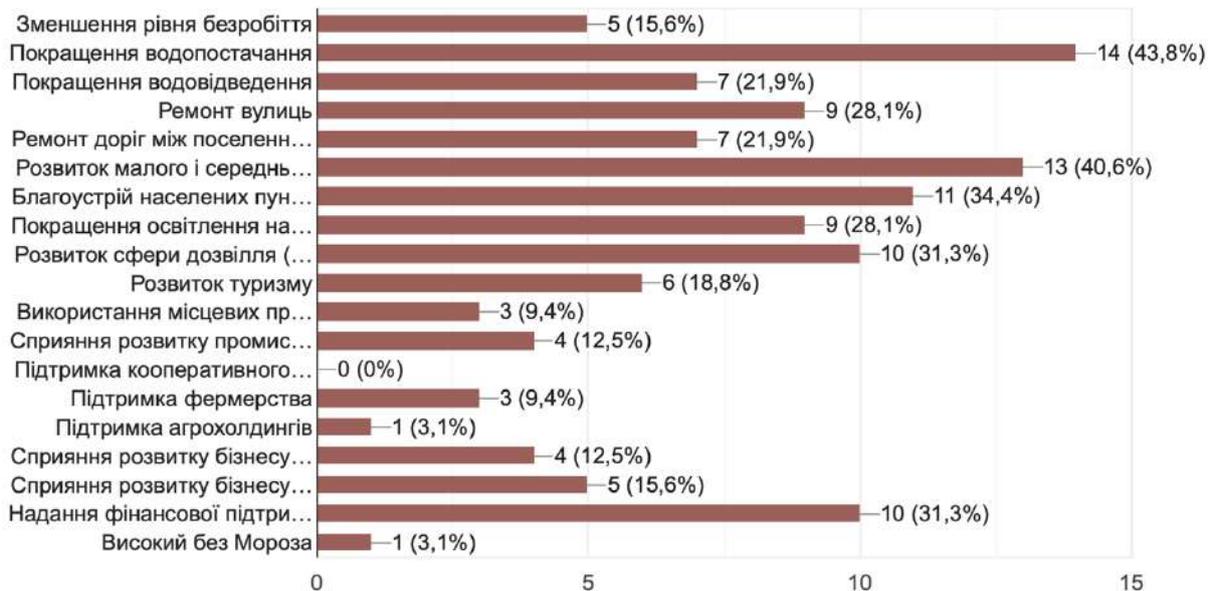

- Зниження доходів: 20 (63%)
- Зменшення попиту: 10 (31%)
- Скорочення персоналу: 9 (28%)
- Підвищення витрат: 7 (22%)

11. Рекомендації для розвитку громади

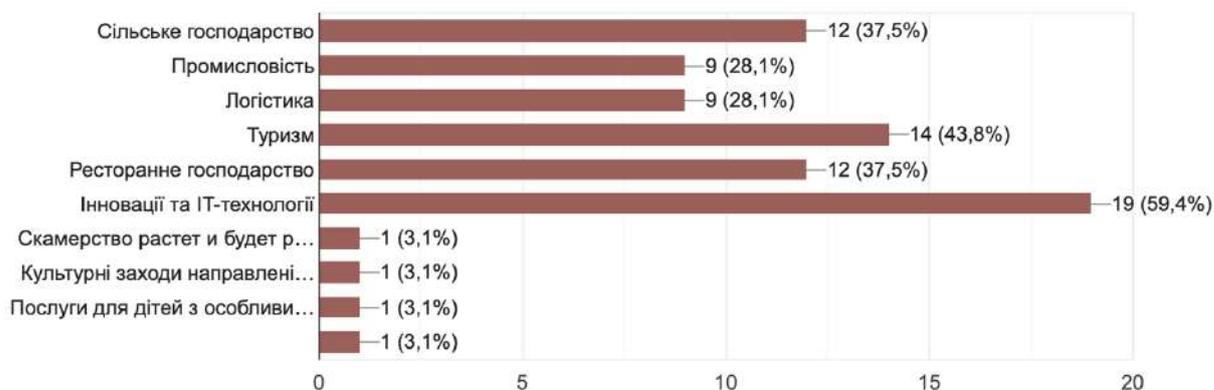
27. Які завдання необхідно здійснити для розвитку Височанської громади? (вибрати 3 основних)

32 відповіді

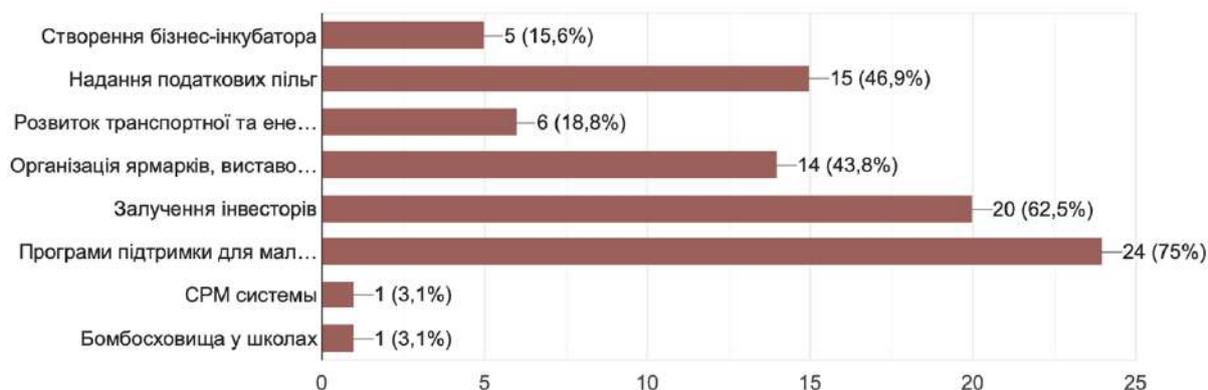
28. Які напрями розвитку бізнесу ви вважаєте найбільш перспективними для Височанської громади? (Оберіть до трьох варіантів)

32 відповіді

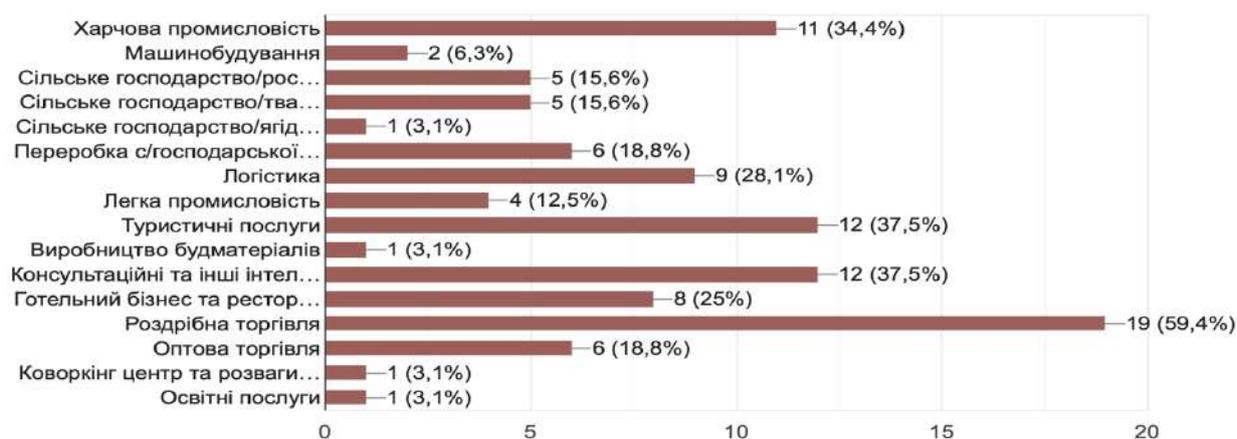
29. Які заходи з боку Височанської громади сприятимуть розвитку бізнесу? (Оберіть до трьох варіантів)

32 відповіді

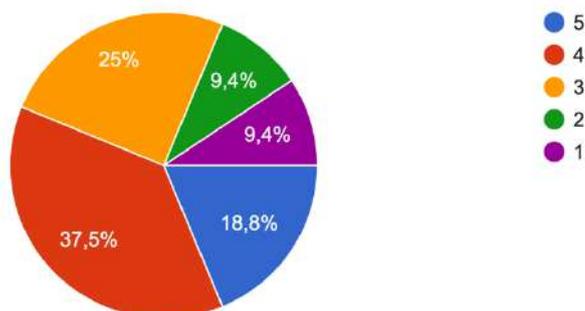
30. Які види економічної діяльності є, на вашу думку, пріоритетними для майбутнього розвитку Височанської громади? Оберіть не більше трьох варіантів.

32 відповіді

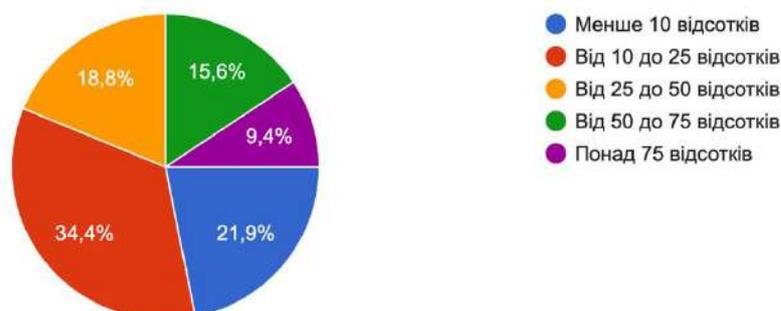
31. Яка Ваша загальна думка про Височанську громаду як місце для ведення бізнесу за 5-ти бальною системою? (5 – найвища оцінка, 1 – найнижча)

32 відповіді

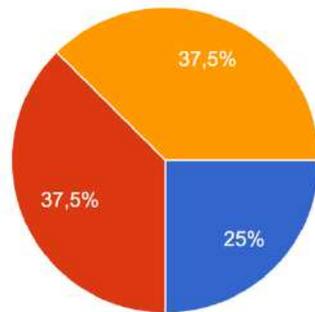
32. Яким є, на Вашу думку, рівень «тінізації» бізнесу у Височанській громаді?

32 відповіді

33. Чи готові ви інвестувати в розвиток Височанської громади? (Оберіть один варіант)

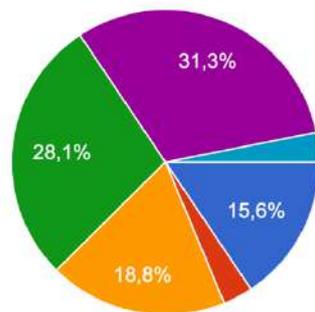
32 відповіді

- Так, за умов сприятливих умов
- Можливо, якщо громада ініціює проекти
- Ні, поки що не планую

34. Чи готовий Ваш бізнес долучитися до реалізації соціальних та/або економічних проектів у Височанській громаді?

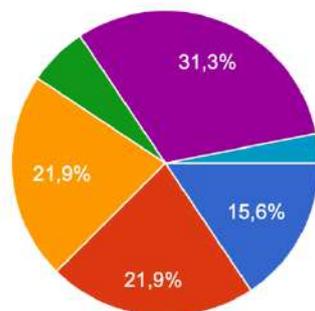
32 відповіді

- Так, до соціальних
- Так, до економічних
- Так, загалом готовий
- Можливо в майбутньому
- Ні, не готовий
- Пока набиваю свой карман

35. Чи пішли б Ви навчатися для отримання нових навичок чи підвищення кваліфікації? (Оберіть один варіант)

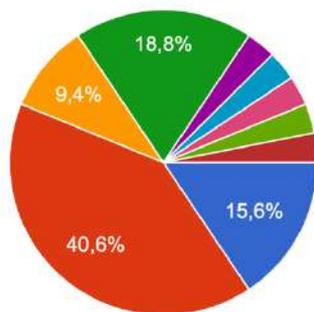
32 відповіді

- Ні, мені це не потрібно
- Так, віддаю перевагу онлайн-курсам
- Так, готовий/ва їздити на навчання до іншої громади/міста
- Так, якщо навчання буде проходити на території громади
- Хотів/ла би навчатися, але не піду, оскільки не маю вільного часу
- Нет смысла, мамы достаточно глупые.

36. У яких сферах ви готові долучитися до співпраці з Височанською громадою? (Оберіть до трьох варіантів)

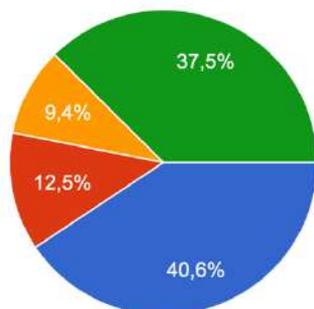
32 відповіді

- Освіта (стажування, лекції для молоді)
- Соціальні проекти (допомога ВПО, військовим чи благодійність)
- Екологічні ініціативи
- Підтримка культури та спорту
- Ни в яких
- Догляд та послуги для дітей
- Не знаю
- Ні
- не хочу співпрацювати

37. Чи готовий ваш бізнес долучитися до ініціатив, пов'язаних із підтримкою оборонно-промислового комплексу та військових потреб? (Оберіть один варіант)

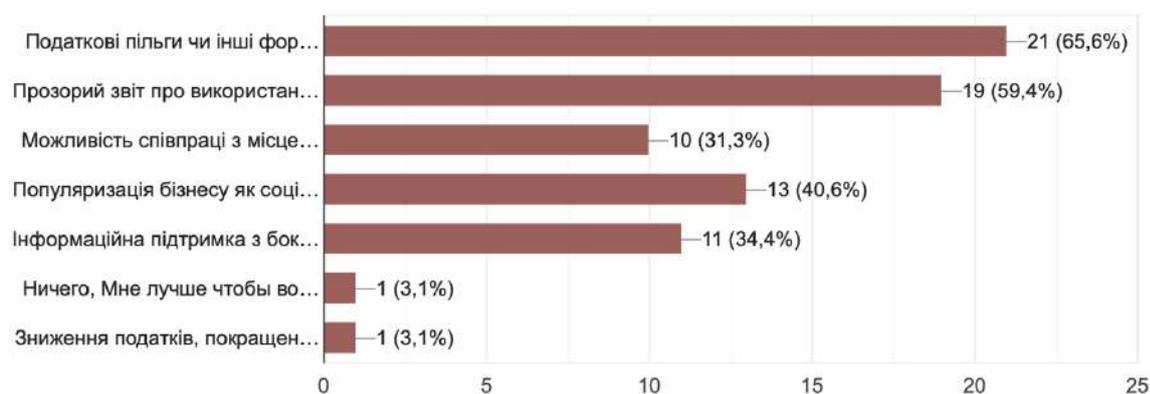
32 відповіді

- Так, вже активно долучаємося
- Готові долучитися за умови чіткого плану та координації
- Готові надавати лише фінансову чи матеріальну допомогу
- Не маємо можливості долучитися

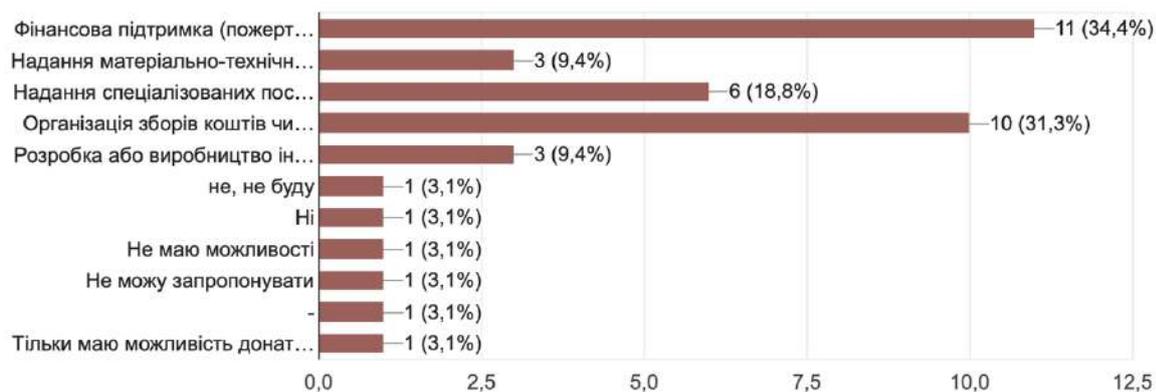
39. Що, на вашу думку, найбільше заохотить бізнес долучитися до ініціатив на підтримку ОПК та військових потреб? (Оберіть до трьох варіантів)

32 відповіді

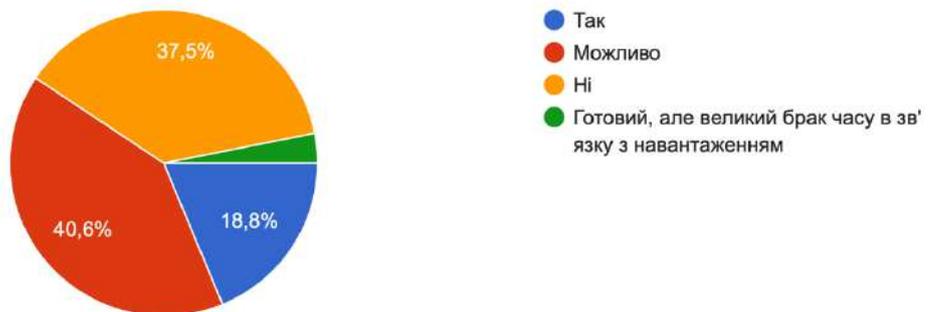
38. Яку форму підтримки ви можете запропонувати для ініціатив, пов'язаних із військовими потребами? (Оберіть до трьох варіантів)

32 відповіді

40. Чи готові Ви ділитися досвідом ведення бізнесу в рамках навчання мешканців Височанської громади?

32 відповіді

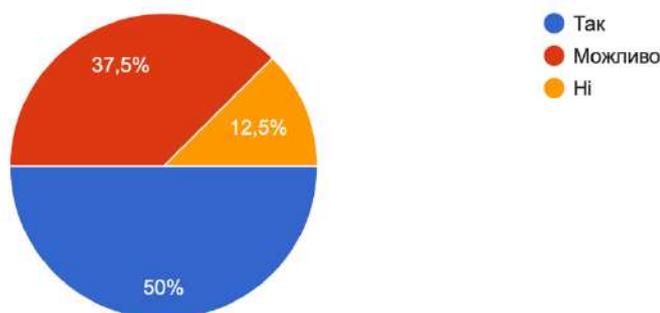

12. Назвіть три найважливіші напрямки із підтримки бізнесу, які потрібно запровадити у Височанській громаді:

- Пільги, підтримка місцевої влади
- Пусть все загневают, нормальные ребята будут расти.
- Енергонезалежність, навчання / перекваліфікація, легкість відкриття бізнесу
- Підтримка ФОП, Жінок і дітей
- Не брать взятки
- Спілкування
- Рекламно-інформаційна підтримка, мотивація
- Туризм, готельний, торгівля
- 1.Прозорість звітності влади перед громадою 2.Прозорість прийняття рішень владою 3.Призначення чиновників за здібностями, а не через кумовство
- Вміти слухати
- Зменшення податків
- Зменшення податкового навантаження в цілому по державі. Покращення умов праці. Зменшення тиску на бізнес
- Туризм, послуги в сфері культури, торгівля
- Пільги для підприємців, які працевлаштовують мешканців Височанської громади, гранти на відкриття бізнесу, саме у громаді, розробка та презентація бізнес-планів для залучання бізнесу, необхідного для громади.

42. Чи вірити Ви в можливість реалізації Стратегії розвитку Височанської громади?

32 відповіді

Висновок

Опитування виявило значні виклики, пов'язані з військовим конфліктом, інфраструктурними проблемами, нестачею кваліфікованих кадрів та низьким рівнем довіри до місцевої влади. Водночас, бізнес демонструє готовність до зростання та інвестицій у майбутньому. Важливо зосередити зусилля на підтримці підприємництва, розвитку інфраструктури та підвищенні прозорості діяльності влади.

Ключові кроки для реалізації:

1. Розробка інфраструктурних проектів.
2. Підтримка навчальних ініціатив для бізнесу.
3. Прозоре інформування та залучення громадськості.
4. Активізація роботи щодо залучення інвесторів.
5. Створення умов для соціально-економічного розвитку громади